

ДАБАР

ГОДИНА 1999.

БРОЈ 16

ЕПАРХИЈА ДАБРОБОСАНСКА - БИЛТЕН МАНАСТИРА ДОБРУНА

Душа не може бити сама: или је у заједници са Богом и анђелима, или са демонима (Макарије Велики).

У душа ако није стан Божји, онда је стан сатанин (Василије Велики).

Шуди се брину о дому у коме живе: чисте га, украшавају, одржавају, оправљају. Мало њих брину о души, која је, како учи апостол Павле, дом Божји,

храм Духа Светога (I Кор 6,15,19; II Кор 6,16).

Али душа може да постане и пећина разбојничка, кад се у њу уселе разбојници - зле жеље и страсти, а за њима зли демони.

Родитељи треба свим силама да настојавају да душе њихове деце буду уистину храм Духа Светога (Златоуст).





СЛУЖБЕНИ ДЕО

КАНОНСКЕ ПОСЈЕТЕ И СЛУЖЕЊА ЊЕГОВОГ ВИСОКОПРЕОСВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИТА ДАБРОБОСАНСКОГ ГОСПОДИНА НИКОЛАЈА

НОВЕМБАР

7. Служио Св. литургију у храму Св. пророка Илије у Сокоцу, осветио славско кољиво и пресјекао славски колач о Крсној слави Удружења гуслара Р. Српске и честитао славу гусларима.
8. Служио Св. литургију о Миrowдану у храму Св. пророка Илије у Сокоцу, осветио славско кољиво и пресјекао славски колач о Крсној слави Шумског газдинства Романија - Соколац, честитао славу руководству и радницима.
12. У Србињу примио представнике италијанског СФОР-а.
13. Служио Свету литургију у манастиру Милешеви и рукоположио јерођаконa Серафима (Дробњака) у чин јеромонаха.
14. Служио Св. литургију у храму у Прибоју са Епископом милешевским г. Филаретом.
20. Отпутовао службено у Београд.
21. Са члановима Међурелигијског вијећа из БиХ отпутовао у Аман гдје је боравио до 30. новембра и учествовао на састанцима и разговорима.

ДЕЦЕМБАР

3. Примио у згради митрополије у Сарајеву секретара Немачке амбасаде.
4. Служио Св. Арх. литургију у капели Св. Василија Острошког у Духовној Академији и Богословији, причестио про-

фесоре, студенте и ученике и произвео у чин чтеца више ученика богослова.

5. Присутвовао Св. литургији у капели у Бугојну, а затим се састао са амбасадором Робертом Фровиком.
6. Учествовао на састанку Међурелигијског вијећа у Сарајеву - примио чланове Управног одбора сарајевске „Просвјете“.



7. Посјетио са члановима Епископског савјета подпредседника Р. Српске г. Мирка Шаровића у Бањалуци.
8. Примио у згради Владичанског двора у Сарајеву амбасадора Сједињених Америчких Држава

- примио амбасадора Француске у згради Владичанског двора у Сарајеву

11. Служио Св. Арх. литургију у капели Св. Василија Острошког у Србињу и рукоположио у чин ђаконa Славишу Ђурића
12. Служио Св. Арх. литургију у храму Св. пророка Илије у Сокоцу и рукоположио у чин ђаконa Горана Живковића, а ђаконa Славишу Ђурића у чин свештеника
13. Служио Св. Арх. литургију у храму Св. Пророка Илије у Сокоцу и рукоположио у чин ђаконa Зорана Живковића, а ђаконa Горана Живковића у чин свештеника
15. Присутвовао Св. Арх. литургији у капели Владичанског двора посвећеној Св. Јоаникију Девичком, осветио славско кољиво и пресјекао славски колач
- 16 - 17. Одржао сједницу наставничког вијећа у Богословији Света Три Јерарха у Србињу, поводом завршетка првог полугодишта у школи.
18. Присутвовао вечерњем богослужењу у храму Св. пророка Илије у Сокоцу.
19. Служио Св. Арх. литургију на празник Св. Николаја у храму Св. пророка Илије у Сокоцу, а затим у Владичанском двору прославио Крсну славу са гостима.
20. Други дан Крсне славе примао госте и честитке у Владичанској резиденцији у Сарајеву.

23. Освјештао нову зграду коман-де 5 Корпуса Војске Републике Српске.
24. Учествовао на редовној годишњој сједници Сарајевског Универзитета у Палама.
26. На празник Материца присуствовао Св. литургији у храму Св. пророка Илије у Сокоцу и одржао пригодно слово о мајкама.
- 29 - 30. Боравио службено у Сарајеву.

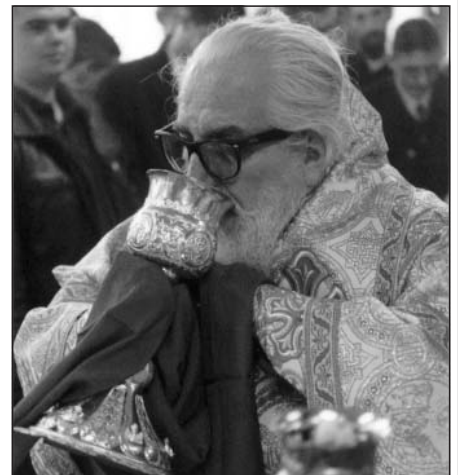


ЈАНУАР

2. Присуствовао Св. литургији у храму Св. пророка Илије у Сокоцу и бесједио о оцима.
3. Службено боравио у Сарајеву.
6. На Бадњи дан служио бденије у храму Рођења Пресвете Богородице у Зеници
- у Владичанском двору у Сарајеву сусрео се са генералом СФОР-а Де Сабателијем на његов захтев.
7. Служио Св. архијерејску литургију у Саборном храму Ро-

- ђења Пресвете Богородице у Сарајеву.
8. Служио Св. архијерејску литургију у храму Св. пророка Илије у Сокоцу другог дана Божића
- произвео у чин чтеца петорицу ученика и студената музичке академије
- приредио Божићни пријем у Владичанском двору у Сарајеву.
9. Служио Св. арх. литургију у храму Успенија Пресвете Богородице у Палама трећи дан Божића, на празник Св. архиђакона Стефана - крсне славе Р. Српске.
11. Састао се у Сарајеву са америчким амбасадором
- са члановима Међурелигијског вијећа посјетио у Лукавци министра за цивилна питања у Вијећу министара г. Марка Ашанина.
14. На празник Обрезања Господњег, Српску Нову Годину и Св. Василија Великог служио Св. арх. литургију у храму Рођења Пресвете Богородице у Вишеграду.
15. Примио италијанске представнике заједничке комисије посматрача стациониране у палама.
16. Присуствовао Св. литургији у храму Св. пророка Илије у Сокоцу и проповједао
- примио у Владичанском двору у Сарајеву чланове црквеног хора „Слога“ са диригентом проф. Бранком Бошњак.
18. Служио Св. арх. литургију у храму Св. пророка Илије у Со-

- коцу и извршио Велико освећење водике о Крстовдану.
19. Служио Св. литургију на Богојављење у храму Св. Василија Острошког у Вељинама и извршио Велико освећење водике.
22. Присуствовао посебној миси у католичкој Катедрали и проповједао.
23. У Саборној цркви у Сарајеву присуствовао Св. литургији, уз присуство кардинала Винка Пуљића.
24. Сусрео се са амбасадорима Велике Британије и Канаде на њихове захтеве.
27. Служио Св. арх. литургију у храму Светог Саве у Блажују, осветио славско кољиво, пресјекао славски колач и упутио посланицу о крсној слави Светом Сави српском
- приредио Светосавски пријем у згради Владичанског двора у Сарајеву.
29. Освештао зграду Парохијског дома у Војковићима.



Еванђеље по Св. Јовану почиње са мистеријом Сина Којега назива *Λογος*. Превести то име са *Реч* или *Глагол* значи осиромашити смисао тога израза на грчком који је, уствари, бескрајно богатији. **ДАБАР** - јеврејска реч - је по смислу блиска појму Мудрости, \square вигова Присуства \square јег и које избија у Прологу четвртога Еванђеља као Светлост и \square ивот.

Гласник СПЦ (бр. 11, новембар 1970.)

ДУША

О души су разни учили различито, и сваки је душу дефинисао како му се свидело. А наше мишљење о њој јесте: душа је створена супстанција, жива, разумна, која органском и чулном телу даје животну и чулно пријемну моћ, докле је оно способно да ову прима... Сваком чулу је урођена нека разумна моћ, чему би нас сама по себи научила рука, ако мисао не би водила чуло пипања ка знању предмета? Шта би познавању жељеног помогао слух, ако не би био спојен са разумом, или очи, или нос, или неко друго чулно оруђе, ако би свако од њих деловало засебно једно поједно? Зато је потпуно био у праву један учени незнабожац (Епихрам), који је прекрасно рекао да ум и види и чује...

Као што у чулној природи стихије имају једно заједничко, а то је што су материјалне, али се, посебно узете, у многоне разликују међу собом, (особито по томе што су им кретања супротна, једна се диже у вис, а друга тежи доле, па ни изглед није им исти, нити својства, - и са сваком стихијом тесно је сједињења сила која производи и управља њиховим кретањима по природном својству и способности сваке од њих - тако чине и творци инструмената, справа и машина, који помоћу материје вешто подражавају природи не само по спољашњој сличности него и у покретима, те се машина креће издаје гласне звуке, али ми не видимо разумну силу која производи ове појаве... Зар ово са инструментима и машином не доказује да у човеку постоји ум, нешто различито од видљивог, нешто невидљиво и духовно, које у себи измишља, и потом помоћу видљиве материје оства-

рује невидљиву мисао, чини невидљиву мисао видљивом?

Ако би се ова чудеснаделовања могла приписати природи стихија, онда би се машине саме стварале, метал не би чекао уметника да би постао статуа човекова,...не би био потребан ни ваздух за производњу звука у труби, него би све чинила природа сама... А ако се све ово не чини само по себи по природи стихија, него се вештином (уметношћу) од сваке материје ствара оно што се жели; а вештина (уметност) је нека врста мисао, која се ради извесног циља остварује помоћу материје; а мисао је неко особито кретање и деловање ума, чиме се доказује да је ум нешто друго од видљивог...



Као што је Бог нешто друго од природе, а покреће сву природу. Ми видимо кретање природе, али не видимо њеног Покретача. Тако је и ум невидљив, а покреће тело и његове органе... Душа прожима све делове тела, али како је то уређено и како то бива, човек не зна...

Човекова душа превазилази сваку твар

Душо, знај колике си ти од Творца удостојена части изнад сваке твари; небо није створено по лику Божјем,

ни месеци, ни сунце, ни лепота звезда, нити друго шта од видљиве твари: једино си ти постала одблесак Природе која превазилази сваки ум, слика нетрулежне лепоте, отисак инстинског Божанства, сметиште блаженог живота, отсјај инстинске светлости, на коју гледајући сама ћеш постати светлост као и Он, уподобљавајући се зраку у теби који се одражава од твоје чистоте.

Нема бића тако великог, да би се по величини могло мерити с тобом; цело небо шака Божја обухвата, а земља и море стају у прегршт руку Божјих. Но при свему томе Онај који је толико свесилан и који све обухвата, који сву твар скупља у шаке, Сам се потпуно смешта у тебе; и обитава у тебе; и није Му тесно, ходећи у твојој природи, рекавши: уселићу се у њих, и живећу у њима (2 Кор 6,16). Ако на то обратиш пажњу, онда ни на чему земаљском нећеш зауставити око... чак и небо неће ти изгледати чудно. Јер како би се ти, човек, дивио небесима. Јер како би се ти, човек, дивио небесима, кад видиш да си ти дуговечнији од небеса? И небеса ће проћи, а ти ћеш живети вавек са Вечним Богом у теби. Нећеш се дивити ширини Земље ни безграничности мора, будући да си, слично возачу који управља паром коња, постављен да управљаш над овим стихијама, имајући их покорно и потчињене својој вољи, зато што ти земља приноси животне потребе, а море, као неки зауздан коњ, подмеће ти леђа и човека радо прима на себе као коњаника. Зато ако самог себе познајеш,... ти ћеш презрети сав свет и имајући увек пред очима наматеријално благо, нећеш обратити пажњу на трагове који се губе у овом животу...

*Свети Григорије
Нисијски*

СТОМАКОУГАЂАЊЕ

„Не погани човека што улази у уста, него што излази из уста, то погани човека“. Неки желе да „протумаче“ ове Спаситељеве речи као оправдање за свој грех стомакоугађања. Неки хришћани, који имају све услове да држе постове, наводе ове Христове речи да њима прикрију своју духовну леност и неборбеност. Често древни алкохоличари наводе овај стих у оправдање свога порока. Теоријски, ако би се ишло даље овим путем лажних оправдавања, могло би се овим речима Христовим оправдати и употреба дрога и опиума, јер и дроге само „улазе у уста“... Господ је у овом стиху хтео да ослободи људе од старозаветног јеврејског веровања да је нека храна „нечиста“ и да може да „упрља“ човека - и још је Господ хтео да укаже на духовно „прљање“ које „излази из уста“, наиме, из центра духовног живота, из човекова срца. То су грешне помисли, срамне псовке, нечисте жеље и, понекад, мрачно душевно растројство. Све се то одражава и на околину и увећава количину зла у свету.

„Јер из срца излазе зле мисли, убиства, прељубе, блуд, крађе, лажна сведочанства, хуле. То каља човека...“ (Мт 15,19-20).

Грехом окаљани човек не само да кужи своју околину, он разорно делује и на самога себе. Грех надире као поплава у душу и вуче је на дно духовног немара и безосећајности. Чиме се можемо одупрети навали греха? Човек сам својим силама и не може одолети бурним искушењима. Али Господ је снабдео Цркву своју средствима која могу очистити човека: признање своје греховности и же-

ља за чистотом - то је покајање пред лицем Господа. Покајање је тесно повезано с молитвом која крепи духовни живот човека. Покајање и молитва то су два камена на којима се гради духовни живот. Треба још додати добра дела, као плод покајања и молитве.

Неправославни хришћани немају право кад наводе овај стих против хиљадугодишње православне праксе постова. Истина је да, на духовном плану, ништа што улази у уста не може осквернити (укаљати) човека, али сваки духовни човек одлично зна да постоји веза између његове духовности и његовог уздржања од претеривања у јелу, од среброљубља, од употребе алкохолних пића. Зато људи који цене духовни живот држе и постове, јер постови помажу унутарњем очишћењу човека и истовремено повољно утичу на телесно здравље.

Наравно, за хришћане сам пост, без упоредног духовног развоја, не вреди много. Али они морају знати да наведене речи Господа, да „ништа што улази у уста не каља човека“ не означавају равнодушност и немар према јелу и посту, јер, под извесним условима, и оно што улази у уста може да повреди духовну целовитост човекове личности.

„Правосл. Весник“

Брат је питао св. Пимена: Шта значи мрзети зло? Старац му је одговорио: Мрзети злочици ово: Кад неко мрзи своје грехе, а свога ближњег сматра за праведника.

О ОСУЂИВАЊУ

„Не судиће да вам се не суди... Јер каквим судом судиће, онаквим ће вам се судићи, и каквом мером мерите, онаквом ће вам се мерити“

Свети Златоуст благовести: Осуђујући другога, ти осуђујеш не њега него себе и себе подвргаваш страшноме и строгоме суду.

Стога треба: не вређати, не грдити, већ уразумљивати; не окривљавати, већ саветовати; не с гордошћу нападати, већ са љубављу исправљати.

Јер, не ближњег, већ себе самога ти предајеш најужаснијој казни када не штедиш њега произносећи свој суд о његовим погрешкама, Господ не забрањује корити - већ окривљавати.

Ако пак не бринеш о себи самом, јасно је да и брата свог судиш не са добром намером него из мржње и жеље да га осрамотиш.

Ако треба судити томе брату, онда нека му суди онај који ни у чему сличном није погрешно а не ти.

Судити и осудити грех, а не осудити грешника, може само Богочовек Христос и христоносни људи, људи богочовечанске вере.

Док човек не стекне ум Христов (1 Кор 2,16) и љубав Христову, увек се лако саблажњава, лако осуђује грешника због греха. Непогрешан је једино богочовечански суд и богочовечанско мерило. И зато Господ Христос једино такав суд и допушта.

Лицемерство је судити другога, не очистивши најпре себе од својих грехова.

о. Јусџин Појовић

О БЕЗМЕРНОЈ ЉУБАВИ БОЖЈОЈ ПРЕМА ЉУДИМА И БЕЗУМНОЈ МРЖЊИ И БОРБИ ЉУДИ ПРОТИВ БОГА

На основу онога што до сада знамо о свемиру, ова Божја планета на којој се налазимо прославила се међу другима тиме што је послужила као поприште на коме се пројавила, с једне стране, безмерна и безгранична љубав Божја и дуготрпељива према људима, а с друге, безумна мржња људи према Богу и борба против њега. То је исто као кад милосрдни и човекољубиви лекар дође у болницу, да лечи и спасава болеснике од смрти, а они се дигну против њега и убију га! Није ли то највеће безумље и незахвалност? Заиста, паметни то никад не би учинили него само безумни. Тако су људи дочекали Сина Божјег, који им је дошао као Лекар.

Свет овај је - болница. Откако је грех, као тешка болест душе, ушао у свет, преплавио га је (в. 1 Јн 5,19), и свет се у време доласка Сина Божјег био претворио у огромну болницу без лекара. А кад се небески Лекар појавио, болесници устадоше против Њега, прво они најтежи међу њима. „К својима дође, и своји Га не примише“ (Јн 1,11).

Први богоборац и у исто време најтежи болесник седео ја на царском престоу. Њега су, као змије, гризле многе и опаке страсти: разврат, злоба, завист, среброљубље, славољубље, суровост и друге. И уместо да први радосно дочека небеског Лекара и од Њега потражи исцељење од своје тешке бољке, он, у страху за своју власт, први устаје против Њега и тиме своје име уписује на чело дугачке листе жалосних богоборца. О томе нам прича данашње свето Еванђеље.

План Ирода да убије новорођеног Богомладенца. Чим је од мудраца са истока, који су дошли да се поклоне новорође-

ном Цару, чуо о рођењу Богомладенца, цар Ирод се уплашио за свој престо, па је одмах сковао план да Га уклони са овог света. Замолио је мудраце да при повратку сврате код њега и кажу му где се налази новорођени цар, да би му се и он тобоже поклонيو. Али Бог, који зна помисли човекове, омео је овај план Иродов тиме



што је мудраце упутио на другу страну, а старцу Јосифу заповедио да се са светом породицом склони у Египат и остане тамо, док не добије ново наређење да се врате. Кад је Ирод видео да се мудраци не враћају, он нареди да се у Витлејему и околини побију сва деца до две године старости, мислећи да ће тако уклонити и новорођеног небеског Цара Христа. Тиме је своју прљаву душу још више упрљао невином децом крвљу и својим многобројним гресима додао још један - највећи. Док је рођење Богомладенца на Земљи небо прослављао радосном песмом (Лк 2,13-14), дотле су Га људи дочекали замахнутим мачем и гоњењем. Бог је могао да спречи покољ невине деце, али је

то допустио да се у том злочину пројави сва тежина болести људске душе, с једне стране, и бескрајно милосрђе и дуготрпељива Божје, с друге.

Сав живот Богочовека - трновита стаза. Још старозаветни пророци, надахнути Духом Светим, прорекли су да ће сав живот Месије на Земљи бити трновита стаза. И то се испунило. Од самог рођења Он мора да бежи у туђину и трпи све недаће изгачког живота. А кад се из туђине вратио, није смео да се настани ни у Витлејему нити Јерусалиму него се склонио у полунезнабожачку Галилеју.

Страдања - неизбежни удео праведника у овом свету. Томе нас учи сав живот Богочовека, а на то нас упозорава и свети апостол Павле: „Сви који хоће побожно да живе у Христу Исусу, биће гоњени“ (2 Тим 3,12; Дап 14,22). Зашто је тако, објашњава нам свети Тихон Задонски. Он вели: „Из Христових страдања учимо се да хришћане следеће да у овом свету страдају, да буду исмејани, гоњени, поругани и унижени, и друга вређања да трпе од љубитеља овог света. Јер треба са главом да страдају и уди њени, и са Господаром да страдају и слуге његове. Хришћани су слуге Христове и духовни уди Христови. Свет, лажју помрачен, мрзео је и гонио Христа Господа, мрзећи и гонећи и хришћане, као Христове, који се Христа држе, Христа љубе и за Њим иду“...

Уверени у родитељску љубав Божју и Промисао, који све управља на спасење наше, не плашимо се мука, невоља и страдања у овом свету за своју веру и име Христово, јер садашња страдања „доносе нам вечну и од свега претежнију славу“ (2 Кор 4,17).

ПРЕПОДОБНИ ОТАЦ ЈОВАН БУНАРАЦ

У Јерменији живљаше једна веома богата и богобојажљива жена, по имену Јулијана. Као млада, она остаде удовица са двоје дјеце, Јованом и Темистијом. Пошто тадашњи незнабожни цареви издадоше указ и наредбу о гоњењу на хришћане, Јулијана се уплаши, узе своју децу, отиде и склони се у једну усамљену и забачену кућу. Тако сакривена, она васпитаваше своју децу у науци и страху Господњем. А синчић њен Јован, чим би дошло време молитве, остављао је мајку и одлазио у цркву. и пошто би се тамо прикривен помолио, он се опет враћао својој мајци. У то време сви су се хришћани скривали из страха од идолопоклоника. А када једном по обичају свом Јован оде у цркву на молитву, нађе га тамо неки богољубиви хришћанин и саветова му да је боље да иде у шуму на молитву него у цркву, јер је у опасности да падне у руке идолопоклонцима. Јован послуша тај савет, и рече својој мајци: Госпођо мајко моја, један богољубив хришћанин позвао ме да идем до њега, а ја сматрам да треба за то да затражим од тебе благослов и молитву, па онда да идем. Мајка га пусти, мислећи да ће се он брзо вратити.

Пошто се поздрави са мајком и сестром, он оде у пустињу код једног египатског монаха, по имену Фармутије. Ту се најприје подвизавао под руководством свог духовника Фармутија, који се толико беше удостојио код Бога, да му ангел Божји сваког дана доношаше хлеб. Потом узе благослов од свога духовника и повуче се дубље у пустињу. Тамо пронађе један сух бунар, у коме бјеше много шкорпија и змија. Он се помоли Богу и скочи у бу-

нар. При томе га анђеоски господњи прихвати и сачува неповређена, јер бунар бјеше дубок двадесет аршина.

Кад се обрете на дну бунара, он рашири руке крстосико, и тако проведе у молитви четрдесет дана, не једући, не пијући, не спавајући и не спуштајући руке. А све животиње одмах побјегоше. Анђеоски господњи, који свакодневно доношаше хлеб Фармутију, стаде доносити и Јовану, али не непосредно него преко Фармутија, да се Јован не би погордио пошто је био млад. А анђеоски рече Фармутију: Ево, Господ ти шаље овај хлеб да га даш ави Јовану, који се налази у сухом бунару. А Јован, примивши хлеб од Фармутија, заблагодари Богу и једе. И продужи Јован славити Бога. И сваки дан добијаше хлеб од старца. Али ђаво, не могући да гледа подвиге Јованове, претвори се у слугу и, дошавши старцу Фармутију, прелести га својим речима. И одоше заједно до сухог бунара, и стаде старац Фармутије да саветује Јовану оно што не треба. Јован разумедо да је то ђаволова замка, и онда исправи старца и посрами ђавола, и тако их одасла обојицу, не претрпевши никакву штету по себе.

После тога ђаво скупи мноштво демона, и преобличи их у личности Јованове мајке и сестре и његових пријатеља и рођака и слугу и робова и познатика. Сви они дођоше код бунара, и на његовом отвору плакаху и кукаху, преклињући Јована да изађе само да га виде и да им каже неколико речи. Али светитељ се на дну бунара мољаше Богу, и опште им се не одазва. Тада демони постадоше невидљиви.

Пошто преподобни Јован проведе десет година у сухом бунару, и извр-

ши васцело подвижништво и врлину, тада вођен ангелом Божјим дође к њему да га сахрани неки монах Хрисије, који се тридесет година подвизавао у пустињи. И три дана стајаше Хрисије крај отвора бунара, заклињући Јована Свемогућим Богом, да не сакрије од њега ни једну своју врлину, него да му их каже, пошто тако угоди Богу. Тада се догоди чудо нечувено: подиже се бунарско дно и изнесе преподобног Јована; и сретоше се двоје преподобних и поздравише се. и пошто није било лепо да одбије заклетву којом га преподобни Хрисије беше заклео, блажени Јован му исприча цео свој живот и своје подвиге. Затим целивавши Хрисија светим целивом и опростивши се са њим, он отиде ка Господу.

Тада Хрисије ископа гроб, својом расом покри мошти преподобног Јована, и поклопац од бунара метну преко гроба. Затим изврши опело, и после тога посади на том месту једну палму, и о чуда! Палма одмах пусти корјење, и порасте велико дрво, и процвета, и даде зрео род.

Гледајући ово чудо, Хрисије заблагодари Богу говорећи: Хвала Ти, Господе, што оне који Те љубе и славе Ти прослављаш и чиниш наследницима царства Свог! -И док Хрисије тако расуђиваше молећи се, узе га Дух Господњи и однесе на место где се подвизавао. Потом позна једног побожног и вичног човека, и замоли га да запише оно што он виде и чу.

Преподобни Јован живео је у четвртом столећу.

*Из Житија светих
за мариј*

ПОЖРТВОВАНИ ПАСТИР

Беше веома тамна пролећна ноћ. Хладан североисточни ветар дувао је ужасном јачином. Хладни облаци, спуштајући се над земљом, страховитом брзином журили су по небу.

Широка, богата водом река претећи је шумила, поигравајући таласима, баш као море у бурној непогоди. По свој ширини простране разливене реке журили су у налетима таласи, разбијајући се један о други и заплускујући унаоколо воденом прашином...

Зло се спремало ономе кога би ноћ затекла на реци. Смрт је стално претила над њиховим главама и мутни таласи претили су сваког тренутка да прогутају у своје хладне воде злосретне пливаче...

Одједном, јак, оштар крик разлеже се над реком, надвлађујући све јачу буку и грохот разбеснеле стихије.

То је викнуо крмар на чамцу, трудећи се да тешком мукотрпаном пресече реку пут села, разбацаном по узвишеној обали реке. Светла, овде-онде светлуцајући по кућама становника села служила су крмару као светионик по коме је одржавао правац чамцу.

У чамцу је било петоро сељака. Један је управљао крмом а четворица су седела за веслима. Све су то били снажни људи, веома развијених мишића, навикнути на буре и непогоде. По свему се видело да су стално проводили време на води и били добро упознати са свим ужасима бурне ноћи на многоводној реци разливеној на десет врста.

Сасвим раздрљених кошуља, без обзира што је ветар продирао до костију; обилан зној цурио је по њиховим уснама и лицу; озбиљна, натмурена лица; очи су им сјајале, севајући и упорно гледајући напред -

све је то показивало да је чак и навикнутим људима - рибарима какви су они били, ноћни пролаз преко разбеснеле реке био веома тажак и опасан. Очигледно да их је само крајња нужда нагнала из топлог места у борбу с разбеснелом стихијом.

Прошао је мукотрпан сат док је чамац приспео до обале. Веслачи су изашли на обалу и сви заједно, као по команди прекрстише се према цркви која се пред њима црнила.

- Слава Ти, Господе, стигли смо - проговори један од веслача. Скоро сасвим преко од цркве блистало је у таму неколико светиљки постављених у ред, а припадали су по свој прилици једној кући. Судићи по светлу кућа је била највећа, припадала је свештенику, а три светиљке, једва приметне у таму, припадали су кући црквењака.

У кући свештеника чула се граја и цица дечјих гласова. У једној од просторија, која се звала „трпезарија“, два дечака и девојчица играли су се на коњичку. Деца су била веома слична једно другом; кудраве косе, црне живе очи, нежне црте лица код свих - по свему су личили на браћу и сестру. Дечица, од којих је једном могло бити осам година, а другом шест, ухватише се за руке, трчали су по собама. Преко леђа свакоме висиле су узде, чији су крајеви били у рукама петогодишње девојчице - кочијаша. Она је, вичући, терала браћу бичем, који су они заменили канапом привезаним на прутућ.

- Не, не! - викала је девојчица сваки пут када су се дечаки, суштавши од трчања заустављали и не би хтели ићи даље...

На левој страни собе уза зид, стајао је отоман а пред њим сто. На отоману је седела жена црних живих очију и бледог лица. Пред њом на столу, разбацана у неред, стајала су парчад разне материје. Она их је брижљиво сасецала и зашивала. Очеvidно, спремала је шарено одел-

це. С времена на време подизала је очи с рада и посматрала децу која су се играла. Њезине очи засјале би материнском љубављу и осмех је озаравао њезино лепо бледо лице. Покад кад она није скидала очију с деце, по свој прилици и сама заинтресована дечјом игром.

Погледавши на зидни часовник млада жена је оставила на сто рад који је дотле држала у рукама и устаде са отомана.

- Већ је девет сати, време је да се вечеру. Да се спреми?...проговори она, обраћајући се затим у правцу управо отворених врата суседне собе, где се налазио домаћин куће.

Он је шетао по салону и с времена на време меким, дубоким баритоном певушио једну те исту мелодију „Херувике“. Његово лице је било озбиљно. Очигледно је размишљао о озбиљним стварима.

- Хајде, позови да дођу, Саша - одговори он жени и поново поче шетати по салону.

У трпезарији се појавила куварица и уз помоћ домаћице поче прекривати сто и постављати прибор за јело.

Деца оставише игру и са осмехом и виком потрчаше столицама код стола, препирући се где ће ко да седне...

Почела је скромна вечера. Породица сабрана око стола, тихо је разговарала, усрдно утољујући глад...

Одједном неко споља залупа у један прозор кухиње.

- Кога Бог нанесе по оваквом невремену? - оставивши на сто кашику, проговори отац Андреј - Марта, отвори и заштај шта треба - викнуо је он куварици.

- Вероватно, треба! - рече попадија.

- И изгледа, хитно, кад су дошли по том невремену. Опет ти не дају да вечераш како треба.

Уђе куварица.

- Баћушка! дошли су вам сељаци из Заречја ради тебе...Симеон с братом и радником...

- Из Заречја?! - запрепасти се попадија - Па ко по том невремену, па још по ноћи да иде преко реке?!

Отац Андреј је у то већ отварао врата од кухиње. У кухињи су седели на клупама нама познати рибари. Очигледно им је пријала топлота у кухињи. Куварица се врпољила око шпорета, с времена на време вичући на на дебелог лењог мачка када би хтео да украде нешто од јела које је стајало на столу и на клупама.

Отац Андреј уђе у кухињу. Сељаци брзо поустајаше и један по један приђоше за благослов.

- Шта треба, децо? - Љубазно их упита отац Андреј.

- Дођосмо с молбом, баћушка - проговори кршни сељак који је за време пролаза крмарио - Мајка нам, умире већ. Моли да се причести. Па, смилујте се, не одбијте.

Код последњих речи сељаци се поклонили оцу Андреју.

- Како? Матвејевна се разболела? - упитао је о. Андреј - Па ја сам је недавно видео. Здрава здравцата је била.

Отац Андреј је знао ту породицу и волео је.

- Не знамо шта јој се догодило. Пре три дана је снашло. Умирем, говори. Идите по баћушку... - Заграјаше у један глас сељаци.

- Па шта је са њом - продужује да се распитује о. Андреј.

- Па не знамо шта је. Лежи као клата и стење. Жали: и овде, каже, боли, и овде... Сву је измучило. Ишли смо у град по лекара. Каже: не идем код ње - невреме је, видиш веома лоше. Довезите је, каже, мени, а док не видим не могу лечити. Но, а где ћеш сада да је возиш: не може се маћи с места - тронутим гласом додавао је крмар.

- Па немојте и ви, баћушка, отказати. Разумите старицу. Боји се веома да умре без причешћа. Стара је а и болесна...

Стално је молила да идемо по вас. Баћушка добри - каже - неће оклевати да дође. Баш тако је било. Треба чекати, мајко, до ујутру, кажемо. Страшно је ноћу ићи... Видиш како се река узнемирила...

- А шта, је ли било тешко путовати? - прекиде крмара о. Андреј.

- Па, тако рђаво, тако рђаво да је немогуће испричати.



И крмар само затресе главом - немогуће исказати сву опасност ноћног прелажења преко узбуркане реке.

О. Андреј замишљено ућута. Заћуташе и сељаци, спутивши поглед, и само с времена на време погледаху у свештеника који се премишљао. Путовати одмах или причекати до јутра? - мислио је он и никако није могао да реши то питање. И путовати - опасно је, и чекати - немогуће - тамо њега чека нестрпљиво старица на самрти.

Ништа не одлучивши, предложио је сељацима да поседе, а он оде у трпезарију.

На вратима се судари са женом која је цело време стајала ту и слушала његов разговор с рибарима. Попадија је била страшно узбуђена. Њено бледо лице се зацрвене, руке су нервозно кидале кецељу на себи.

- Зар ћеш сада поћи? - нервозно проговори она чим су се врата од кухиње затворила - Па то је неразумно путовати по таквој непогоди, и још ноћу? Шта ти је, шта ти је. Освести се, Христа ради... Па немаш ти две главе... Видиш да они сами говоре да је опасно ићи. Ја мислим да нико неће правити питање ако не поћеш...

О. Андреј није ништа одговорио. Ђућећи сео је за сто, и узео кашику, не подржавши је мало опет је ставио на сто. Видело се да, мада је гледао у жену и чуо њене речи, није схватао. На њеном лицу одражавала се јака, тешка унутрашња борба. Па ипак, мора се ићи.

- А свакако треба ићи - најзад проговори он - Тамо Матвејевна сигурно нестрпљиво чека.

- Та ваљда се не спремаш да путујеш?! - плесну жена рукама - Размисли...

- Да, треба ићи, мада је и опасно - проговори отац Андреј - Мада мојој личној срећи и прети опасност, не... тамо очекује утеху на самрти старица. Наша је дужност - презрети ради пастве личне удобности - попадија се за све време док је он говорио ужасавала и све покушавала да нешто каже.

- Па нико те неће осудити ако не поћеш - најзад проговори она. Сви ће разумети да си тако учинио не из малодушности већ покуравајући се трезвеном захтеву разума. Па твој је живот дражи и за породицу и за парохију него жеља Матвејевне. И Бог неће истраживати од тебе. Он види да си се ти руководио трезвеношћу а не страхом од опасности.

Матушка је говорила са силним узбуђењем, дрхтавим гласом, нервозно гестулирајући.

- А савест? - упита је, подигавши очи са тањира отац Андреј - Шта ће она рећи? Каква корист од људског причања пред судом савести.

(Наставак на сџр. 42)

О БОГАТСТВУ КАО СМЕТЊИ ЗА СПАСЕЊЕ

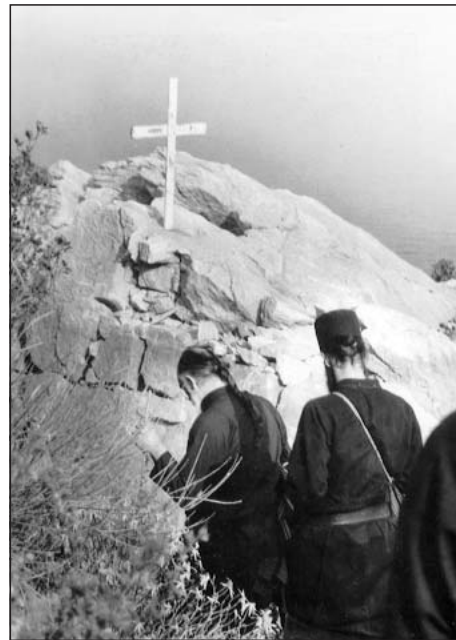
Живот људски на Земљи често се упоређује са путовањем, а људи са путницима, и ово упоређење врло је прикладно. Заиста, ми смо путници, од колевке па до гроба. Стаза живота некога од нас је дужа, некога краћа; некога тежа, некога лакша. Исто тако и животна бремене некога је лако, некога теже, а некога толико тешко, да он под њим посрће, пада па чак и издише. О једном тако тешком бремену, под којим су многи посртали, падали и издахнули, реч је у данашњем светом Еванђељу. То бремене јесте богатство.

Богатство само по себи није ни зло ни добро, али може бити и зло и добро. То зависи од његовог власника, од тога како он њим управља. По речима светих отаца, богатство може бити добар слуга, али и господар; може власнику послужити као средство спасења, али и као узрок вечне муке.

Богатство је корисно, „кад није удружено са грехом“ (Сирах 13,30). Кад је стечено поштеним трудом и кад се њиме управља по Божјем закону. Кад се на њега гледа као на дар Божји (Проп. 5,18), дат ради помагања ближњима у невољи, како је чинио праведни Јов: „Бејаш око слепоу и нога хрому и отац убогима... Странац није ноћивао напољу: врата своја отварао сам путнику“ (29,15-16,32). У оваквом случају богатство је добар слуга, јер служи и ближњима.

Богатство може бити сметња спасењу и убица душе. То бива кад се оно стиче непоштеним начином: отимањем од других, крађом, преваром, лихвом. Кад човек постане његов роб и почне ропски да му служи: да га све више умножава, згрће на гомилу и затвара, правећи се да не види невоље ближњих и не чује њихове молбе за помоћ. Јер богатство, кад пређе у страст, окамени срце човеково и оно

постане саможиво, грубо и неосетљиво према патњама и невољама ближњих. Зато цар Давид саветује: „Кад расте богатство, не дајте да вам срце прионе за њега“ (Пс 62,10). Оно човека спутава и вежује за Земљу, за овај пролазни живот и убија душу.



Потврда из Еванђеља. Неки богати младић запитао је Господа Исуса какво добро да учини, да би стекао живот вечни. Господ му је одговорио да држи заповести. Младић је хтео да сазна које заповести. Господ му је одговорио: да не убијеш, не чиниш прељубе, не крадеш, не сведочиш лажно, поштујеш оца и матер и љубиш ближњега свога као самог себе. „Све сам ово сачувао од младости своје“, одговорио је младић. На то му је Господ рекао: „Још ти једно недостаје: продај све што имаш и раздај сиромасима, и имаћеш благо на небу, и хајде за мном“. А кад он то чу, постаде жалостан, јер бе-

ше врло богат. А кад Господ виде да се он ожалости, рече: „Како је тешко ући у Царство Божје онима који имају богатство! Лакше је камили проћи кроз иглене уши, неголи богатоме ући у Царство Божје“.

Богатство је многим послужило на спасење. Иако је људима тешко да се раздвоје од своје земаљске имовине, ипак су многи, и људи и жене, мудро искористили своје земаљско благо: раздали су га сиротињи и тиме купили небеско и вечно: свети Василије Велики, свети Јован Златоуст, свети Антоније Велики, света Меланија Римљанка и многи други. „Ко хоће да постане богат, нека постане сиромашан, да би постао богат; нека тропши, да би примио; нека растаче, да би скупио. Ако ово изгледа чудно и невероватно, погледај на сејача и размисли да и он не може друкчије да скупи више, ако не посеје оно што има и не расточи готову резерву“, учи свети Јован Златоуст, који је и сам тако поступио.

Задужујмо имовином својом Господа, дајући је у руке сиромаша, да бисмо је у дан суда примили умножену из руку Његових.

Срећа и несрећа, успон и пад, здравље и болест, слава и срамота, богатство и сиромаштво. Све долази од Бога и мора се прихватити као такво.

Унутрашњи мир се стиче кроз покајничко дуготрпљење и чисту молитву. Увек се сећај да су све животне невоље ту да се ослободимо од овога света. Оне нас, дакле, воде бољем животу. Запамти да људи греше: мислима, речима и делима.

МИХАЈЛО И. ПУПИН

„Било је то 27. септембра 1921. године“ забележио је тадашњи парох идворски прота Влајко Николин. „Служио сам Свету литургију и око половине Службе ушла је у цркву група мушких и женских из које се издвојио један импозантан господин и ушао у десну певницу. Иако сам познавао Пупинове рођаке“, пише даље прота, „нисам ни слутио да је то главом наш славни земљак Михајло Пупин, јер нисам знао да је дошао. Када сам после Службе изишао из олтара, видео сам да Пупин живо разговара са људима, међу којима је било његових школских другова. Чим ме је приметио, пришао ми је, представио се и замолио да изиђемо на гроб његових родитеља, којима је он подигао леп споменик, и извршимо помен. Стајао сам са рођацима близу њега“, описује даље прота овај сусрет, „слушао и посматрао га. Приметио сам да пријатељски и срдечно разговара са људима као да се јуче растао са њима. Људи су га звали “Мишо”, као и у детињству, и говорили су му „ти“, као и он њима, јер је он тако хтео. Када се у разговору прешло са прошлости на садашњост, питао је Пупин и мене о приликама у селу и народу. Одједном је заћутао, прешао је погледом целу цркву, лако уздахнуо и рекао за себе: „Моја лепа мала црква!“. Доцније, идући на гробље приметио сам да је Пупин упадљиво лепа појава. Висока раста, врло лепо развијен, лако се кретао иако му је било близу седамдесет година... За време помена скрушено је стојао, погнуто главе и видело се да је потресен.

Када је Михајло Пупин после подне тога дана напуштао Идвор био сам на улици“, наставља даље своју белешку парох идворски, „Пупин ме је приметио и скинуо је путничку капу поклонивши се,

а ја сам се дубоко поклонιο том великом човеку, православном Србину, срећан што сам доживео да се као дугогодишњи идворски парох упознам са славним сином нашег малог села Идвора“.



Црква у Идвору, за коју је Пупин рекао: „Моја лепа мала црква!“, несумњиво је имала значајно место у његовим сећањима. У тој цркви Пупин је крштен и касније као дете и ученик идворске основне школе долазио је у овај храм на богослужења, заједно са својом мајком, која је била врло побожна. „Била је то врло побожна жена“, пише Пупин о својој мајци, „Као ретко ко, познавала је и Стари и Нови завет... а омиљени светац био јој је Свети Сава“. Прва знања о Светом Сави добио је Пупин од своје мајке, која је чак била убеђена да над њим бди дух Светог Саве. Једном, у присуству Пупина и сеоског учитеља, испричала је да је у сну видела како Свети Сава полаже руку на главу њеног сина.

У славу Светог Саве рецитовао је Пупин у овом храму на дан великог српског

просветитеља и учитеља. Једном му је мајка помогла да за Светог Саву научи једну пригодну беседу. „Успех је био салан“, пише Пупин у својој аутобиографији, „мајка моја, она је плакала од радости“.

Много лепих тренутака провео је Пупин у овом храму и његовој порти. И када је после једанаест година проведених у Америци први пут посетио родитељски дом у Идвору, нарочито су га потресла два сусрета. Возећи се колима кроз пањнаке и винограде на домак Идвору, „одједном се указа познати торањ на идворској цркви“, пише Пупин, „а затим забрујаше за вечерње звуци црквених звона, будући у мени безбројне успомене. Осећао сам да ме потресају дубоки осећаји“. Када је ушао у село и приближио се родној кући, угледао је на клупи пред кућом мајку, која је „сама на клупи седела и чекала“. Доцније је Пупин о овом сусрету писао: „Какву чудну моћ имају сузе! Како наша душа засветли, кад потоци суза прочисте узбуркану атмосферу наших осећања! Материнска љубав и љубав према мајци најслађе су посланице које Бог шаље живима на земљи“. После тога, наставља Пупин, „она ми показиваше многе ствари које ме подсећаху на детињство. Тако на пример, показала ми један пут и рече: “Ево, овуда си ишао у школу, а тамо је црква у којој си недељом и свецем читао Апостол“. када је касније Пупин са мајком посетио цркву, бележи он даље своја сећања, „целивасмо икону нашег свеца и Светог Саве и припалисмо две воштане свеће, које је мајка била понела са собом“.

*Пројојереј
Бранислав
Нестјоров*

НЕ КРАДИ!

Божје заповести су нам дате ради тога, да бисмо по њима живели и били срећни. Огрешимо ли се о њих, чека нас казна Божја. Ево једне истините приче из првог светског рата у којој је описана одмазда Божја једном крадљивцу и кривоклетнику.

Беше то новембра 1914. године - казује прича. - Затишје. Напољу дува силна ветрина, а снег веје право у очи и засипа стазе и наше земунце. Ми седимо у великом шатору око разгорелих менгела. Нека нас сета обузела, па смо сви некако омлитавили и занели се мислима.

- Море, људи, овако ћемо заспати! - рече капетан Стојан - Него, деде причајте нешто што сте преживели.

- Добро, почни ти први! - сложише се неколико њих. Он поче:

- Ја сам у мојој чети имао један интересантан случај, а истинит. Већ дуже времена примећивао сам да ми према требовањима за војнике увек недостају два-три тајина (војничка хлеба). Контролисао сам и комесара, и пекара; и онога који прима, и онога који издаје хлеб. Па све узалуд. При деоби тајина увек два-три хлеба нема. Шта да радим? Сазовем збор и кажем свима да међу њима има један који краде хлеб. Нека се тај сам јави, или нека га другови прокажу, а ја дајем своју официрску реч да ћу му кривицу опростити, само даље да не краде. Ако се - рекох - кривац не јави, ја ћу вас све заклетити и лопова ће стићи казна Божја.

Нико се не јавља. Ништа, приступамо ми заклетви:

- Подигните сви три прста у вис - наредим ја - и понављајте за мноштво: „Заклињем се Свемогућим Богом и свим оним што ми је на свету најмилије и најсветије,

да нисам крао хлебове намењене мојим друговима. Ако се криво закунем, нека ми обе руке отпаду. Амин!“ И вољно!

Сутрадан после заклетве оживела борба. Моја чета је била у другом борбеном реду. Тукла нас је стално непријатељска артиљерија, али срећом нико није погинуо. Гранате су падале или испред нас, или иза наших ровова.

У један мах једна граната звизну по нама! Чусмо страшан тресак и пуцањ. Граната се зарила у сам грудобран нашег рова и многе војнике засу земља. Када се пуцњава утишала, упитам да није неко рањен, или погинуо. Одговорише ми да нико није погинуо, нити рањен, осим каплара Петронија, коме је граната однела обе руке. У тренутку када је граната пала он се налазио на рову и нешто поправљао.

Ја се одмах сетих јучерашње заклетве. Дођем до њега, а он се превија у мукама. Кад ме спази, рече испрекидањем гласом:

- Господине капетане, ја сам ... крао хлебове. Бог ме је ... казнио.

Његово признање и претрпљена казна дубоко су ме дирнули. Рекох му неколико утешних речи и упутих га на превијалиште. А сви који су то видели, рекоше:

- Сам га је Бог казнио за грех и кривоклетство!...

Ова прича нам саветује да не пожелимо ништа што је туђе. Нека се око наше никада не саблазни туђим добром. Нека се прсти наши никада не опогане прљавим добитком. Што год нам треба стецимо на поштен начин. Најпрече и најпотребније није нам ни јело, ни одело, већ душа! Боље нам је изгубити главу, него своју огрешити душу.

о. Урош Јованкин

КО СУ СРБИ

(Ово је део његовог романа који је његов њемачки издавач, Фридрих Грисендорф, одржао у мају 1945. године у Евербургу, код Оснабрика у Њемачкој).

... Немачка је изгубила рат. Победили су Руси, Американци, Енглези. Имали су, ваљда, боље оружје, или више војника, или, можда боље вођство. Али, то је уствари, изразито материјална победа. Такву победу су они извојевали.

Међутим, овдје међу нама има један народ који је извојевао једну другачију и много љепшу победу: победу душе, победу срца и поштења, победу мира и хришћанске љубави.

Тај народ су Срби! ... Ми смо њих раније само донекле познавали. Али, добро смо знали, шта смо чинили ми Њемци у њиховој земљи: за једног убијеног њемачког војника, који је тамо био окупатор, убијали смо стотину Срба, који су у ствари бранили своју земљу. И не само да смо то чинили, него смо благонаклоно посматрали како на Србе пуцају са свих страна: и хрватске усташе и Арнаути, и Италијани, и Мађари и Бугари.

Знали смо да се овде, уз нас, у логору, налази пет хиљада Срба, официра, који су у својој земљи били друштвена елита, а овде су постали живи костури, изнемогли и малаксали од глади.

С разлогом смо се плашили њихове освете. Бојали смо се да ће они, последице њемачке капитулације, чинити оно што смо ми код њих чинили. Видјели смо јасно ту нашу трагедију и већ гледали нашу дјецу како пливају канализацијом. Бојали смо се убијања наших људи, војника, силовања наших жена и дјевојака и разарања наших домова.

Међутим, како је било? ... Кад су пукле логорске жице и кад се пет хиљада српских заробљеника нашло слободно у нашој средини, ти измучени људи миловали су нашу њемачку дјецу, давали им чоколаде које су добивали од њемачких војника. Разговарали су и са нама старијим. Срби су миловали дјецу оних који су њихову отаџбину у црно завили. Тек смо тада разумјели што је наш највећи пјесник Гете учио српски језик и што је тако високо цијенио српске народне пјесме.

*Приредио Милош М. Мочевих,
бивши њемачки райни заробљеник, кѓф но: 220.900*

КАКО ЈЕ НАСТАО МЕД?

(Француска легенда)

Кад су Адам и Ева истерани из раја били су врло жалосни. Иако им је било лако да се навикну на оно мало рада, неутешни су били зато што су лишени пријатељства Божјега. То трпљење подносили су тешко и у тренутцима велике невоље упирали су своје покајничке очи к небу, молећи Свевишњега за сажалење над њиховом судбином. Бог је био на њих љут због непослушности, али, као и сваки добри отац, није могао заборавити сасвим на своју децу, која су тако патила због непослушности и лакоумља.

И једног дана јави им се небески Отац и рече им: „ви патите, али будите стрпљиви иако сте изгубили земаљски рај. Ја ћу вам послати свога сина, који ће искупити ваше погрешке и отворити вама и вашим потомцима пут за рај на небу.

Ви осећате физичке болове, и ја ћу зато биљкама, које су око вас и које покривају земљу, дати дар да вас могу лечити од сваке болести”.

И они су се брзо навикли на употребу лековитог биља и благодарећи томе, болести су се изгубиле и они су потпуно оздравили.

Но ни ђаво није спавао, па видећи то, у њему се појави завист. Размишљао је како да Адама и Еву поново одвоји од небеског Творца.

Бојао се да им што саветује, јер су већ имали слична искуства, па зато украде са неба један џак семена од рђавих - отровних трава и брзо их засеје на земљи, исто на свим странама.

За кратко време пониче и израсте то биље, и Адам и Ева, не познајући

га, јели су га, те се разболеше опасно и они и деца њихова.

Но овога пута они се показаше трпељиви у својој несрећи, која их је задесила, и не гунђаху противу воље Божје.

Господу се ово њихово стрпљење допаде и пожури се да их поново види и утеши.



Пошто им је повратио здравље и објаснио пакост ђаволову он им рече да ће им пружити једну храну, којој пакост ђаволова неће никад да поквари добро дејство, и тога тренутка, по заповести Свевишњега, један рој пчела сиђе с неба и ухвати се за грану над главама Адама и Еве. Одмах су те бубице златних крила почеле да граде неке златне колачиће и да их пуне неким прекрасним, златним соком.

У Монографији манастира Острога поново се сусрећемо са пчелама, којима делом треба захвалити што су свете мошти св. Василија сачуване од могућег спаљивања. Наиме, у познатој деветодневној одбрани манастира Острог јануара 1853. год., Турци су запалили Доњи манастир и опсели Горњи, у коме је било педесетак виђених Црногораца, више војвода, капетана и других главара, на челу са војводом Мирком Петровићем. Када су Турци запретили да продру у Ггорњи манастир и дошли до његових врата, браниоци су на њих бацали камење и кошнице са пчелама. То је изазвало велику пометњу међу Турцима. Истовремено је приспео одред са три стотине изабраних бораца које је предводио Петар Томов Петровић, председник Сената, тако да су опседнути били ослобођени повевши са собом и свете мошти светог Василија.

Господ Бог узме један колачић и пружи Адаму, Еви и деци њиховој да једу.

Осетивши слатки сок, сви су били изненађени, а мали Авел, смешећи се пружи ручице Господу.

Небесни Отац био је задовољан и рече: „тај злаћани, слатки сок, који једете, зове се - мед, он се купи из круница разних цветића и напаја се мирисом цвећа из кога је. Он ће вама и вашим потомцима бити најбоља и најбогатија храна, а у исто време, и најбољи лек у свему“.

И заиста, сви се лекари света слажу да је мед најбоља, најздравија и једновремено најлековитија храна како за децу, тако и за болесне, па зашто се људи не служе овим вредним даром Божјим?

„Пчелар“ 1/2000
 ирпредио свештеник
 Милош Анђић

ЂЕД БОЖИН УНУК МИЛЕ

Од свих унука, ђедо Божо је највише волио малог Мила. Њих двојица су били нераздвојни. Гдје год би ђедо кренуо водио је са собом малог унука. Ако је пазарни дан њих два заједно узјашу на коња и одоше у варош. Ако је Света неђеља, поране обојица скупа цркви, али не коњом него пјешке јер деда је Милу говорио да је свака служба светиња и да је грота ићи коњом него пјешке труда ради.

Мали Миле је много волео звук звона. Кад их чује све скакућу и поигравао од радости. Деда Божо га је сјетово;

- Нуто, нуто, Миле!, не тако снаго моја, тако се само њифути радују светињи, а ми правовјерни, кад чујемо звоно станемо и побожно се прекрстимо. Дедер се прекрсти. Али узалуд прича. Миле је наставио по своме. Чим би чуо звона он почне скакати, плескати рукама, поигравати, као да ће полетети. Самом ђеда Божи, видећи такву Милову радост, неко умиљење би се разлило по души, па преста сјетовати свог малог унука, него поче чак и уживати у његовој безазленој радости.

Освануо је дан када је требало купити сјено. Деда Божо поранио и полако се искрао да га мали Миле не види. Жао ђеду би унука да се пече по јаком сунцу. Таман стави Божо грабље и виле на раме, кад се зачу Милов плач :

- Чекај ме ђедо, молим те.

- Не Миле, данас ђедо иде сам, ти не можеш.

- Молим те ђедо могу ли поћи и ја, па ћу доносити воду када ти ожедниш.

- Не може, данас ти не идеш.

И таман Божо одлучно крену, кад се зачу плач Милетов. Он корача, не осврће се, а срце му се цијепа. Наједном стаде, скоро заплака. Окрену се и позва Мила.

- О Миле!, ајде поћи и понеси ђеду чутуру. Тек тада нека туга обузе Божа а сузе му ударише. Осјећаје задржа када се приближи Миле. Он ухвати ђеда за руку и поскакујући кликташе од среће.

Стигавши у ливаду мало се одморише, а онда ђед Божо поче полако приграбљавати док је Миле држећи чутуру чаврљао и скакутао поред ђеда.

Није имао мира ђедо Божо, све је погледао гдје ли му је унук, некакав страх га спопао. У мислима је прекоревао себе, - зашто је по овој жези повео Мила. Радећи тако озноји се ђед Божо и у подне рјеша да мало прилегне како би избјегао највећу жегу. Сјели су у ладовину старе липе, мало презалогјили и одморили. Наједном мали Миле врисну из свег гласа.

- Јаој ђедо, гуја, јој ујела ме ђедо.

Скочи ђедо Божо, али не може да макне, ноге му се укочиле. Направи корак два ухвати виле и њима усмрти гада.

- Миле ђедова снаго, ђе те ујела соколе мој.



Видећи ђеда избеzumљеног и скрханог Миле га је смиривао.

- Није страшно ђедо.

- Како није страшно снаго моја, отровница, одмах морамо лекару?

- О Боже мој, шта ме ово данас снађе. Брзо је ставио Мила на леђа и трчећи пође кући.

Бака Дока таман помузла краве па када видје Божа како трчи и носи Мила, испаде јој крављача из руку, сва се згрози и запита.

- Црни Божо шта је Милу?

- Ништа ме не питај сиједа.

- Спреми ми одјело, Мила је ујела змија, мора лекару.

- Јаој мене црни Божо.

- Прекини да кукаш дај спремај одјело.

Брзо се опремио ђедо Божо, узјахао коња, Мила ставио у крило па одгалопира према вароши. Бака Дока је остала скамењена, сјела на праг и плачући гледала дуго за њима. Кад се мало прибра, уђе у собу, прислужи кандило и стојећи испред иконе помоли се Богу. Дошавши пред болницу у вароши, Божо хитро узео Мила у наручје и унесе га унутра.

Мила је већ била ухватила грозница.

Дође доктор и сестра, а кад сазнаше да се ради о уједу змије само слеглоше раменима.

- Ми немамо серума ђедо.

- Како нема, мора бити?

- Заиста немамо, него да се не губи време, мора се одмах ићи у другу варош.

Стрпаше Мила у нека кола некако се и Божо утрпа и одоше за другу варош. Када су стигли Милетова лијева ручица већ је била поплавила. Болничари брзо ставише Мила на колица и одвукоше. Божо бјеше занјемео само се крстио призивајући Бога; О Боже мој, шта ме ово данас снађе.

Прошло је неколико сати. Божо је био као на иглама. Нико не излази, нико ништа не јавља, шта се дешава? Божо је ходао непрекидно гледајући у врата иза која је био његов мали унук.

Већ се смржавало, Божо бјеше сав истрпљен чекајући да се ко појави. Да му кажу, да је његов Миле добро. Мало га ујела гуја па ће прездравити. Уживио се, па се сјећа Милових несташлука, и благи осмјех се указао на његовом лицу и то би још потрајало да се не отворише врата и појави лекар. Божо скочи и погледа у њега очекујући добре вјести. Лекар је био озбиљан, ћутао је као да је нешто крио.

- Ма проговори болан ниси мутав, викао је Божо.

- Како је Миле?

- Мора ли остати у болници?

- Реци нешто. Лекар му приђе, стави му своју руку на раме па проговори.

- Знаш ћеде морам ти рећи нешто.

- Ма говори болан како је Миле.

- Полако све ћу ти рећи, само се умири.

- Ајде. Миран сам, него говори гдје је Миле? Немајући више снаге Божо пође према вратима, али га други лекар задржа и рече.

- Ђеде Мораш бити јак. Твој Миле је подлегао. Касно сте дошли. Серум му није помогао. - Ма шта ми то причаш? - клону Божо, паде на кољена, лекари га придржаше. Под њим се земља проломи. Па се прекрсти говорећи - Бог да му душу прости. Стиже остала родбина. Наста кукњава, јауци. Божо приђе до беживотног дјечијег тјела. Грунуше му сузе као никад до тада. Потоци од суза. Ништа није говорио. Миловао је косицу свога Мила и залјевао је сузама. - Ђедова снага.

... Прошло је неколико дана од овог трагичног догађаја, сво село је утихнуло, сво село је оплакивало Мила. Није се више чула пјесма косаца, ни граја дјечице сви су утихнули. Некако ни птице нису више пјевале као прије.

Божо, после оног слома у болници савим се умирио. Сви су мислили да он неће преживити овај растанак са својим омиљеним унуком. Међутим он је и за време сахране био миран само је мало заплакао када се опраштао. По селу се причало да је скренуо од велике жалости. Његова До-

ка - сједа, од сахране леже у постељу, а он је често одлазио на гробље са великим смирењем, и одлазио и враћао се. Сви су се чудили том његовом мирном понашању. Кад се бака Дока мало придигла и почела да у кући привређује, скупи храброст, па једном запита ћеда Божа.

- Чуј Божо нешто би те приупитала, ако смијем?

- Питај сједа, питај, - видим ти си мало приздрвила па одмах би да зановјеташ.

- Ама Божо, домаћине мој, не би да зановјетам, коме је у овом јаду до беспослица. Него бих те нешто друго питала.

- Ајде, питај.



- Је ли Божо што си се ти измјенио?

- Па знаш ти што сам се ја измјенио.

- Исто зато што си и ти била болесна.

- Ама Божо ти се чудно понашаш. Сво село о томе прича, како си био много vezан за покојног Мила, а од како је он, рано моја, ошо ти ниси много туговао. Осјећаш ли се добро? Ту Божо мало поћута, мало се замисли, погледа у Доку, па видећи је онако стару и учвијељену сажали му се. Осјети да је био груб према њој скиде капу па отпоче.

- Е моја сједа, видиш ја сам ти кад се оно све са покојним Милом издешавало

био у горем стању него ти. Сво време ми се срце цјепало. Међутим, када сам се враћао из болнице кући нешто се догодило што ти не могу рећи. Ни теби нити икоме другом. Рећу ти само то да сам у души добио такав мир, а у глави такав разум, који ми је дао снагу да све што се догодило примим мирно. У Божју милост и доброту нисам никад сумњао ни у тим најтежим тренуцима. Ја сам очекиво да ће све то бити сан, ја сам тако желео, тражио сам излаз са вјером да ће Бог промислити и неће свога слугу оставити, ја сам у то вјеровао, мора бити излаза није то крај, мој Миле не може тек тако отићи. Зашто, зашто, тражио сам одговор. Бог ми мора дати објашњење. Ја сам у то вјеровао јер га волим. Он ме никада није оставио, ама баш никада и када су све лађе биле потонуле ја сам вјеровао има излаза, не што га ја видим, него што је Бог свемоћан и Он ће наћи излаз и одговор, али ја сам вјеровао и... Ту мало Божо застаде умири своја осјећања, очи му овлажише, Дока га је гледала савим мирно осјећајући да ове сузе нису сузе очаја него сузе усхићења. Никад она није видјела Божу да сузи и ... настави Божо - и када сам се враћао из вароши Бог ми је дао одговор. Да га људи не могу схватити. То се не може видјети, описати, то се мора доживјети. Ја сам кроз тај Божји одговор све схватио. Ја живим у вјечности и сви ми живимо у вјечности, само што ће Миле вјечно да се радује, скакуће, и воли, а ми, ми ... то се не зна и ја би више туговао и плакао за свима, за свим људима а за Милом само чезнем. Ако би за њим туговао и плакао то би био гријех, јер би том тугом његову срећу и радост умањивао.

Бака Дока је гледала у Божа нетремице. Никад Божо овако није причо, и никад више није био у праву, и никада се баки Доки ријечи Божиње нису учиниле истинитијим, као ове ријечи. Прекрсти се Дока и проговори: Фалим те Боже, ко би то рекао.

Да, да, моја сједа, него спремај се на далеке путе. Ђедо Божо се диже са штокрле узе из креденца неколико малих воштаница, па набацивши капу на главу и изађе.

J. J. G.

О БОЖЈЕМ ДОБРОЧИНСТВУ И ЉУДСКОЈ НЕЗАХВАЛНОСТИ

Познато је да су неразумна бића, животиње, у много чему послужиле као учитељи разумним бићима, људима, на пример: у техници грађења стамбених насеља, вредноћи, трудољубивости и истрајности у послу, целисходној делатности итд. Али је мало познато да неразумна створења могу бити учитељи разумнима у захвалностима према добротвору. Тако, док је свака животиња, без изузетка, захвална својој добротвору, код људи је то тек десети. Ову нам горку истину открива данашње свето Еванђеље.

Од десет исцељених само се један захвалио. На уласку у неко село Господ Исус наишао је на десет људи оболелих од страшне болести губе. Они су му још издалека завапили (пошто им је законом Мојсејевим било забрањено да долазе у додир са људима) да се смилује на њих. Он им је рекао да иду и покажу се свештеницима, који су оболели од ове болести издвајали од здравих. Они су пошли и успут осетили да су исцељени. Један од њих, и то Самарјанин, вратио се натраг, пао пред ноге Христове и захвалио Му. На то је Господ одговорио: „Зар се не исцелише десеторица? Где су дакле деветорица? Зар се не нађе међу њима ниједан да се врати и захвали Богу, него само овај туђин? И рече исцељеном: устани и иди, вера твоја спасла те је“.

Захвалност неразумних створења својој Творцу. Свако живо створење на свој начин изражава своју захвалност Творцу, али најизразитије то чине птице. Оне својом захвалном песмом Творцу поздрављају рађање новог дана. Славуј то почиње да чини још од поноћи, а шева по васцели дан узлеће увис и извија своје мелодије. Петлови својим кукурикањем без часовника објављују часове дана и ноћи и тако на свој начин славе Творца. Све те

и друге песме делови су свеопште симфоније којом васколика природа слави свога Творца.

Људи су обавезнији на захвалност Творцу од животиња. Као разумна бића, људи су способнији да виде и осете добротворност Божја, а тиме и обавезнији на захвалност својој Творцу и Добротвору. „Шта ћу вратити Господу за сва добра која ми је учинио?“ пита се Псалмопевац (Пс 116,12). Овако треба да се пита сваки



од нас. Свети Василије Велики набраја само нека добротворства Божја људима, за која Му они дугују захвалност: „Бог нас је привео из небића у биће; почаствовао нас је разумом; даје нам храну; дао нам животиње на службу; за нас су кише, за нас Сунце; ради нас су украшена брда и равнице; ради нас теку реке, за нас извиру врела... па изобиље метала, на све стране припремљене насладе, јер нам сва твар приноси дарове, по богатој и неоскудној милости Добротвора према нама. За нас је Бог постао човек, за нас пострадао. Он ти даје имовину, и Сам проси од тебе милостињу рукама сиромаша; ма да своје узима, ипак ти приноси пуну за-

хвалност, као за твоју својину. Осим толиких великих и славних добротворстава, узвишених по својој превасходности, обавезује нас још већа наслеђа: рајску насладу у Царству небеском, почасти равне анђелима, познање Бога, што представља највеће благо, какво жели свака разумна природа“. И по речима светог Тихона Задонског, Божја добротворства људима су не само неизбројна него и умом недостижна. Она се као велика рака дан и ноћ непрестано изливају на нас и побуђују на захвалност.

Богу није потребна наша захвалност, али је потребна нама. Својом захвалношћу Богу ми ништа не доприносимо Његовој слави и величанству, нити незахвалношћу шта одузимамо. Он је и без тога величанствен и славан у свима делима својим. Али наша захвалност Богу користи нама: распаљује у нама љубав и приближава нас Њему, највишем Добру. На нашу љубав и захвалност Он са своје стране одговара новим изливима своје љубави, милости и својих дарова, као што чине родитељи према доброј и захвалној деци. Он своје богатство не чува само за Себе, као многи богати људи, него ужива у његовом изливању на људе. Зато свети апостол Павле у многим својим посланицама заповеда хришћанима да кроз псалме, црквене и духовне песме непрестано захваљују Богу у име Господа Исуса Христа (Еф 5,19,20). „И све што год чините ријечју или дјелом, све чините у име Господа Исуса Христа, захваљујући Богу Оцу кроз Њега“ (Кол 3,17); да на свему захваљују, јер је то „воља Божја у Исусу Христу“ (1 Сол 5,18).

Угледајмо се на захвалност неразумних створења и високо - разумних ангела и послушајмо заповест апостола, да би смо се удостојили још већих дарова.

О ПРОСЛАВЉАЊУ НЕПРАВОСЛАВНИХ ПРАЗНИКА

Српски православни народ је стари аутохтони, христианизован пре више од хиљаду година. Има лепе и идиличне обичаје везане за многе хришћанске празнике. Само ћу неке од тих обичаја навести који ових дана претходе и прате највећи хришћански празник Божић.

Детинци, Материце, Оци, када се међусобно вежемо и дрешимо уз поклоне што се преноси на шири круг родбине и пријатеља, симболишу измирења и прапштања пред наступајући празник Рођења Христовог.

Посебно су лепи обичаји на Бадњи дан и Божић. Уношење бадњака и ложење, уношење сламе и игра деце по слами, долазак полазника и његово благосиљање. Све то ствара амбијент свете пећине; место рођења Богомаладенца.

Међутим у нашем народу постоје и обичаји који нису ни српски ни православни. Те нехришћанске празнике задњих педесет година многи су славили, а и данас то многи чине, оставивши и заборавивши своје лепе празнике и обичаје. Ти страни обичаји и празници су често безбожни, накарадни и бесмислени, а више пута и против интереса нашега народа.

Слављење рођендана је доста распрострањено и то не само код дјеце него и код неких одраслих. Тај дан би требало прислужити кандило пред иконом и свјећу у цркви за оног ко је тог дана рођен. Упутити молитву Богу и светитељу који се празнује тог дана да нас сачувају, благослове и прате кроз живот. Многи спремајући разна јела за рођенданско славље и не сете се Бога па од рођендана направе прави пир и - идолско славље. Слави-мо рођендане једном или двома дјеце, а трећем, четвртом и петом нисмо дали ни да се роде. Какав парадокс и неправда.

Слављење међународне нове године је посебна прича. Како је још називају и најлуђа ноћ, заиста адекватан назив. Те ноћи оргијање и раскашаност потјећају на Содом и Гомор. Уз све то, лудило, трошење и расипање долази до врхунца. Чак и они коли једва преживљавају некако заштеде за тај дан да би се доказали и показали.

Све се то чини у дане последње недеље поста пред Рођење Христа Спаситеља.

Замислимо колико би се изгнаника и оних који траже храну по контејнерима, усрећило да се бар половину средстава потрошених за Најлуђу ноћ преточило у прилоге. И тако тај провод претворило у добро дјело које доноси праву и истинску радост и задовољство у љубави Христовој. Дobar дио навика из најлуђе ноћи пренело се и за Православну Нову годину, гдје се гаси онај прастари обичај презивања полазника и прослављања народном игром и колом у српским домовима.

Постоје у неким српским крајевима а помало допиру и до нас обичаји слављења Младенаца, 22. марта. Тада се слави годишњица брака, свадбе, и то на дан Четрдесет Севастајских мученика. То све у дане Великог Часног поста, када требамо постом, молитвом, прапштањем, исповјешћу и причешћивањем да очистимо душу и тело. Севастајски мученици су за Христа и Истину своје животе дали не желећи нарушити ни у чему закон Божји а наши младенци не могу бити благословени ни срећни кад у тај дан праве пир грешећи и морају им се дешавати несреће у животу јер су кршећи заповјест црквену ђаволу дар пријели. Осма црквена заповест гласи: Свадбе и весеља не чинити у дане поста.

Сви ови обичаји и прославе су повезани са великим материјалним трошковима и гресима. Све ово трошење је бесмислено као и други чиниоци и иде на штету наталитета тј. рађања деце. Многе безбожбе прославе, које прати расипништво, заврше сукобима и раздорима, пуцњавом, те рађавањем па и убиствима.

Треба сами да размишљамо о свему горе изложеном. Да као хришћани православни сами донесемо суд и одлуку што је боље и спасоносније и рационалније и за душу и тело.

Апостол Павле нам поручује „(него се) преображавајте обновљењем ума да бисте могли разумети шта је добра и угодна и савршена воља Божја“ (Рим 12,2). Добо је да се ослободимо лоших навика и окова који прете да заробе и обесмисле наш живот. Није израз наше слободе то што пристајемо да уз дане поста пирујемо више пута без повода, већ ропства, јер робујемо греху и телу.

Потребно је да се заштитимо од нама страних негативних утицаја, квазикултуре и назови просперитета нових свјетских валова. Морамо држати своје обичаје и празнике, славити у скромности Крсне славе, а наши обичаји су пуни хришћанског смисла тоpline радости и идиле.

Свети Јован Златоусти каже: Наше није да убеђујемо, наша дужност је само да изложимо, а убедити се - то је ствар оних који слушају - читају. Биће сасвим довољно ако овај скромни текст некога подстакне на размишљање.

*Пројојереј
Милосав Видаковић*

О ТЕЛЕСНОМ И ДУХОВНОМ СЛЕПИЛУ

Људи у овом животу уживају многобројне дарове Божје као нешто сасвим природно, не мислећи о њима нити о њиховом Дародавцу и захвалности коју Му дугују. Тек кад буду лишени неког дара, онда увиде вредност његову и почну да јадикуюју и жале се на своју судбину. Тако, на пример, здрав човек не мисли о своме здрављу и не цени га; тек кад га изгуби, он увиди његову вредност. Па и тада ретко се ко обраћа Богу за помоћ већ жури лекарима.

Сваки орган дар је Божји. Али није само здравље, опште узето, дар Божји: сваки орган човекова тела представља посебан дар и има посебан значај за човека. На пример: руке којима се служимо у свакодневном животу; па ноге које носе цело тело куда ум зажели; па уши које нам омогућају да чујемо шта се око нас догађа; па очи помоћу којих видимо лепоту Божјег света и предмете око себе. И тако даље.

Који је орган најважнији? Тешко је рећи који од ових органа за човека представља највећу вредност: да ли руке, или ноге, или уши, или очи? Тешка је судбина човека који изгуби ноге или слух, још тежа онога који изгуби руке, али, мени се чини, да је најтежа судбина онога који је лишен очињег вида.

Слеп човек - најнесрећније људско биће. О, како је тешка судбина слепог човека! Ако међу људима има несрећних бића, онда су то несумњиво слепи. Да бисмо бар приближно схватили тежину стања у коме се слеп човек налази, замислимо да се сад одједном смркне и завлада непрозирна тама, без зрачка светлости, и потраје до краја нашег живота! Како бисмо се у њој осећали? Теже него мртваци у гробовима: јер они ништа не осећају, а ми и чујемо и осећамо - а ништа не види-

мо! После овог упоређења бар приближно можемо да замислимо и да сажалимо тешку судбу слепог човека. Колико онда треба људи да се радују, кад неки слепац прогледа!

Поред телесног постоји и духовно слепило. Данашње свето Еванђеље открива нам истину, многим непознату, да у свету, поред телесног, постоји и духовно слепило. Наиме, у њему се прича како се Господ Исус смиловао на једног слепаца од рођења и даровао му вид, и како су против овог поступка Господњег веома негодовале јеврејске старешине, зато што се то дело Божјег милосрђа према овом јадном паћенику догодило у - суботу! Уместо да се из свег срца радују што се једно људско биће избавило из страшне таме, и због славе његовог Избавиоца, они негодују и јавно критикују Господа! Тиме су показали да су они били слепи код очију - духовни слепци.

Духовно слепило - теже од телесног. Телесно слепило је пролазно: ограничено само на овај пролазни живот, а духовно слепило, ако се не излечи, може да буде вечно - и у овом и у оном свету. То је слепило душе човекове која не види Бога и не зна да Он постоји. А ко не зна за Бога, тај проводи живот у духовној тами, и њу ће наследити и после телесне смрти. То је јасно из речи Спаситељевих: „А ово је живот вечни да познају Тебе, јединога правога Бога, и кога си послао Исуса Христа“ (Јн 17,3). Бог је светлост (Јн 8,12), Бог је вечни живот (Јн 14,6; 6,35,48). Ван Њега је мрак, ван Њега је смрт. Зато душа која не зна за Бога живи у духовној тами и загрљају вечне смрти.

Узрочници духовног слепила? Као што је телесно слепило, ако није од рођења, последица прележаних болести или

повреда, тако и духовно слепило настаје као последица духовних болести, а то су греси. Они као густа тама падају на душу човекову и помрачују њен разум те не види Бога ни у себи ни у природи око себе; они прљају срце и онемогућају Богу да станује у њему; они изопачавају вољу и буне је против Бога. Греси су зид који одваја човека од Бога и онемогућава души да види и осети Бога. Зато је Господ рекао: „Благо онима који су чистога срца, јер ће Бога видети“ (Мт 5,8). Само душа чиста од грехова може Бога видети и чисто срце осетити Га.

Од слепила може да излечи само Бог. Људи нису у стању да излече ни телесно ни духовно слепило. То може само Бог, који је једини Дародавац и телесног и духовног вида. Пошто је слепом подарио телесни вид, Он му се открио као Син Божји и тиме му отворио и духовни вид. Он је зато и дошао на Земљу да људима отвара вид (Лк 4,18). Он је и сад присутан у свету - у Цркви својој светој, и вазда готов да притекне у помоћ свакоме који Му се за њу обрати.

Као што марљиво чувамо телесни вид од оштећења и чистимо очи од сваког труна који упадне у њих тако чувајмо и свој духовни вид и покајањем чистимо душу своју чим се грехом упрља, да би она јасно видела и гледала Бога и у овом и у будућем животу.

Зашто је данас тако много зла у свету? Зато што су људи одбацили најсигурније оружје, свепобедно оружје, којим се на свим бојиштима насигурно побеђује свако зло, сваки грех, сваки ђаво. А то оружје је - сте молитва.

Бог стоструко враћа зајам, који се њему позајми кроз сиромаше.

„Ко сав закон испуни а сагријеши у једном, крив је за све и његова се добра дела неће споменути“. Овде се мисли, ко стално крши једну Божју заповест или стално чини неки смртни грех.

Све волите и имаћете неисказан мир и неисказану радост.

СВ. ТЕОДОР СТУДИТ О ПРИЧЕШЋУ

Душа која је побожно проживела овај живот неће се уплашити када у часу напуштања свога тело по њу буде послан с неба анђео, напротив, она ће се обрадовати и радосно отићи своме Господу на небо. Међутим, грешна и непокајана душа збунује се и уплашити када напусти своје тело, јер ниоткуда неће имати уте-

Може бити да оваква реч изазива страх, али тако треба и да буде, јер у Светом Писму пише да ће свака душа стати пред Христа као Судију. И св. Данило описује тај суд овако: „Огњена река излажаше и тецијаше испред Њега, хиљаде хиљада служачу Му и тушта и тма стајачу пред Њим; суд заседа и књиге се отворише“ (Дан 7,10). Тада се мора дати одговор за сваку празну реч. Како ће душа моћи све то да поднесе? И заиста је „страшно упасти у руке Бога живога“ (Јевр 10,31). Али је још страшније ако душа чује од Господа да се Он не одриче (Мт 25,41) и да је предаје на бескрајно мучење. Због свега овога све вас молим да се помиримо са Богом пре наше смрти и да се спријатељимо са ангелима који треба да дођу по нашу душу. Треба да наш ум буде непобедив, непоколебив, да се не пода привлачним страстима. Али ако и мало поклизнемо, треба да одмах устанемо и да многим сузама гасимо пламене стреле лукавога противстављајући им као штит огњену љубав према Христу. „Много може помоћи молитва праведнога“ (Јак 5,16), а то значи да имамо велику потребу да се други моле за нас и сви међусобно једни за друге.

Много пред Богом значе сузе покајања и скрушено срце, пре свега - причешће Светим тајнама. Гледајући вас како се немарно односите према Светом причешћу, ја се просто чудим. Кад осване васкрсни дан Господњи (то јест недеља), ви још некако приступате Светој чаши. Али на свакодневним литургијама, кад није празник, ви уопште не долазите на причешће. Чак и у манастирима могло се раније причестити сваки дан, али сада и тамо то бива све ређе. Ово ја вама говорим не зато да бисте ви ишли на приче-

шће било како и као по обичају. Написано је: „нека човек испитује себе, па онда од Хлеба да једе и од Чаше да пије; јер који недостојно једе и пије, суд себи једе и пије, не разликујући Тела Господњега“ (1 Кор 11,28-29). Не дај Боже, да се ово догоди! Него ја вама говорим, да бисмо сви ми морали да горимо силном жељом за Причешћем и да се претходно очистимо тако да будемо достојни светих Дарова, Хлеба небескога као причешћа Живота. Господ је рекао: „Ја сам хлеб Живота који сиће с неба; који једе од овога Хлеба живеће вечно и Хлеб који ћу ја дати је Тело моје, које ћу дати за живот света“ (Јн 6,51). И опет: „Који једе моје Тело и пије моју Крв стоји у Мени и Ја у њему“ (стих 56). Видиш ли колико је безграничан овај Дар. Христос је не само умро за нас, него је и самога себе нама дао за Храну. Шта би јасније могло да покаже Његову силну љубав према нама? И шта је спасоносније за душу од те Његове жртве? Ако домаћин понуди и обичну храну и пиће, нико неће отказати да узме учешћа за његовом трпезом; и ако је неко одбијен са обода, то њему веома тешко пада. А када сам Христос Бог нуди не обичан хлеб, него Хлеб Живота, и не обичну чашу, него Чашу Бесмртности, многи се према томе односе немарно и хладно. Зар такав став не открива велику неразумност? Но ако се ово и дешавало до данас, молим вас да се чувамо да до тога у будуће не дође, пошто знамо силу светих Дарова Божјих. Зато треба да колико је год могуће више очистимо себе да бисмо често ишли на причешће Светим тајнама. И ако се деси да смо на послу, а звона позивају на Литургију, дужни смо да оставимо свој посао и са највећом спремношћу примимо небеске Дарове Христове. И ово ће нам бити на велику корист ако се ми честим припремама за Причешће чувамо у чистоти. Уколико се немарно односимо према Причешћу, како можемо избећи робовање страстима? Свето Причешће биће нам предукус Живота вечнога.

Душа наша по природи је добра, али се у злу претвара по својој слободној вољи. Страсти су неприродне, оне се накалемљују и развијају злом вољом, а навика - то је воља. Воља, будући слободном, јесте као какав земљорадник, који на нашу природу калема рђаве и добре навике, како му се свиђа. Природа - то је земља коју ми обделавамо. Воља је - земљорадник. А Свето Писмо - саветник и учитељ, који учи нашег земљорадника какве рђаве навике треба да искорењује а какве добре да засађује... Ма колико наш земљорадник био трезвен и ревностан, ипак без учења Светог Писма он није ни моћан ни учен. Закони у Светом Писму дају му разум и моћ, а истовремено од својих грана пружа му и врлине, да би их накалемио на дрво природе, наиме: веру, наду, љубав, знање, прилежност и слично.

*Свети Јефрем
Сиријанац*

Апостол Павле био је по занимању ћилимар, то јест, израђивао је потребну материју и од ње правио шаторе. На више места он понавља, како је и на мисионарским путовањима обављао свој занат, да је, проповедајући Јеванђеље, дан и ноћ радио, да би зарадио за животне потребе своје и оних који су га пратили. Да никоме не би био на досади, потребама његовим и оних који су с њиме били, послужиле су, вели, саме руке његове. Ово је напомињао као пример онима који су нерадници били и заповедао: Ако ко неће да ради, онда да и не једе (Дан 20,33-34; 1 Сол 2,9; 2 Сол 3,7-9; 1 Кор 4,12)

ЈЕДАН УЗВИШЕН ПРИМЕР

На Бадњи дан 1943 године над гузенским каменоломом лежали су непомици сиви облаци. У реском ваздуху осећао се непријатан мирис из матхаузенског крематоријума. Иако оштар и неподношљив, остајао је само у слепљеним ноздрвама, не продирући дубље, у свест, отупљену несхватљивом безизлазношћу.

Лагано је силазио у јаму. Згрчен и повијен, дрхтао је од студи, која му је испијала и оно мало преостале снаге у измоденом организму. Степенице су биле неједнаке, стрме и клизаве, а лисни мишићи његових измршавелих ногу сасвим млитави. Због тога је сваки корак представљао велики напор. Болела су га и рамена, нагњечена камењем. чуо је монаха Варнаву, који је ишао за њим, како га бодри да не посустане.

- Србо, не дај се.

Глад му је несносно чупала празну утробу. Свуда унаоколо праштале су мисли, разлегала се тутњава одваљених стена, пиштале су дробилице, одјекивали ритмички ударци чекића и хистерична вика стражара. Покушао је да пође брже, али је тај напор био узалудан, јер се њему спавало - оним дубоким сном крајње исцрпљености. Док га је малаксалост све више омамљивала, сетио се својих у далекој Србији. Можда претпразничких вечери крај домаћег огњишта, оне спонтане радости и смеха млађе сестре Сање. Закупљен овим понирањем у прошлост која је излучивала из његове неопштењене душе читаве прегршти успомена, он као да убрза корак, говорећи старцу иза себе.

- Не могу више да издржим. Шта ли раде наши код куће.

Чим су доспели на дно, пришао је да узме камен. Учинио му се да је много тежи од прописаних 50 килограма. Покушао је да га дигне изнад прсију и стави на вредовно раме. Малаксале руке биле су немоћне. Једва га је задржао да му не испадне из помодрелих шака. Притискајући га уз стомак, кренуо је, посрћући пре-

ко једрог снега, према степеницама. Снага га је напуштала. Сваким кораком све више. Осећао је да му камен измиче из прстију. Иза њега је зјапио понор, а до ивице је било бесконачно много. Када је напосок изашао с теретом напоље, осетио је оштар бол под ребрима. Док су му мерили камен, спазио је Мику Дулкана. Ишао је из болнице с комадом хлеба. Није могао да се уздржи. Коракнуо је према њему.

- Чика Мико, само залагај, умирем од глади.



Једно парче тврдог хлеба није могло да му поврати снагу. Био је свестан тога. Жвакао га је дуго. После завршеног посла, враћени су у баракe. Спустило се вече. Постројили су се. Он није могао да стоји усправно. На његовом измученом лицу видело се да је потпуно изнемогао. Приметио је угојеног швабу како му прилази с великим шприцом, напуњеним

бензином. Два плава, буљева ока гледала су га цинички. И он схвати да су му то последњи тренуци. Окрене се старом Варнави. На његовом скамењеном лицу биле су живе само сузе, које су капале низ дубоке боре. Срба се одједном прену. У њему заискри онај последњи атом животне снаге и очи му плануше. Исправи се нагло и гордо.

- Оче, је ли се овако гине за крст часни и слободу златну.

Старцу задрхта брада, зајеца и приђе младићу. Подиже сувоњава руку и прекрсти га.

- Тако Србо, одвајкада...

Више није могао да говори, јер му туга стеже срце. Гушио се сузама.

Срба презриво погледа Немца и пркосно му потури руку, у коју он свирепо забодје шприц. Само за тренутак ускипе у угашеном организму нека чудна животна снага, усковитла њиме и скрши га на девичанску белу простирку. Мучну тишину прекидали су кораци и шкрипа колица у које су бацали непомична тела. У једна убацише и двадесетогодишњег Србу Поповића. Његово још живо срце прогутало је пламен у великој пећи.

(Према казивању преживелих очевидаца: жорњачког монаха Варнаве и Мике Дулкана из села Лесковца, крај Пејровца на Млави)

Хришћанине брате и сестро хришћанко, немој да заборавимо да смо ми овде на земљи у рату и то тешком рату, све док нам душа не дође пред Господа. Апостол Павле у посланици Ефесцима благовести: „Јер не ратујемо против крви и тијела, него против поглаварства и власти и господара таме овога свијета, против духова злобе у поднебесју... Зато узмите свеоружје Божје да би се могли одупрети“.

СЛОВО НА НОВУ ГОДИНУ

У свету постоји похвални обичај да испраћамо са добрим жељама некога ко одлази на далеки пут... Познато вам је да људи често у тим приликама сво своје срце изливају кроз најразличитије лепе речи и изразе. И шта све не пожелеле?!

Обично желе срећу и напредак. А шта се подразумева под овим изразима? Не више од успеха у породичним и друштвеним пословима, обиловања у пролазним драгоценостима, склопа добрих околности, на нашу корист, славу и част...

Хоћете ли бити задовољни ако вас само са оваквим добрим жељама испратимо? Зар нам нећете рећи: Свему овоме је крај на земљи, на којој ће по нашој смрти остати сва та блага. Али нама после смрти недостаје цела вечност. И зато ми себи желимо не временска, већ вечна добра. Зар нам није већ познато, додаћете, да земна и временска добра за многе постану пространа врата и широки пут животни који уводе у вечну погибао?

Шта вам пожелети? Доброга здравља? Да здравље јесте такво благо, које не смемо не тражити и не волети. Без здравља човек... постаје тежак и себи и другима.

Кад смо здрави ми слободно располажемо собом и својим пословима, радимо оно... што нам је угодно да радимо. Али... не телесно здравље, без унутарњег мира у души и без спокојства савести, не чини човека срећним на земљи. Зар је то срећа да, наслађујући се крепким здрављем многи и целог свог живота... забораве на своју савест, на Бога и на свету Цркву, угађају својим grubим похотама, презиру ближње - и кроз све то повређују своју душу неисцељивим греховним ранама?! Јасно је, дакле, да ни здравље не може бити први и једини предмет наших добрих жеља вама упућених.

Да није можда боље пожелети вам многа љета, дуг живот? Наравно да је живот, посебно дуг живот, бесцен дар Божји. То је такав талант, којим је могуће купити себи блажену вечност, стећи

место у дому Оца Небоског у Кога су многе обитељи. Али... многи што више живе, више и греше, пију безакоња као воду, цео свој живот пружају безакоњима своје жедне руке, па и онда када су им душе спремне да живе сићу у ад! Да ли је у таквом случају користан дуг живот? С друге стране... наш живот је странствовање с којим су нераздвојне муке и патње разне врсте. Због тога су највећи праведници сматрали за срећу брзо разрешење од уза (окова) телесних. Свети Давид, дуго невидећи краја мукама свог живота, вапио је: - Авај мени, јер се дани моји про-



дужише. Свети апостол Павле стално је имао жељу умрети и с Христом бити и сматрао је то највећим благом за себе. Сада видите да вам и та жеља: - Да живите дуго није ни најбоља, ни последња...

Није ли можда правилније... пожелети вам да вам се испуне све ваше жеље? Чини се да ништа друго не може бити до-

стојније и боље што би смо вам могли пожелети. Али, нажалост, наша воља је тако искварена, тако огрехољубива да она по својој природи више стреми ка злу него ка добру. И због тога не дај Боже да се испуне све наше жеље! Колико би било само зла међу људима када би се наше жеље испуњавале! Не, за нас хришћане је да желимо да се у свему испуни не наша воља, већ света воља Божја. и ми, по својој благочестивој вери и преданости Промислу Божјем, свако вече треба да узносимо молитву Преплагословеној Матери Божјој, да она Пречиста, не допусти да се врши воља наша и да моли Самога Господа свако јутро, да нас Он удостоји да у свему творимо само Његову вољу.

Не возљубљени, ми ћемо вам пожелети оно што вам ни најискренији пријатељи у свету не би пожелели.

Ми вам желимо спасење душе, што је једино потребно и без чега ништа не значе сва свјетска блага и срећа, па ни сав свет, кад бисмо њиме овладали. Али. Кад нам је на првом мјесту спасење душе онда спољашња срећа, земаљска одличја, здравље, дуг живот... све постаје пријатно и додаје се као уздарје за духовни труд, по обећању Божјем: Иштите најприје Царства Небескога и правде његове, а све остало ће вам се додати (Мт 6,33).

Но, на жалост... у свету мање од свега се мисли на спасење душе, то се сматра неприличним и људи се стиде о томе уопште о томе говорити... и мало размишљају о небу- као да за њих уопште не постоји други живот. Спаситељеве речи: -Каква је корист човјеку да сав свјет задобије, а души својој да науди (Мк 6,36-37). савим се испуштају из вида...

Тражите Царство Божје, а све остало, као: благослов вашој породици и обиље земних блага - додаће вам се, по богатству милости и благости Божје.

*Архимандрит Соловецког манастира Порфирије
С руског превела Р. Б.*

СВЕТИ САВА

Свети Сава је неупоредива и непоновљива личност наше световне и духовне историје. Неисцрпна је прича о његовом утицају, његовим заслугама и инспирацијама свим поколењима. У сваком столећу он је увјек актуелан и увјек савремен и стоји на раскршћима, усмјеравајући род наш на пут којим треба да крене.

Када је ступио на духовну и световну позорницу наше историје, прилике у Србији и око Србије биле су веома тешке. Са севера претила угарска инвазија, славна и моћна Византија се распадала, а у њеним границама западни хришћани основали Латинско царство. После поделе Хришћанске цркве Ватикан сања о Божјој држави на земљи, пружајући прсте према Србији. Са истока Арапи и мухамеданци насрћу на хришћанске земље, а у Србији међусобна неслога међу велможама, борба за власт и свађа. Црква која је тада била под туђим утицајима није била духовно довољно снажна да се свим тим утицајима супротстави. У таквој ситуацији Свети Сава је ступио на позорницу наше историје. Пре овога провео је извесно време у Светој Гори, тој духовној кошници где се од искусних светогорских стараца научио духовном животу и богومислију, подигао манастир Хиландар - ту духовну оазу србског народа - да би се потом под притиском спомнутих утицаја вратио у Србију, као зрео монах, искусан духовник и вјешт дипломата. У Србији је веома тешко стање. Браћа и велможе завађене око власти, привредно и економско стање народа на најнижем ступњу, а народ духовно и просветно у потпуности запарложен. У таквој ситуацији Свети Сава је брзо увидео да без слоге у држави нема живота, а без самосталне цркве и просвећености нема напретка. Мири завађену браћу, добија самосталност Српске цркве, подиже цркве, школе и у њима поставља своје народне свештенике и учитеље. На црквено-народном сабору у манастиру Жичи Свети Сава заједно са братом краљем

Стеваном одредио је стратегију и пут којим треба поћи у излаз из поменуте ситуације. Одлучио је да се превидише не ослања ни на запад ни на исток, да народ поведе самосталним путем, а за вјеру свога народа определио се за Православље. Тај пут се убрзо показао исправним. Просвећивање и хришћанизација се ширило и почела је да цвета писменост, књижевност, уметност, занатство, култура и државотворност. Србски народ



облагорођен Јеванђелском науком Господа Исуса Христа у свим сегментима вере, културе и живота постао је равноправан са осталим народима из окружења. То му је дало снаге да издржи касније освајачке силе Турске, Аустроугарске и Њемачке, које су свим силама настојале

да нас поробе, однароде и приведу у своју вјеру. У свим тим тешким и окрутним данима на челу србског народа стајао је Свети Сава као духовни и национални лучоноша и свим поколењима поручивао: „Држимо вјеру православну, држимо се за руку Божју“.

И данас наш народ суочен са опасношћу разних антисрпских сила поново се нашао на раскрсници своје историје. Време слично времену Светог Саве. У игри актери исти и са истока и са запада, а ми као народ и као нација препуштени сами себи, као сламка међу вихоровима, у свету нигдје пријатеља да зажали, као да би и помогао.

И данас у лику Светог Саве имамо најснажнијег чувара вере и морала, најверодостојнијег сведока наших права и бранитеља народне свести и имена, најсветијег просветитеља, учитеља, апостола и молитвеника пред Престолом Божјим, уливајући нам наду да све ово издржимо и нескреномо са његовог светосавског пута, а све остало даће Бог молитвама Светог Саве и свих светих Срба мирнија и срећнија времена, слогу и љубав и сваки Божји благослов.

*Пројшј. сѣаврофор
Саво Брадоњић*

Ово троје: вера, молитва и пост сачињавају богочовечански, еванђелски свелек за сваку болест духа и тела. Када је човекољубиви Господ хтео да скрати своје Еванђеље Он га је свео на ову троједну врлину: Веру, молитву и пост.

Док је човек у овоме животу на земљи, само дотле му се могу опраштати греси. Но кад оде са земље опраштања престају. У ономе свету нема опраштања за грешнике који су се без покајања преселили из овог живота.

ШТА ГОСПОД ТРАЖИ ОД МЕНЕ

За сваког човјека на земљи вјера сама није довољна за његово спасење. Вјера је мати свих добара и она је један од услова да би се човјек спасао и задобио Живот вјечни, односно Царство Небеско. Није добро само вјеровати у Бога, јер како каже Св. апостол Јаков: „И ђаволи вјерују и дрхте“. Дакле, вјера у Бога наводи и ђаволе на дрхтање, тј. на страх од Бога. Тако да ако вјерујемо у Бога а при томе му вјеру не спроводимо у дјело онда је та вјера, вјера без дјела, мртва вјера. Зато сваки човјек треба да своју вјеру оживи добрим дјелима кроз заповјести Божје и кроз друге хришћанске врлине. Свих десет Божјих заповјести, од којих прве четири регулишу однос између Бога и човјека а осталих шест између човјека и човјека, сваки човјек треба да испуњава са највећом љубављу, јер „проклет

Љубав... Бог жели да човјеку да до знања да Он управља његовим животом, да Он рјешава све његове проблеме и о човјеку промишља на лијеп начин као о најљепшем, најсавршенијем и једином боголиком бићу на земљи. Сви други богови су лажни и њих човјек налази у некој личности, предмету или неком другом створењу и тада долази у велику заблуду. Ова заповјест је у ствари главна и основна јер човјек треба прво прихватити њу да би прихватио и све остале заповјести.

Бог поред тога што нам је рекао да је Он прави и истинити Бог, Он нам заповједа да не правимо себи друге (лажне) богове и да њима не служимо. Сваки човјек по својој слабости жели да види Бога, свога Створитеља, што је немогуће јер „не може човјека Бога видјети, и жив остати“. То је исто када покушамо

данас људи робују у великој мјери својим идолима, кроз новац, раскошан и модеран живот, кроз стомакугађање јер је речено: „Буди господар стомака, прије него што он загосподари тобом“. Човјек да се неби гријешно против ове заповјести треба да се помири са чињеницом да Бога не може видјети. Једино се Бог може видјети кроз Господа Исуса Христа, јер и Он сам каже: „Ко види мене, види Оног који ме посла“. А Господа Исуса Христа не можемо видјети нашим овоземаљским (смртним) очима, него очима чистог срца и душе и то кроз молитву, пост и друге врлине.

Бог од нас тражи да само један дан у седмици посветимо Њему. Човјек може ако хоће да ради свих шест дана веома напорно и дан и ноћ, али зато треба да само један посвети Богу ради одавања захвалности Њему - Избору Љубави. На тај дан човјек не би требао да ради ниједан други посао осим прослављања Бога. Само тај дан треба да се одмара тјелесно а духовно харни. За хришћане дан одмора, радости и победе је недеља јер је сам Бог у недељу васкрсао из мртвих. Недељу човјек треба да прослави у правом смислу: да тог дана посети Св. храм и присуствује Св. Литургији, да тог дана чита Јеванђеље или друге књиге Црквом одобрене и да тог дана учини неко посебно добро дјело којим би угодно Богу... Такође човјек треба да празнује дане Црквом установљене, посвећене неком Божјем угоднику (светитељу).

Прва заповјест Христова обухвата све заповјести којима се регулише однос између Бога и човјека и првом заповјешћу Христовом је у ствари речено шта заиста Бог тражи од свију нас. Да волимо Бога свим срцем баш онако као што Он воли нас и брине се за нас. Зар да не испуњемо овај закон ради Онога који је прихватио крст и страдање ради нас и наших гријехова? Зар то Бог не заслужује? Заслужује Он то, али ми заслијепљени овоземаљским слијепилом не можемо да видимо и прихватимо Бога. Од ових нам заповјести зависи Царство Небеско, које можемо задобити испуњавајући их. Сваки човјек треба да се запита „да ли је овај свијет вриједан пажње и шта чинити даље када нас смрт опкољава са свих страна, а времена за покајање је све мање?“

*Џиндо Злајпа, VIII₅
Вишеград*



је“, сведочи Свето Писмо, „онај ко твори дјело Божје са немаром“. Заповјести су мост који води ка Царству Небеском. Оне су једини закон који Бог тражи од нас да га испуњавамо са љубављу. Испуњавајући заповјести човјек постаје Бог по благодати, јер како каже Св. Атанасије Александријски: „Бог је постао човјек, да би човјек постао Бог“.

Бог од сваког човјека тражи и једним дијелом му наредује да је Он његов Бог, његов Заштитник, његова

да погледамо сунце у врелом летњем дану и само што бацимо поглед на Сунце истог часа будемо приморани да главу окренемо у супротном правцу, јер су сунчеви зраци прејаки за наше земаљске очи. Кад не можемо да видимо Сунце, како тек можемо да видимо Бога у свој Његовој слави јер Његова слава има небројиво пута већу и јачу свјетлост од сунца. Због тога што су људи у старо вријеме жељели да виде Бога, из те жеље су правили разне идоле и друге лажне богове али и

ПОБЕДА ХРИШЋАНСТВА

Цео хришћански православни свет, сви хришћански православни народи, и све што је међу њима старо и младо, заборављајући своје личне и националне рачуне, свако испољавање мржње и егоизма, једним устима и једним срцем кличу на Ускрс и о ускршњим данима: „Христос васкрсе“ - „Ваистину васкрсе“.

Овим светим ускликом, пуним радости и усхићења, хришћани манифестују свечаност јеванђелског идеала, празник љубави, дан своје религиозне победе.



Васкрсењем Исуса Христа завршена је велика еволуција човековог духа у тражењу истине, добра и правде, у стварању општег човечјег идеала.

Цео дохришћански свет, у лицу културних народа - Јевреја, Мисираца, Грка, Римљана, и др., у лицу својих бољих претставника - пророка, реформатора, философа и религиозних учитеља, трудио се да створи и пронађе један идеал, који би донео срећу човечанству и ујединио све људе између себе - слободне и робове, Јевреје с Грцима и с Римљанима итд. Али сваки рад и сваки напор у томе правцу остао је без успеха.

Прелазећи од једног стадијума свог духовног развића ка другоме, од про-

стачког обожавања природе, до мало финијег обожавања појединих појава човечјег духа, дохришћански народи на томе путу свога усавршавања и тражења идеала дошли су у области свога религиозног живота до индиферентизма, а у философији до скептицизма, када су устима Пилата питали живу Истину, Исуса Христа: „Шта је истина?“.

Дохришћанско човечанство било је изгубило своју стваралачку моћ, сву своју способност да открије заједнички иде-

ал, који би могао бити свима и свакоме близак, драг, пријемчив и драгоцен; идеал, који би био оваплоћење оних узвишених потреба и тежњи човечјег духа које су биле разасуте као дивне светиљке неба у етичкој философији Сократа и Платона, у причама Соломона, у поезији Хесиода и Хомера, у религиозномесијанским пророштвима и надама великог пророка Исаије.

Али тим мукама човечанства дошао је крај. Бог се сажалио на људе и да би их спасао од моралног пада, послао им је у помоћ свога Сина Господа нашег Исуса Христа. Кад је дошло време Његовом доласку, у сиромашној Јудеји, а у још сиромашнијој пећини витлејемских пастира

рдио се Он Кога су тако жељно очекивали пророци и истакнутији претставници свих културних народа у дохришћанско доба. Он је донео с неба на земљу измученом човечанству вечни и непобедиви идеал. Он је дао људима ону „живу воду“ од које се никад не жедни, кад се она пије. Тај вечити идеал и та жива вода, то је Његова света проповед о новој љубави за коју човечанство пре Њега није ни чуло, а још мање да је о њој мислило. Та љубав срушила је све националне и религиозне идеале и показала се силом, која осваја и која побеђује. Проповедник ове љубави - Господ и Бог наш - својим личним примером показао је, да се само у љубави садржи највећа срећа човечанства, највеће благо за све људе и највеће савршенство за човека. Тој љубави, томе најсавренијем идеалу све је подређено, све је потчињено, па и наш живот, па и наша лична срећа, ради блага свога ближњег.

Али није била довољна само проповед о љубави. Потребно је било са том љубављу надахнути човечанство, које је било духовно пало; потребно је било показати људима стварност те љубави, њену животворну силу и унутрашњу мистику; била је потребна очајна борба на живот и на смрт те љубави са људским егоизмом; потребна су била страдања на крсту и смрт на крсту за спас људи, али не као реклама, него као оваплоћење љубави ради победе њене и ради победе идеала. Завршни акорд те победе било је васкрсење - победа над победама, свечаност изнад свих свечаности.

Све што је потребно било извршити и учинити за спас људи, за победу идеала, извршио је Исус Христос. Цео Његов живот, сва Његова страдања, Његова смрт и Његово васкрсење - то су путеви хришћанског идеала и хришћанске победе.

Оно, што нису могли људи извршити и дати и зато су се борили и мучили, могао је само Богочовек Исус Христос. Само је Он све то дао, све извршио и све показао примером свог личног подвига победо-

БОГОЉУБИВА ДУША

носног и заносног за човечанство и не поновљеног у историји.

Путеви Исуса Христа и наши су путеви. Његови идеали и наши су идеали. Његова победа и наша је победа. „Ко хоће за Мног да иде, нека узме Крст Мој. Ко верује у Мене неће умрети - ја ћу га оживети“.

За сваког хришћанина, ако он није само формално Христов - други пут не постоји него онај којим је ишао Христос и на који нас Он зове. Само се такав пут завршава победом. Његовим путем ишли су апостоли, сви хришћански мученици, сви проповедници хришћанског идеала, свети оци цркве и светитељи њени, који као дивне звезде сијају на плаветном небу хришћанства и хришћанске Цркве.

Још мало па ће се завршити двадесети век историје Христовог дела и Христове Цркве. Прохујали су дани и векови од оног времена када су Голгота и Гетсиманија - смрт и васкрсење - извршили преокрет човекове историје. Ни један од нас није био сведок, ни учесник у тој трагедији човечанства. Али она нам је ипак драга и драгоценна, јер смо се на Голготи кроз Његове ране исцелили, а у Гетсиманији Његовим васкрсењем и ми смо васкрснули за живот вечни и за живот у заједници са Богом.

Ако Христом живимо и одржавамо се, каже ап. Павле, треба са Њим и да страдамо и да умremo. У томе је загарантована победа и наша и свих наших поколења. Многи хришћани, на жалост не сви, одушевљавали су се борбом за Христов идеал и за Христов завет. Они су проливали крв на губилиштима, на аренама, на трговима, раскрсницама, ломачама и њихово дело крунисано је победом хришћанства. Својим страдањима ратници Исуса Христа створили су прогрес историје, а страдања Исуса Христа откривају тајну историјске бесмртности хришћанског идеала и Христовог рада. Јасно она сведоче и ону осведочену истину, да се само кроз страдања долази до победе, а кроз смрт до васкрсења.

Ејиској Владимир

Душа инстински богољубива и христољубива ма извршила хиљаде правдних дела, по ненаситом своме стремљењу ка Господу мисли о себи као да још ништа није учинила. Ма изнурила тело своје постовима и бдењима, има таква осећања као да још није почела да се труди у врлини. Ма се удостојила да достигне различите духовне дарове или откривања и небеске тајне, по безмерној и ненаситој љубави својој према Господу сама у себе налази као да још ништа није стекла, па зато свакодневно жедна и гладна, са вером и љубављу про-



води у молитви и не може да се насити благодатним тајнама и добрим упућивањем себе на сваку врлину. Она је рањена љубављу небеског Духа и помоћу благодати непрестано побеђује у себи пламено стремљење према Небеском Женику, жуди да се потпуно удостоји тајнога и неисказаног општења са Њим у светињи Духа, са откривеним лицем да гледа Небеског Женика лице у лице, у духовној и неисказаној светлости, са свом извесношћу да улази у заједницу са Њим, са великом жудњом непрестано очекује смрт за Христа, несумњиво верује да ће кроз Духа примити потпуно избављење од греха и мноштва страсти, и тако очи-

тивши се Духом о осветивши се душевно и телесно, да ће се удостојити да постане чисти сасуд за примање у себе небеског мира о обителиште небескога и истинитога Цара Христа.

Тек тада она постаје достојна небеског живота, поставши још овде жилиште Светога Духа.

Душа ако није послољена Духом Светим, смрди и распада се, као и месо без соли

Као што месо без соли почиње да трули и због несноснога смрада сви беже од њега; и у трулом месу гамижу црви, који у њему налазе храну; али чим се месо после соли, црви угину и смрада нестаје (зато што со има својство да истребљује црве и уништава смрад). На исти начин и свака душа, непослољена Светим Духом... почиње да трули и пуни се смрадом лукавих помисли. Због тога се лице Божје окреће од страшног смрада сујетних помисли таме и страсти, које живе у таквој души. По њој гамижу зли и страшни црви, зли духове и тамне силе, хране се, гнезде се, гамижу и разједају је. Јер је речено: Засмрдеше и труле ране моје (Пс 37,6).

Али чим душа прибегне Богу, поверује и испроси себи со живота, благог и човекољубивог Духа, небеска со уништава у њој страшне црве, уништава смрад и очишћава душу дејством силе своје. На тај начин, када со учини душу здравом и нешкодљивом, она се поново уводи у употребу и служи небеском Господару. Зато је у закону, за ознаку овога, Бог заповедио да се свака жртва посали соли (3 Мојс 2,13).

Св. Макарије Велики

Пао је страшним падом прво-врховни апостол Петар и устао покајањем. И то за углед свима нама, из сваког пада устаје се покајањем.

Још нешто: када је највећи апостол пао у тако велики грех, а покајањем се избавио од њега онда нека се нико не плаши греха.

Разуме се под једним условом: да се покаје.

Проф. Јово Турањанин

БОСАНСКО-БАЊАЛУЧКА БОГОСЛОВИЈА

Догађаји

уз Часни пост 1869. године

И сами Турци су већ одавно вребали погодну прилику да се обарчунају са највећим родољубом и националним радником Васом Пелагићем, под чијим покровитељством је Богословија заиста постала колико просвјетни, толико и политичко - васпитни завод. Турци су тако исценирали сукоб између ученика Богословије и турских заптија како би се дочепали Пелагића, што се убрзо десило и што су бањалучки Срби доживјели као „катастрофу“.

У каталогу I разреда Богословије за школску 1868/69 годину стоји записано: „Због катастрофе у почетку 1869. године је прекинуто предавање. У августу опет настављено“. О каквој је катастрофи ријеч види се из казивања ондашњег свједока Ристе Милића, који говорећи о тој катастрофи каже: „Уз часни пост, Глувне недјеље, када се у глово доба одржавају бденија по православним црквама, дошли су бањалучки богослови по својој дужности на бденије у тадашњу црквицу (келију). Након свршеног обреда пођу богослови, предвођени наставником Петром Митровићем, на коначиште. Изашавши на улицу, ударе на каракол (ноћна стража), кога је предводио један јузбаша (капетан II класе). Заповједник страже изненади се видећи толики скуп људи у нека доба ноћи на улици, без фењера (улице у оно доба нису биле освјетљене) прописно упита: „кимдер о?“ (ко је?). „Не кимдер, него ја“, одговори наставник. Овај његов неујесни одговор даде јузбаши повода

те заповједни стражи да богословце похвата и води у орфију (полицијску управу). Страшиви се ђаци разбегоше, као уплашено стадо, а неустрашиви заједно са наставником остадоше да се расправљају са стражом. Настаде галама. Како је келија била управо пред кућом гдје је становао Пелагић, чувши галаму он познаде



глас својих људи, изађе на капију, па упита: „Шта је то?“ Јузбаша је добро познавао Пелагића, па му приступи и поче објашњавати: „Изашла је заповјест Његовог Величанства Сулата, да се мора свака исказати (легитимизирати) ко год ноћу без фењера сокакком хода. Ко нема тескера (легитимације) ни фењера, мора поћи у станицу“. Пелагић повика на јузбашу говорећи: „Какво Величанство? Величанство је само једини Бог, а не онај ваш сулата, који има читав куплерај“. „Дођите ви себи, господине ректоре, ви сте прешли мјеру дозвољеног, вријеђате халифа свију вјерних.“ „Ја остајем при своме, за мене

није величанство човјек који држи читав куплерај!“ Јузбаша га остави на миру па пође даље, водећи са собом похаватане богословце у полицију. Чим је дошао у станицу саставио је пријаву и предао је паши. Паши је то било врло неугодно јер се пазео са Србима, али морао је уредовати. Позвао је предсједника Српске црквене општине Саву Милића, па му на лијеп начин разложи шта се догодило прошле ноћи са Пелагићем говорећи: „Господин архимандрит је синоћ ваљда мало више потегао, па је у томе неурачунљивоме стању дошао у јарост и увриједио падишаха (цара). Колико га познајем, он то није учинио при чистој свијести, с тога будите добри па га пошаљите к мени нек се извини, па ћу ову пријаву сматрати као да ништа није било“.

Дошавши Пелагић пред пашу, чује своју оптужбу, након чега му паша рече: „Ја знам да ви то нисте рекли, господине архимандрите, само треба да то изјавите, па ће ствар бити свршена!“

„Јесам, пашо! И ти си такав, као и твој цар, само што ти имаш мали, а он велики куплерај“. Тако је Пелагић, не покоривши се, отишао у затвор гдје је неко вријеме био под истрагом, након чега је спроведен у Сарајево и ту остао око осам мјесеци. Након спроведене истраге и саслушања, власти прогласише Пелагића опасним по државу и 6. новембра 1869. отпреме га у Цариград, а одакле у Кјатахију, одакле је искористио прилику и са руским хаџијама пребјегао у Русију.

Пелагић је био по изгледу врло отмена личност, добар родољуб и рије-

чит човјек. Као такав уживао је симпатије бањалучких Срба и поштовање многих угледних муслимана. У она времена несигурности по живот владало је у народу правило: „Иди мудро, не погини лудо“. Самоувјерени и храбри Пелагић се није држао тога правила, тако да његово родољубље, патриотизам и оданост своме народу нису имали граница.

* * *

Иако је Бањалучка богословија хапшењем Пелагића много изгубила, она је и даље лијепо напредовала све до свршетка школске године 1874/5. Од 1869. до 1875. године свршило је ову богословију 56 младића који су се разишли по народу разносећи искру просвјете. Старији богослови би се одмах рукополагали и узимали упражњене парохије, а млади би били учитељи по тек отвореним српским школама у Босни. У доба устанка 1875. године многи су се нашли међу устаницима, марљиво помажући оно што су могли и знали. Кад су у вријеме устанка племените Енглескиње основале школу за избјеглу српску дјецу око Пакраца у Славонији, па у Далмацији у Книну и Бенковцу, за учитеље су узимале искључиво ово богослове. Неки од ових су као учитељи дошли у Сарајево, када је мис Ирби последије окупације 1878. године своје сиротиште пренијела у овај град.

Огромне су и немјерљиве заслуге за српски народ како у тринаестогодишњем раду богословије и школовању ђака, тако и у националном и културном раду њеног управитеља Васе Пелагића. Богословија је имала задатак да спрема учитеље и свештенике који ће будити народну свијест и радити на ослобађању и уједињењу српства. У почетку рада Богословије

Пелагић је писао једном свом пријатељу у Београда да је Богословија у ствари „народна српска школа у српско - босанској крајини и у Бањалучи“, коју намјерава помоћу српских славних родољуба малим свеучилиштем начинити. Срећан што народ воли и води Богословију и назива је „претечом свијетле будућности“, он



изражава наду да ће Богословија „растурчити“ своје сјеме и најдаље крајеве Босне „да народ крене духом и, разрушивши духовно ропство, ланце о земљу тресне да мине једном гадни ропски мрак, еда бисмо тако дошавши до видјела зајавали свету пјесму уједињења и ослобођења свеколиког србства“

Српску националну и политичку активност у Босни и Херцеговини није спрјечавала само турска власт него и све активнија католичка пропаганда. Постепено су се на овим просторима ујединиле католичка пропаганда и аустријска политика чија је оштрица у првом реду била уперена према Босни и Херцеговини и националном буђењу Срба с посебним тежиштем на Босанску Крајину,

гдје су последије под аустроугарском окупацијом саграђени и неки католички манастири са јасно срачунаним циљем.

Све ово као и нешто раније убиство кнеза Михајла Обреновића и следиће године хапшење Васе Пелагића зауставиће привремено национални српски замах. Народ у Крајини је био ожалостићен и духом клонуо због ових догађаја. нарочито је био погођен убиством кнеза Михајла, али се и уздао у нове вође Србије да ће наставити кнежевеве планове. У Крајини је иначе дуго живјело сјећање на кнеза Михајла и његове ријечи упућене једној крајишкој депутацији: „Много жалим Босну и у сну мислим“.

* * *

Код Срба у Босни и Херцеговини вјера је увијек имала главну улогу. Појам народности више је био познат по томе што се сваки Србин поносио својим именом. Кад би човјек запитао кога православца: „По чему си ти Србин?“, он би се мирне душе прекрстио са три прста говорећи: „Ево по овоме“. Тек отварањем српских школа, а нарочито отварањем Богословије, почела је будити и снажити национална свијест, тако да су многи национално пробужени Срби сматрали себе „дуплим Србима и по вјери и по народности“.

Списак литературе:

1. Сава, епископ шумадијски „Српски јерарси од IX - XX вијека, Евро Београд 1996.
2. Стоја Бијелић „Казивања наметшара“, Библиотека Башитина, Бања Лука 1995.
3. Ђорђе Микић „Бања Лука на Крајини хвала“, Библиотека Башитине, Бања Лука 1995.
4. Алекса Јокановић, свештеник, „Први шемашизам православне српске митрополије Бањалучко - бихаћке за 1901., чланак “Бањалучка богословија“.

О ВЕЧНОМ ЖИВОТУ И ЊЕГОВОМ ИЗБОРУ

Од свих добара на овом свету живот је, несумљиво, највеће добро. Само што човек овога није свестан у млађим годинама, него то почне да увиђа касније, у зрелијем добу, а особито при крају своје животне стазе. Уколико се њен крај све више ближи, утолико човек све више увиђа да је живот највеће благо, а као последица овог сазнања јавља се све већа жеђ за животом без краја. Пред блиским крајем свога овоземаљског живота човек је, по речима старозаветног праведника Јова (2,4), готов дати сву своју имовину, само да продужи живот свој.

Откуда у човеку жеђ за вечним животом? То је бледо сећање душе на првобитну бесмртност човекову, али изгубљену, и жудња да њу поново стекне. Зато душа не може да се помири са смрћу и свом снагом отима се од ње.

Васколика прошлост рода људског је узалудно отимање од смрти. Откако су људи, својом кривицом, изгубили бесмртност, сав духовни напор безбројних људских генерацуја, у лицу њихових најмудријих представника, био је заокупљен тражењем лека од смрти. Али сав њихов напор остао је без успеха: генерације су смењивале једна другу, покошене смрћу, а од лека противу ње - ни трага. Њега на Земљи није било, на њој је царвала смрт. Видевши да на Земљи нема вечног живота, цар Давид Уздиже свој поглед Богу и вапије Му: у Тебе је извор вечног живота (Пс 36,9). То је заиста тачно: извор вечног живота је у Бога, али како да човек дође до тога извора?

Извор вечног у лигу Исуса Христа, Сина Божјег, сишао је на Земљу. Кад људи нису могли да се духовно уздигну до Извора вечног живота, онда је тај Извор, у лицу Сина Божјег, сишао на Земљу.

Људима посусталим од тражења извора бесмртности Он је објавио, и ми смо те Његове речи чули у данашњем светом Еванђељу: „Ово је живот вечни, да познају Тебе, јединога правога Бога, и кога си послао, Исуса Христа“. А то значи да се до вечног живота долази вером у Бога и Сина Божјег Исуса Христа.



Вера у Бога спасава од смрти. Откако су се људи одвојили од Бога, извора вечног живота или бесмртности, они су пали у плен смрти. Вера је нит која их са Извором бесмртности поново повезује. Она је исто што и уже спасења спуштено из хеликоптера бродоломницима на мору. Она је дар Божји људима, дар који се свакоме човеку нуди, али се ником силом не намеће.

Која и каква вера спасава. Не спасава свака вера у Бога него само она коју је открио у људима објавио Син Божји, Господ Исус Христос, а која се неизмењена чува у светој Цркви Његовој - Православној. Тој вери људи не смеју ништа свога ни додавати нити од ње што одузмати. На то је света Црква строго пазила и све покушаје кварења вере сузбијала, и тако сачувала чистоту вере све до наших дана. Баш данас она прославља своју прву победу над кривоверјем - успомену на Први васељенски сабор, одржан у малоазијском граду Никеји (325. год.). Али ни права вера не спасава. То је као кад би човек добио лек од смрти, али га не би употребио него га држао у цепу; ????, слободе (2 Кор 3,17), духовне чистоте, девичанства, милостиње, поста и молитве (Св. Кирило Јерусалимски), прозорљивости, љубави, светости, снаге, мучеништва (Св. Златоуст), богопознања, речи, радости (атонски старац Силуан) итд. Његови дарови не могу се избројати, они непрестано извиру као река, учи свети Златоуст.

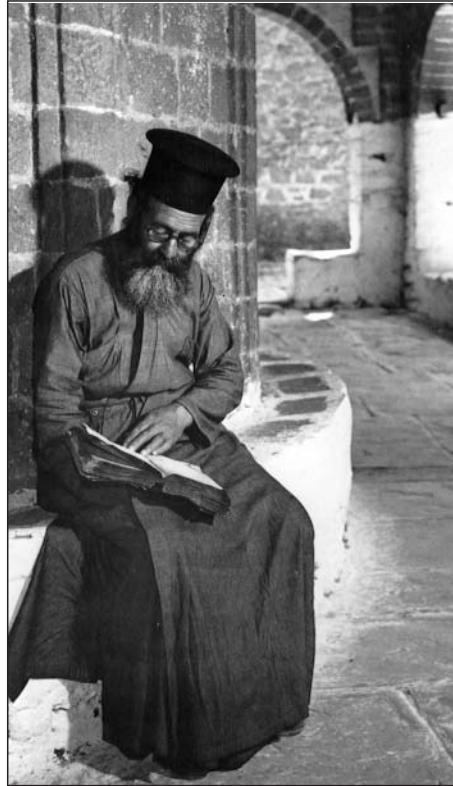
Шта све чини Дух Свети у свету. Као што се дарови Духа Светога не могу избројати, тако се и путеви Његових деловања не могу ухватити (Рм 11,33), јер би то био покушај мрава да уђе у траг летовима орла. Ипак, из Откривења и списа светих отаца, које је Он просвећивао и надахњивао, знамо доста о деловањима Светог Духа у свету. Тако, он: учи свакој истини (Јн 16,3), учи шта треба рећи пред гониоцима вере (Јл 12,11-12), поставља свештенике (1 Кор 12,28; Дап 20,28), управља Црквом (св. Василије Велики), свршава све свете тајне, украсава веру (о. Јован Кронштатски), обнавља ум и умирује помисли, чисти душу и њене ране (св. Ма-

карије Велики), чисти срце као огањ гвожђе (св. Симеон Нови Богослов), улива добре помисли (св. Кирило Јерусалимски), помаже души да победи зле мисли и страсти и да господари над чулима (св. Антоније Велики), учи човека трпљењу и указује му пут у Царство небеско и рај (св. Кирило Јерусалимски), открива човеку који је пут добар а који није, и шта је припремљено на добром путу а шта је скривено на рђавом (св. Јефрем Сириј), подстиче човека на подвиг покајања и отвара души очи за лепоту духовне чистоте, каква је душа била пре греха (св. Антоније Велики), уређује у души Царство Божје и даје јој необичан мир, сладост, радост и необичну топлоту (св. Серафим Саровски), свему даје живот, све испуњава и прожима, просвећује, освећује, очишћава, оживљује, укрепљује, побуђује на молитву, точи сузе покајања, упућује на пут спасења, узводи савршенству и спасава (о. Јован Кронштатски) итд.

Зашто је сишао на апостоле у облику огњених језика? - Да симболички покаже своје деловање на апостолима и људима уопште. Својство пламена је: да светли, чисти и загрева. Он је озарио ум апостола и они, дотле прости и неуки, постали су мудрији од свих земаљских мудраца и зналци језика које пре тога нису знали. Као огањ, Он је очистио срца њихова од људских греховних страсти, осветио их и испунио својом божанском љубављу према Богу и делу спасења људи. Као топлота, Он их је загрејао, одушевио, улио храбрости и снаге да истрају у апостолској служби и савладају све тешкоће на које буду наилазили. После силаска на њих Духа Светога, они су постали други, препорођени људи. То исто Он чини и са сваким хришћанином који Му се преда и повери Његовом руковођењу.

Сви смо ми на крштењу примили Духа Светога и онда наша срца постала су

Његовим храмовима (1 Кор 3,16; 6,19; 2 Кор 6,16). Али, да ли су она то и сада Јер Дух Свети не подноси смрад греха и не остаје у срцу грехом задрљану. Гле, ни пчеле, те мале животињице, неће да станују у прљавој и смрадниј кошници. Зато свети апостол Павле опомиње хришћане: гресима својим „не ожалостнавајте Светога Духа Божјега, којим сте запечатени за дан избављења“ или спасења (Еф 4,30). Зато испитајмо у каквом се стању



налазе срца наша, па ако нађемо да су задрљана, сузама покајања оперимо их и потом се обратимо Богу Духу Светоме молитвом: „Царе небески, Утешитељу, Душе истине, који си свуда и све испуњаваш, Ризнице добара и животодавче, дођи и усели се у нас, и очисти нас од сваке греховне прљавштине, и спаси, Добри, душе наше!“.

ДУША

Душа треба да се супроставља, да се бори и да одбија. Воља наша, борећи се и проводећи живот у труду и невољи, почиње најзад да побеђује. Она и пада и устаје; грех опет побеђује. У десетој и дванаестој борби побеђује душу, али и душа почиње у чему било да побеђује грех. Ако душа стоји чврсто и ни у чему не попушта, онда добија превагу над грехом и побеђује га.

Шта бива са душом човековом кад ступи у јединство са Светим Духом?

Кад душа узиђе до савршенства Духа, очистивши се потпуно од свих страсти, и дошавши у неизреченом општењу у јединство и заједницу са Духом Утешитељем, и прожета Духом, сама се удостојава бити духом. Тада и она постаје сва светлост, сва око, сва дух, сва радосна, сва успокојење, сва љубав, сва милосрђе, сва благост, сва доброта. Као што је камен у морској дубини одасвуд окружен водом, тако и ови људи, који су потпуно прожети Духом Светим, уподобљавају се Христу, имајући у себи врлину духовне силе, проводе живот у непорочности и чистоти.

Св. Макарије Велики

Авва Исак је дошао оцу Пимену и затекао га да он пере своје ноге. Пошто му је био близак усудио се да га запита (калуђери се обично нису прали): Зашто су се неки свети оци строго односили према своме телу, не штедећи га? Авва Пимен му је одговорио: Нас су учили да треба умртвити не тело, него страсти.

Дјечија страна

ПРЕД ИКОНОМ СТОЈИМ САМ

Ушавши у свети храм,
 пред иконом стојим сам.
 Са њуно њажње Богу се молим,
 јер ја хришћанску вјеру волим.
 Икону гледам и размишљам дубоко,
 ђдје ли је Бог тако високо?
 Бог је за хришћане Отац свети,
 који жели да пријатиљство влада,
 на чистијавој њланети.
 Из мисли се ѡренух, молишћу очистиах,
 ња из цркве мирно изађох.
 Православље је хришћанско весеље,
 које већ многу вијекова шраје, ња
 и људима њуно шога обећава и даје.

Владан Јефћиић
 VIII₅ Соколац



МОЛИТВА ЗА ОПРОШТАЈ

Кандило гори ... у тишој ноћи
 неко шужно јеца и срце за боли,
 шолико шога у живошћу згријеши,
 ња Госћода милоз за ошрошћај моли.

Ошросћи Госћоде, Свемоћни, Благи,
 ошросћи мени, искрено ње молим.
 Ушћехо једина, и ако зријешим,
 ја Тебе највише, највише волим.

Дај ми Госћоде сузе, да њима
 ошрем зријехе своје.
 Сачувај Боже, сћаси и ѡмилиуј
 све људе и све ближње моје.

Много је оних који нас мрзе,
 наша се доброшћа увредама ѡлаћа,
 ал Неко одозго види све,
 добро се добрим увијек враћа.

Ивана Вељовић
 VII₄ Соколац

СВЕТИ САВА

Сава је био најмлаћи син великог жупана Стефана Немање и његове жене Ане. Рођен је око 1175 године добивши име Растко, а ново име Сава дато му је када се закалуђерио у манастиру Светог Пантелејмона у Светој Гори. Родитељи су му били побожни, па је и Сава у родитељском дому стекао књижевно и вјерско образовање. Из љубави према Богу Растко се закалуђерио у Светој Гори. Касније је подизао манастире и школе, па се са правом каже да је Св. Сава био највећи учитељ и просветитељ српског народа.

Сваке године, па и ове за Св. Саву припремају се свечаности у манастирима, црквама и школама. Моја школа Вук Караџић из Добруна Светог Саву је прославила у манастиру Успења Пресвете Богородице. Баци ове школе су припремили скроман програм посвећен лику и дјелу Св. Саве. После завршене службе дје-



Пустите дјецу нека долазе мени, и не браните им

Дјечија страна

чији хор отпјевао је пјесму о Светом Сави.

Свечаност је настављена рециталима, сви учесници су одрецитовали по једну рецитацију а у свакој пјесмици поменуто је име Светог Саве. Вјерници који су дошли на службу, били су одушевљени. Сви учесници су добили Светосавске пакетиће и Дипломе дар манастира. Дјеца су се радовала поклонима и Светом Сави, који сваке године донесе нове радости, у све манастире, цркве, школе и домове. После литије око храма дошло је оно најсвечаније ломљење Славског колача. Славље је настављено уз славски ручак. Када је славље завршено отишли смо кућама да би свако у свом дому по старом српском обичају поменуо Светог Саву.

*Николина Марчевић
11 година, Добрун*



ПРОСЛАВИЛИ СМО СВЕТОГ САВУ

Пре Светог Саве, који је један од лепших, прославили смо многе празнике.

За време зимског распуста нестрпљиво смо чекали Савиндан. Моје Другарице су добиле рецитације. Баш тада ја сам била болесна, а нападао је и велики снег, све то ме је спречило да и ја будем учесник светосавске прославе. Због тога сам била тужна. Мало по мало приближавао се Савиндан. Дјеца су ишла у манастир на пробе. И тако дошао је дан Светог Саве. Ујутру сам се обукла свечано и кренула у цркву. Док сам ишла било је јако хладно снег је шкрипао под ногама. Нос и уши су били црвени и студни од мрза. У тим тренуцима сам мислила да ли ће бити хладно у цркви. Када смо дошли испред цркве је горела велика ватра. Ушли смо у цркву свештеници су држали службу. После беседе о Светом Сави наступила су дјеца са рецитацијама. Када се то свршило обишли смо са литијом око цркве. Потом су преломили славски колач. Народ се гурао да га цјелива. На крају смо узели нафору, колач и славско жито.

*Милица Милекић
11 година, Добрун*

ДЈЕЧАК АНЂЕЛАК

Вече се полагано спушта ... Крупне пахуљице споро, трапаво падају на земљу. Негдје у даљини чује се безазлени дјечији смејех. То је оно што чини живот испуњеним. Младост рађа идеале несаломљивог и срећног живота. Пусти, нека траје до времена када ће га уништити „јакке мењаве“ огољелих високих планина.

Зашто нам страдање дјеце просторно удаљене од нас не наноси бол? Као да она припадају неком другом свијету? Као да она нису чувала тајне и своје циљеве? Праву вриједност живота упознамо тек онда када неко близак нама, буде лишен живота и сопственог сна. Тек тада остане мрачно сазнање, каква је драж осјетити мраз на образима, пахуље на лицу које топећи се остављају влажан траг, грудву снијега на рамену, доспјелу из руке пријатеља. И у моменту када си свјестан да овај живот може лако да оде, а да ниси још ставио свој печат на стуб времена, кајањеш се што ниси слушао ријечи мајке. А мајка је чврсто притиснула уз груди плетену капу и слику свог погинулог сина, и пустила само једну сузу: „Чедо материно“.

Зато моје приче изгледају тужне! Зато што говоре о истини и реалности. Али ја знам Господе и чврсто вјерујем да је МАЛИША чуо Твој позив и глас: „Пустите дјецу нека долазе мени“... „уђи у радост Господара свога“, а то је оно што ми даје снагу и утјеху и блажи моју тугу и бол.

И за материце је такође припремљен програм

јер је таквих Царство Божије.

Дјечија страна

ПРОСЛАВА МАТЕРИЦА

Свечаност уприличена у храму Св. пророка Илије поводом прославе материца ове године протекла је са изванредним успјехом и похвалом.

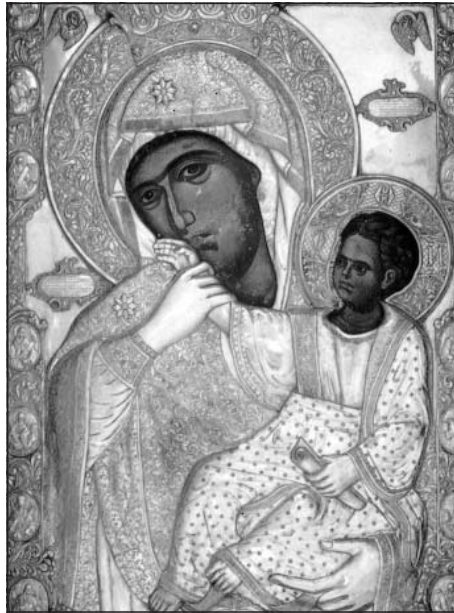
Тог јутра у препуном храму служена је Св. литургија чијој величини је осим усрдних мајчинских молитви и пјесме хора Романијска Лазарица допринијело присуство Митрополита Николаја. Проповјед коју је овом приликом изрекао садржала је хвалу према личности и љубави мајке, мајке која зна да опрости, да пружи цијелу себе за дијете, да умре за њега. Након завршеног причешћа и Св. литургије чланови хора Романијска Лазарица као скроман дар свим мајкама извели су пригодан програм. Тече пјесма за пјесмом, стих за стихом

*... Ојросџи зробе моме неразуму
Ојросџи мајко моме нерасуду...
Ћуџим ал сузе из дубине вичу
о благо оном ком је мајка жива.*

Теку мајчинске сузе и тек тада постајемо свјесни њихове жртве и бола који сакривају у себи, а све у циљу наше, дјечије безбрижности. За њих је овај наш скроман дар био велики. Колико мало љубави траже, а колико пуно дају!

Док се полако људи у миру удаљавају од храма у њему је остала можда само једна мајка са дјететом у наручју које несхватајући гледа у непомичне очи своје мајке које су управљене само ка једној икони.

Миљана Којућ



БОЛНА МАТИ

Српске мајке - сретан вам данашњи празник *мајерица*. Вама које сте на данашњој Св. литургији Господу молиле заједно са нама. Сретан празник и оној мајци која се сада ушлукана крсти на гробу свог погинулог сина. И теби мајко која си свој живот посветила тешком раду, будући блага и крхка ниси дорасла, али се жртвујеш и трпиш терет да би исхранила своју породицу. Сретан празник и вама мајке, које ни јутрос, као ни јуче нисте ручале, већ сте изнемогле од рада, последњу корицу хљеба пружиле своме сину. Честити празник и вама мајкама које сте се данас први

пут покајале и причестиле. Добро је што сте са сузама тражиле опроштај од Господа за себе и своју дјецу.

Сретан вам данашњи празник и примите ове ријечи као истинске звуке захвалних дјечијих срца. Молите се Богу за свој народ, јер ваше молитве су материнске и чисте. Обратите се Мајци Божјој, Богородица ће вас схватити, јер су њој из наручја отели Сина и разапели на крсту пред њеним очима.

Радуј се данас мајко моја и хвала ти што си се жртвовала за мене. Господ је јутрос примио моје молитве за тебе и примио радоснице из мојих очију. Буди ми блажена и спокојна, мајко моја мила и срећан ти твој празник *мајерице*.

Миљана Којућ



Пустите дјецу нека долазе мени, и не браните им

Дјечија страна



ПУТОВАЊЕ У СРБИЊЕ

На позив Митрополита дабробосанског господина Николаја, чланови дјечјег хора Романијска Лазарица посјетили су Богословију Света Три Јерарха у Србињу на дан њихове славе 12. фебруара 2000 године.

Свету Архијерејску литургију служили су: митрополит црногорско-приморски господин Амфилохије, митрополит дабробосански господин Николај и епископ будимљански господин Јоаникије са свештенством. На литургији су појали хор Богослова и дјечији хор Романијска Лазарица са Соколца.

Послије Св. Литургије чланови дјечјег хора Романијска Лазарица уприличили су пригодан програм у амфитеатру богословије коме су присуствовали сви гости.

Сам програм био је подјељен у два дијела: духовно-поучни и шаливи дио.

У духовно-поучном дјелу изведено је неколико рецитација и отпјевано неколико духовних пјесама, као и два глумачка комада.

Програм је почео пјесмом Добрице Ерића „Поносна пјесма“ коју је одрецитовала Тијана Мачар. Публика је била одушевљена текстом „Исповједам се“, који је код многих пробудио и сузе, а написала га је и извела Ивана Ивановић. У сценском приказу „Пргава нарав“, који су извели Наташа Томовић, Милијана Којић и Бранислав Васиљевић, показано је како се правилно крсти. После овог драмског комада још једну пјесму Добрице Ерића одрецитовала је Весна Делић. На крају првог дјела програма два најмлађа учесника Слободан Пандуревић и Божидар Васиљевић одрецитовали су пјесмицу о Светом Сави.

Други дио програма садржавао је три драмска комада „Покондирена тиква“, коју су извели Наташа Томовић, Љубица Ђерић и Ненад Симеуновић, одломак из романа „Поп Ђира и Поп Спира“, лик бабе Савке у извођењу Нине Пржуљ и „Аудиција“ у фантастичној интерпретацији Ненада Симеуновића.

Доказ да је овај програм имао велики успјех биле су сузе на лицу гостију и чести аплаузи у току и на крају програма. Сви учесници програма одликовали су се крајњом озбиљношћу и одговорношћу, тако да су изгледали као прави професионалци. Јер, видјевши их касније за трпезом љубави онако дјечачки раздрагане у контакту са њима, многи нису могли да повјерују да су то та дјеца Романијске Лазарице.

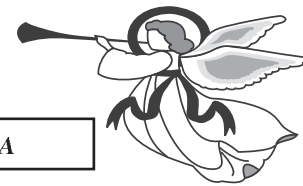
*Нина Пржуљ
Соколац*



јер је таквих Царство Божије.



ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ



Митрополија Дабробосанска



ТРНОВСКА ПАРОХИЈА



1. **Јереј Недељко Поповић**
рођен 1955.
погинуо 10.06.1992.
Годиња



2. **Саво Трговчевић**
рођен 1963.
погинуо 19.11.1991.
Вуковар



3. **Срђан Вељо**
рођен 1964.
погинуо 22.12.1991.
Вуковар



4. **Драгољуб Кнежевић**
рођен 1953.
погинуо 21.04.1992.
Трново



5. **Зоран Јокић**
рођен 1969.
погинуо 31.05.1992.
Трново



6. **Милорад Ивановић**
рођен 1952.
погинуо 03.06.1992.
Лисовићи



7. **Милан Тимотија**
рођен 1958.
погинуо 03.06.1992.
Барице



8. **Јанко Бјелица**
рођен 1971.
погинуо 15.06.1992.
Шешиљево



9. **Радмила Бјелица**
рођена 1974.
погинула 06.10.1994.
Чакље



10. **Драган Бјелица**
рођен 1967.
погинуо 03.08.1992.
Роѓој



11. **Синиша Бјелица**
рођен 1965.
погинуо 04.07.1992.
Грачаница



12. **Тања Бјелица**
рођена 1973.
погинула 06.10.1994.
Чакље



13. **Милош Влацић**
рођен 1966.
погинуо 16.06.1992.
Шешиљево



14. **Милосав Пржуљ**
рођен 1960.
погинуо 30.07.1992.
Шешиљево



15. **Петар Голијанин**
рођен 1931.
погинуо 30.07.1992.
Роѓој



16. **Радомир Трговчевић**
рођен 1955.
погинуо 30.07.1992.
Шкијов џај



17. **Обрен Самарџија**
рођен 1933.
погинуо 30.07.1992.
Врбовник



18. **Спасоје Поповић**
рођен 1939.
погинуо 30.07.1992.
Шкијов џај

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ



ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ



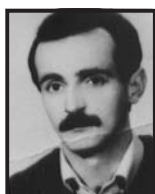
Митрополија Дабробосанска



ТРНОВСКА ПАРОХИЈА



19. **Првослав Драговић**
рођен 1972.
погинуо 30.07.1992.
Рођој



20. **Саво Пржуљ**
рођен 1957.
погинуо 02.08.1992.
Превих



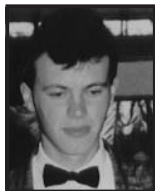
21. **Душан Јокић**
рођен 1958.
погинуо 02.08.1992.
Осија



22. **Тодор Гавриловић**
рођен 1957.
погинуо 02.08.1992.
Осија



23. **Радован Симанић**
рођен 1942.
погинуо 02.08.1992.
Осија



24. **Слађан Глоговац**
рођен 1966.
погинуо 02.08.1992.
Осија



25. **Перо Бјелица**
рођен 1964.
погинуо 02.08.1992.
Осија



26. **Новак Голијанин**
рођен 1958.
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива



27. **Рагомир Голијанин**
рођен 1941.
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива



28. **Велибор Влашки**
рођен 1973.
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива



29. **Рајко Клепић**
рођен 1962.
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива



30. **Славко Обућина**
рођен 1957.
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива



31. **Милојко Дробњак**
рођен 1957.
погинуо 03.08.1992.
Рођој



32. **Јово Вуковић**
рођен 1958.
погинуо 11.12.1992.
Орловац



33. **Марко Ивановић**
рођен 1931.
погинуо 03.06.1992.
Лисовићи



34. **Гојко Адић**
рођен 1938.
погинуо 07.01.1993.
Забрђе



35. **Срето Адић**
рођен 1953.
погинуо 27.01.1993.
Забрђе

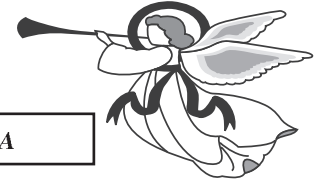


36. **Видоје Пророк**
рођен 1937.
погинуо 12.01.1993.
Вођошћа

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ



ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ



Митрополија Дабробосанска



ТРНОВСКА ПАРОХИЈА



37. **Зоран Поповић**
рођен 1959.
погинуо 10.01.1993.
Илица



38. **Раде Маљукан**
рођен 1933.
погинуо 10.06.1992.
Иловице



39. **Миленко Тешановић**
рођен 1960.
погинуо 10.06.1992.
Љуџа



40. **Раде Тешановић**
рођен 1964.
погинуо 10.06.1992.
Љуџа



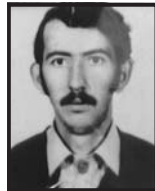
41. **Анђелко Милић**
рођен 1951.
погинуо 15.06.1992.
Шестињаљеве



42. **Рајко Бјелица**
рођен 1959.
погинуо 15.06.1992.
Шестињаљеве



43. **Милорад Тешановић**
рођен 1956.
погинуо 10.06.1992.
Љуџа



44. **Здравко Лаловић**
рођен 1951.
погинуо 07.07.1992.
Крупац



45. **Саво Клепић**
рођен 1950.
погинуо 07.07.1992.
Стрпаштица



46. **Перо Бјелица**
рођен 1956.
погинуо 17.06.1992.
Шестињаљеве



47. **Жељко Поповић**
рођен 1968.
погинуо 23.07.1992.
Широкари



48. **Миле Пржуљ**
рођен 1957.
погинуо 30.07.1992.
Шестињаљеве



49. **Стана Вујичић**
рођена 1955.
погинула 30.07.1992.
Рођој



50. **Дарко Парежанин**
рођен 1963.
погинуо 30.07.1992.
Шкипов џај



51. **Мишо Милић**
рођен 1968.
погинуо 31.07.1992.
Вис



52. **Миливоје Бјелица**
рођен 1928.
погинуо 31.07.1992.
Вис



53. **Перо Поповић**
рођен 1950.
погинуо 30.07.1992.
Шестињаљеве

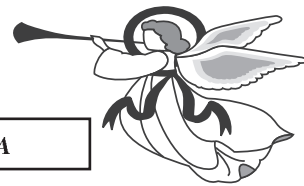


54. **Симо Анђић**
рођен 1932.
погинуо 31.07.1992.
Вис

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ



ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ



Митрополија Дабробосанска



ТРНОВСКА ПАРОХИЈА



55. **Милорад Цилић**
рођен 1940.
погинуо 03.08.1992.
Годиња



61. **Глигор Драшкић**
рођен 1941.
погинуо 14.09.1992.
Дољлади



67. **Драган Самарџија**
рођен 1962.
погинуо 23.04.1993.
Крајшине



56. **Неђо Вельо**
рођен 1951.
погинуо 03.08.1992.
Рођој



62. **Радомир Бјелица**
рођен 1956.
погинуо 19.10.1992.
Добриња



68. **Раденко Влашки**
рођен 1971.
погинуо 15.05.1993.
Јахорина



57. **Никола Поповић**
рођен 1937.
погинуо 03.08.1992.
Рођој



63. **Перо Витковић**
рођен 1950.
погинуо 12.11.1992.
Куцин



69. **Илија Шеховац**
рођен 1950.
погинуо 03.05.1993.
Лукавац



58. **Радован Поповић**
рођен 1967.
погинуо 20.09.1992.
Пајратиња њива



64. **Синиша Лаловић**
рођен 1966.
погинуо 19.11.1992.
Очађело



70. **Драган Влашки**
рођен 1953.
погинуо 03.05.1993.
Лукавац



59. **Драган Витковић**
рођен 1961.
погинуо 05. 1992.
Грбавица



65. **Ђорђо Бјелица**
рођен 1952.
погинуо 05.12.1992.
Касиндолска ул.



71. **Милан Голијанин**
рођен 1938.
погинуо 11.05.1993.
Главача



60. **Виде Витковић**
рођен 1968.
погинуо 14.08.1992.
Зебина шума



66. **Јовица Филиповић**
рођен 1955.
погинуо 07.12.1992.
Мјешаја

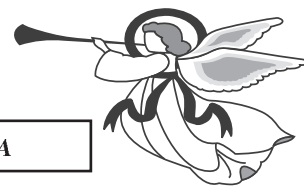


72. **Милорад Витковић**
рођен 1949.
погинуо 28.02.1993.
Невесинје

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ



ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ



Митрополија Дабробосанска



ТРНОВСКА ПАРОХИЈА



73. **Ново Голијанин**
рођен 1951.
погинуо 10.06.1993.
Никишић



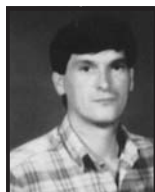
79. **Рајко Ивановић**
рођен 1937.
погинуо 18.10.1994.
Нецарићи



85. **Дане Тимотија**
рођен 1958.
погинуо 13.12.1994.
Шиљак



74. **Млађен Витковић**
рођен 1966.
погинуо 21.06.1993.
Илица



80. **Славиша Влашки**
рођен 1956.
погинуо 29.10.1994.
Хођија



86. **Виде Андрић**
рођен 1953.
погинуо 13.12.1994.
Шиљак



75. **Момир Бјелица**
рођен 1953.
погинуо 12.08.1993.
Ораховице



81. **Витомир Регоје**
рођен 1956.
погинуо 29.10.1994.
Хођија



87. **Милорад Ковачевић**
рођен 1945.
погинуо 13.12.1994.
Шиљак



76. **Давор Драговић**
рођен 1968.
погинуо 23.09.1993.
Огорели кук



82. **Ђоко Драговић**
рођен 1950.
погинуо 13.12.1994.
Шиљак



88. **Слободан Бјелица**
рођен 1943.
погинуо 13.12.1994.
Шиљак



77. **Велјко Рашевић**
рођен 1942.
погинуо 28.10.1993.
Иванчићи



83. **Милорад Поповић**
рођен 1955.
погинуо 13.12.1994.
Шиљак



89. **Боро Вујађин**
рођен 1953.
погинуо 13.12.1994.
Шиљак



78. **Горан Ивановић**
рођен 1966.
погинуо 01.10.1994.
Шишан



84. **Душан Поповић**
рођен 1937.
погинуо 13.12.1994.
Шиљак



90. **Перо Крстовић**
рођен 1975.
погинуо 18.06.1995.
Брда

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ



ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ



Митрополија Дабробосанска



ТРНОВСКА ПАРОХИЈА



91. Душан Влашки
рођен 1946.
погинуо 27.11.1992.
Тухаљи



92. Недо Васковић
рођен 1958.
погинуо 07.07.1992.
Г. Пресјеница



93. Јово Васковић
рођен 1960.
погинуо 07.07.1992.
Г. Пресјеница



94. Станко
Вишњевац
рођен 1956.
погинуо 31.07.1992.
Вис



95. Миломир Белић
рођен 1934.
погинуо 24.08.1993.
Шљемена



96. Ристо Анђић
рођен 1954.
погинуо 06.10.1994.
Чакле



97. Бранко Милић
рођен 1949.
погинуо 06.10.1994.
Чакле



98. Стојанка
Голијанић
рођена 1961.
погинула 06.10.1994.
Чакле



99. Велемир Поповић
рођен 1971.
погинуо 06.10.1994.
Чакле



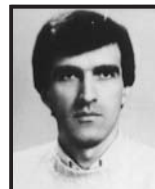
100. Момчило
Крстовић
рођен 1949.
погинуо 06.10.1994.
Чакле



101. Новак Крстовић
рођен 1956.
погинуо 02.08.1992.
Руђице



102. Далибор Бјелица
рођен 1973.
погинуо 13.12.1994.
Шиљак



103. Александар
Видаковић
рођен 1956.
погинуо 06.10.1994.
Чакле



104. Ненад
Голијанић
рођен 1955.
погинуо 06.10.1994.
Чакле



105. Војин
Голијанић
рођен 1950.
погинуо 15.07.1992.
Бисџирчај



106. Велемир
Тешановић
рођен 1958.
погинуо 02.11.1994.
Проскок



107. Маришко
Мојевић
рођен 1936.
погинуо 13.12.1994.
Шиљак

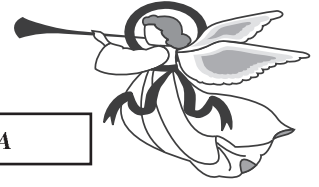


108. Мићо Мојевић
рођен 1946.
погинуо 13.12.1994.
Шиљак

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ



ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ



Митрополија Дабробосанска



ТРНОВСКА ПАРОХИЈА



109. Маринко Драговић
рођен 1938.
погинуо 13.12.1994.
Шиљак



115. Никола Васић
рођен 1950.
погинуо 10.06.1992.
Враца



117. Сретен Клепић
рођен 1940.
погинуо 15.11.1992.
Црвене стијене



110. Мирко Мошевић
рођен 1950.
погинуо 16.05.1995.
Злајшић



116. Радослав Миовић
рођен 1923.
погинуо 10.06.1992.
Ледићи



111. Предраг Влашки
рођен 1961.
погинуо 25.08.1995.
Руњавица



112. Недељко Тимотија
рођен 1940.
погинуо 03.10.1995.
Руњавица



113. Јован Голијанић
рођен 1937.
погинуо 05.07.1995.
Озренска ул.



114. Немања Мандић
рођен 1969.
погинуо 07.01.1994.
Кула, Илиџа

Трново је једна од ријетких општина у Републици Српској која је доживила страховит геноцид и материјална разарања у протеклом грађанском рату. Трново је била једна мала варошица у којој је већинско становништво било муслиманско, и самим тим су прије избијања ратних сукоба држали апсолутну власт у општини Трново. Муслимани су се систематски наоружавали и заједно у садејству са Хрватима (ХОС) у априлу 1992. године почели прогон српског живља чинећи страховит геноцид (убијање, мучење, заробљавање, паљевине и пљачке) и тотално уништавање свега што је српско. Српски народ се, иако је био мањински на подручју општине Трново, организовао на одбрану колико је било у његовој моћи, али није могао да заштити српски живаљ у селима на читавој општини тако да су муслимани и Хрвати учинили геноцид на тим незаштитеним људима у селима: Ледићи, Требечај, Десеци, Миље, Пандичићи, Лисовићи, Барице, Маџари, Иловице, Пресјеница, Умчани, Кијево, Црна Ријека, Бистрочај, Годиња, Тошићи, Широкари као и само мјесто Трново, као и погибије и звјерско мучење над припадницима ВРС у рејонима: превоја Рогој, Доброг поља, Осија, пл. Трескавице, Чакле, пл. Бјелашница, пл. Игман, Руњавица, Вис.

Ојштинска борачка организација Трново

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

О СРЕБРОЉУБЉУ

Оно што су болести за тело, то су страсти за душу човекову. Као што постоје многе и разноврсне болести, које разарају и умртвљују тело, тако постоје и многе страсти, које муче, нагризају и убијају душу. И као што је свака болест, ако се одмах не лечи, опасна по здравље и живот човека; тако је и свака страст опасна по душу, ако се ништа против ње не предузме. И, најзад, као што у случају телесног оболења, чим се оно испољи, трчимо лекару и тражимо лека, тако треба да поступамо и у случају оболења од неке душевне страсти.

Шта су страсти? Њихов родитељ је грех. Овај, поновљен више пута, прелази у трајно греховно расположење или навику. Пошто је грех неприродан и несагласан са природом човековом, онаквом каквом ју је Бог створио, он је улез у природу човекову и Њен мучитељ: „Ко грех чини роб је греху“, рекао је Господ (Јн 8,34) - то свака греховна навика или страст мучи човека, као свога роба, и он под тиранијом страсти пати и страда. Зато је такво стање добило име „страст“, што на црквенословенском језику означава патњу, страдање.

Колико и каквих страсти има? Њих има много: колико и греха и греховних навика. Како између страсти постоји извесна сличност и органска веза: једне од њих припремају терен и дају хране другима, свети оци који су најбољи познаваоци свих оваквих оболења човекове природе, разликују осам главних страсти, из којих се рађа мноштво других. Пошто једне од ових главних имају своје седиште у телу, а друге у души, свети оци раз-

ликују две групе страсти: телесне и душевне. У прву групу спадају: угађање стомаку (чревоугодије), блуд и среброљубље; у другу: гнев, жалост (туга), клонулост душе (униније), славољубље и гордост. О једној од оних из прве групе, о среброљубљу, говори нам данашње свето Еванђеље.

Среброљубље - је опака страст, по речима светог апостола Павла: „корен свих зала“ (1 Тим 6,10), зато што оно чини срце човеково суровим и неосетљивим, подстиче човека на многа зла: завист, мржњу, криво-клетство, непријатељство, гнев, отимачину, крађу па чак и убиство. Оно човека мучи кроз сав живот: распаљује у њему све већи пламен и све већу жеђ за новцем, мучи га и у часу кад га смрт одвоји од имовине, а мучи га и после смрти. То је ненасито пијанство: од пића се човек отрезни, а од среброљубља никад, јер никад не може да га се засити. Оно човека подвргава власти ђавола. Пример: Јуда издајник (Јн 13,27). Оно уваљује „у напасти и замке, и у многе луде и шкодљиве жеље, које потапају човека у пропаст и погибао“, учи свети апостол Павле (1 Тим 6,9).

Од ове страсти може да исцели само Христос. У одељку светог Еванђеља, који сте данас чули, говори се о неком Закхеју, старешини цариника и великом среброљубцу, који се на неправедан начин био обогатио, али га је Господ Исус исцелио од ове опаке страсти. Закхеј је био чуо за Исуса из Назарета, али Га није видео. По неиспитаним путевима Божјег промишљања о спасењу људи, у њему се појави жеља да види Господа, макар

из даљине, пошто, можда, као велики грешник није смео да му приђе. Спазивши из даљине масу света, која је окружавала Господа и свуда Га пратила, Закхеј, пошто је био малог раста, попне се на дрво, да би са њега боље видео Господа. Свезнајући Господ знао је шта је у срцу овог грешника, па кад је наишао поред дрвета, рече му: „Сиђи брзо, јер ми данас ваља бити у дому твоме“. Изненађен и обрадован овим речима, Закхеј је пожурио кући, да дочека Господа. А кад је Господ стигао и божанска светлост обасјала његову душу, Закхеј рече: „Господе, ево пола имања свога даћу сиромасима, и ако сам што од кога неправедно узео, вратићу му четвороструко“. На то је Господ одговорио: „Данас дође спасење дому овом, јер је и ово син Аврамов. Јер је Син Божји дошао да нађе и спасе што је изгубљено“. Кад Божанска светлост обасја душу човекову, онда паклена тама бежи из ње; а кад њени топли зраци дотакну срце, оно се загрева, омекшава, лед и окови страсти, који су га дотле стезали и заробљавали, топе се и оно постаје слободним. То нико од људи није у стању да учини него само Господ. Само Он може да исцели човека од греха и страсти и да духовно препороди човека.

Пошто је среброљубље опасна замка у коју Сатана хвата душе људске и одвлачи на дно пакла, чувајмо се добро ове његове замке. А најбоље ћемо се сачувати, ако Господа Исуса и Његове заповести у души имамо и памтимо речи светог апостола Павла: „Ништа не донесемо на овај свет, па ништа не можемо ни однети. А кад имамо храну и одећу, овим да будемо задовољни“ (1 Тим 6,7-8).

ПОЖРТВОВАНИ ПАСТИР*(наставак са сѝр. 9)*

Његов глас одједном постаде тврд, не-ко надахнуће засветли у његовим очима. Он устаде са столице.

- А савест? - питам те ја - понови он - куда ћу се склонити од њевога суда?... А што она осуди - за то нема вајкања. Ако, не дај Боже, Матвејевна умре без покајања и то буде мојом кривицом - шта ће тада бити?... Преда мном ће увек пред очима стајати покојница и кротко али прекорно гледати у мене. „Ех, ти пастиру православни - читајући из њевог погледа - који си позван да положиш душу за овце своје! Где је твоја ватрена и разметљива проповед о дужности свакога хришћанина да претпостави земаљско, трулежно, које брзо пролази - вечно, небесном блаженству у Христу.

Где је та љубав човечанска која ништа не штеди ради ближњег, венац чега је - жртвовање живота за своје ближње?! Значи, све што си говорио, само су празне речи? Зашто си, најзад, ти пошао у свештенике? Због чега си узео на своја плећа тешко бреме спасење пастве? Зашто, зашто, зашто?...

О. Андреј је гледао у жену али је није видео. Он се сав занео уживљавајући се у слику коју је представљао. Очи су му силале. Он је подигао испред себе руку и у том призору изгледао је као надахнути пророк. жена је слушала његов узбуђени говор широко отворених очију. Без обзира на озбиљност тренутка она га је заволела; тако добар и тако драг јој се учињо тог момента.

О. Андреј заћута! Затим, као да се трже иза сна, он се усправи и одлучним тоном проговори: „Идем“.

За моменат заборавши страшну стварност падајући се трже. Осећај опасности поново силном снагом проговори из ње:

- А ако се ти утопиш? Шта ћу ја да радим? Па помисли, имаш децу! Шта ће с њима бити? - ужаснуто је питала она, потпуно запањена одлучним тоном мужа.

- Не, даће Бог, неће бити ништа. Вратићу се сутра читав... А одбити - ти сама разумеш - немогуће је. Старица је била велики неимар за цркву - врло, врло побожна.

Рекавши то, о. Андреј се упуту у цркву. Овде, узевши дароносицу, пред царским дверима с дубоком осећајношћу помоли се и изађе из цркве.

Код куће, међутим, све је било спремно. На столу је лежала стара крзнена капа, јер по тако јаком ветру ставити шешир било је немогуће. У кухињи на клупи лежала је сукнена мантија, рукавице и вунени огртач - да замота ноге.

О. Андреј неколико пута се искрено прекрсти пред иконама.

- Благослови децу - рекла је падајућа - Та, не зна се шта ће бити. Можда их више нећеш ни видети.

У њеном гласу се опет осетише сузе.

О. Андреј журно благослови свако дете, која су све време радознано посматрала шта се догађа, не разумевајући због чега су тако узнемирени отац и мајка.

- Опрости рођени мој! - баци се падајући о врат мужу.

Сузе из њених очију потекоше по рукама. Она се тако притајила на његовим грудима.

- Не, доста, доста... - проговори он, мада је и његов глас задрхтао, не желећи још више да ражалости жену.

Густи мрак захвати о. Андреја и његове сапутнике чим су изашли из куће. Ноћна тама још више се појачавала услед наглог преласка из светлости у мрак. Ветар је жестоко дувао. Црни облаци јурили су по земљи. Сипала је ситна киша засипајући путнике у сна-

жним налетима ветра воденом прашином.

Разговарајући, путници дођоше до обале и лако отиснуше свој чамац. Крмар га привуче ближе обали. Ускочивши у чамац, он поможеи о. Андреју да уђе у њега. За њим су ушли у чамац и веслачи. Брижљиво наместивши о. Андреја и ушушковавши му ноге донетим умотачем Семјон искочи на обалу и одрешу ланац од стуба. чамац се снажно одби од обале да умало крмар не слете у воду. Међутим, заједничким напором крмара и веслача његовим убрзо су га поставили на раније место.

- Но, Господе, благослови - проговори Семјон и скочи у чамац. Овај се заљуља и отисне од обале. Прелазак преко реке био је веома тежак. Снажан, побеснели ветар подизао је велике таласе, који су се бучно ваљали један за другим. Таласи су бивали још већи тамо где је било стално речно корито...

Таласи су бацали чамац час на једну час на другу страну. Семјон, стојећи на крми, будно је гледао постранце и у датом моменту је управљао чамац тако да га таласи не би преврнули.

Међу веслачима наста тајац. Њихова натмурана лица сведочила су да су били потпуно свесни опасности преласка. Они су се равномерно нагињали напред и назад, још снажније наваљујући на весла кад чују глас крмара „Пази“!

О. Андреј је такође ћутао. Мисли су му се брзо низале кроз главу. Осећање опасности гушило га је. У мислима је преживљавао цео свој протекли живот, виде драга лица жене и деце... Веома јасно и брзо пролетали су му кроз главу доживљаји његовог детињства код куће, његовог учења, женидбе и пастирског рада.

- О, Господе! - одједном крикну један од веслача.

О. Андреј се трже и окрете се. Десило се да је једном веслачу испало весло из руку. Одмах наместише резервно весло и чамац као и пре, лагано с тешком муком продужи да сече реку.

У глави оца Андреја поново прелетаху слике прошлости.

Прошло је мучних пола часа од када су наши путници сели у чамац. Брзина тока и страховити налети ветра веома су отежавали прелаз преко реке. Најзад, друга обала је већ била близу, сва разливена водом.

Тамо је било мање опасности, мада је река исто тако ваљала своје мутне таласе претећом брзином. Веслачи напрезаху сву снагу, но њихово напрезање не само да није слабило, него је, како изгледа, расло са опашношћу.

Крмар је као прикован стајао на свом месту и стално узвикивао: „Пази“! кад год би огромни таласи запретили да потопе чамац. Његове очи засијаше металним сјајем. Он је, чини се, био у свом елементу; борба са разбеснелом реком одушевљавала га је.

Одједном разлеже се тресак. Врх крме се одломи и вода га однесе. Све обузе страх. Чамац који је остао без управљача, поче се окретати као ивер. Весла и нехотице испадоме из руку веслача.

Стиже страшан час. Борити се са разјареном реком без крме било је бесмислено. На свим лицима следио се израз ужаса.

Шта сад!? - промрмља крмар. Видело се да је губио самопоуздање.

- Подавићемо се! - тмурно примети један од веслача и та реч као да отрезни све.

О. Андреј гласно поче читати „Канон на исход души“, који је он тако волео и знао напамет. Његов глас једва се могао чути у страшној буци услед разбеснелих налета ветра.

Сви су се молили. Сви су се кајали за своје вољне и невољне грехе.

Међутим, борба се приводила крају. Разбуктала стихија поче слабити. чамац је опет почела бацати час на једну час на другу страну и само захваљујући очајничким напорима веслача одржавао се још на води. Завозно весло није могло у потпуности да замени крму, а уз то снага веслача била је знатно истрошена у протеклој борби. Сви су увиђали близину краја.

О. Андреј, занешен молитвом, гласно је завршавао Канон. Рибари су се искрено молили, спремајући се да без страха погледају смрти у лице. Они су били прекаљени у животној борби. Смрт им је изненада запретила... Таквим људима она није нарочито страшна.

О. Андреј је завршио молитву. Тек сада увиде како им је смрт близу. У мислима он се опраштао од породице, ниједна суза не кану из његових сувих успламтелих очију.

- Видите, пријатељи, стиже нас смрт! - викну он, трудећи се да надвиче постојећу буку - Покајте се док има времена...

- А ја, недостојни јереј, опраштам вам све грехе.

О. Андреј их широко осени крстом.

- Опрости... - заусти он, но не успе да доврши. Таласи који су кидали чамац час вамо час тамо, најзад га преврнуше. Сви падоше у воду... А ветар је постојаном силином дувао над реком. Огромни запенушани таласи у налетима ваљали су се реком...

За њихову погибао сазнали су сутрадан. Увече нађоше сва тела. Вода их је однела три врсте. Густо жбуње, израсло обалом реке и свуда поплављено водом, задржало их је три врсте. Чамац нису могли пронаћи.

Чим су јавили попадији да су тело о. Андреја пронашли, она скочи из постеље где је лежала, и плачући, истрча из куће. Гологлава, неуредно обучена, потрча пу-

тем према реци, одакле се већ кретала према њој тужна поворка.

Уз очајнички крик који душу раскида, баци се она на тело мужа, и примири се над њим у неисказаном болу.

Гомила се заустави. Потрешена тако страшним призором, сељанке заридаше наглас. Мушкарци обореше главе. Њихова сурова лица, огрубела од животних недаћа, била су још строжија. Саме сузе капале су на мрке браде и бркове. Сурова, недаћама прекаљена сељачка душа не могаше поднети призор од несреће онесвешћене жене!... Онесвешћену попадију једва одвојише од тела и на рукама је понеше кући.

Сахранише оца Андреја.

Оставши сама, пошто се родбина и пријатељи разиђоше, млада удовица осети такву усамљеност, такву слабост да страх и дубоко очајање њом завладаше.

- Господе! Господе! - полугласно проговори она, очајно ломећи уздигнуте руке. Зар ћеш нас ти оставити? Зар ћеш нас одбацити тужне, беспомоћне, самохране?

Њезине очи тако се загледаше у икону као да је од ње очекивала одговор. Лик Спаситеља учини јој се сурово прекоран. Као да је хтео да прекине неразумна питања жене потрешене страшном несрећом - Али, Ти си ЉУБАВ! Ти си сам страдао из љубави. А како да нас Ти не сачуваш, који си такође жртва љубави! Андрјуша је погинуо из љубави. Све је то тако, и сама знам - Она се подиже тешком муком, очи засветлише - Не! скоро повика она - Не! Ти нећеш дати да погинемо.

Верујем у то ... Ја те видим... Сурово прекорни лик Спаситеља нестале. Са иконе је гледао на њу кротки, љубазни, састрадални Христос. На отвореном Еванђељу које је Он држао у рукама, упадљиво су зрачиле речи: „Дођите к Мени сви који сте уморни и натоварени, и Ја ћу вас одморити!“

О БРАКУ И БЕЗБРАЧНОСТИ

Господ Бог из Своје неизмерне љубави ствара свет (Всјакују твар), а као круну Свог стварања речју ствара човека, чему је претходио пречвечни савет Св. Тројице (ср. 1 Мој 1,28). Но, створивши свет и све у свету „не нађе се Адаму друг према њему“ (1 Мој 2,20).

„И рече Господ Бог: није добро да је човек сам; да му начиним друга према њему“ (1 Мој 2,18). Дакле, Бог одлучује да Адаму створи сапутника на путу ка истој, једној врховној вредности, циљу истом, ка уласку у „радост Господара својега“ (Мт 25,21) - Царство Божје.

Наиме, у књизи Постања старозаветни мудрац Мојсије не описује стварање жене (Еве), него њено рођење од Адама. „Није Бог створио неко друго биће, него је узео од већ постојећег бића један део и из њега саздао цело биће“ (Св. Јован Златоуст).

Пут који је Адам требао прећи са Евом, својим сапутником, био је веома тежак. Но, „сав је човек, и душом и телом, ради Господа и за Господа“ (о. Јустин Поповић). Дакле, све створено од Бога јесте да послужи човеку на што лакшем остварењу циља; да се сав човек још сада, на земљи и у овом свету, испуни Богом и испуни Господом Христом (ср. Кол 2,10). Човеку су дата сва средства да то постигне и оствари.

Све законе и заповести, дате од Бога, имали су и човек и жена да поштују и испуњавају; за њих је све било подједнако важно и обавезно. Муж и жена треба све у браку да регулишу врховним циљем целог свог бића: и једно и друго су „за Господа“

и да служе Господу - каже нам ава Јустин Поповић.

Из сваке свете тајне зрачи света и освећујућа божанска сила. Божанска сила у светој тајни брака јесте да у браку човек и жена постају једно тело, једна душа, а живећи јеванђелским животом вежу се у нераскидиву везу како и улазе у вечни живот. Човеку је најближи сарадник на остварењу божанског животног циља на земљи жена; а исто тако и жени човек - поучава нас о. Јустин Поповић.



У брачном суживоту, симбиози, човек и жена се везују и сједињују једно са другим кроз свете врлине. Управо јеванђелски живот (а и само јеванђеље) састоји се из светих врлина у којима и лежи сва сила богоподобног живота још и овде на земљи. Осврнимо се на саставни део сваког истински хришћанског, јеванђелског и богоугодног брака.

„Од почетка Бог има посебну бригу о том савезу (браку)“ (Св. Јован Златоуст). Дакле, из љубави Божје и извире ово старање и брига о браку.

Брак, заправо, брачна љубав је најјача и она је снажни тип љубави. Као тежња, она има такву силу која не попушта никада. Јер, ништа тако не улепшава двоје супружника колико љубав између самих себе. Наиме, љубав која је почела на частан начин, у браку, остаје стално као љубав према душевној мисли. Јер, небочежњиви и богочежњиви супружници - муж и жена кроз земаљско хитају небеском и кроз људско Божјем (о. Јустин Поповић); од несавршеног - Савршеном, од створеног - Нествореном. Како? најпре погужавањем човека у жену са својом бити и жене у човека својом бити, остварујући тако једно, истинско заједничарство да коначно супружници узрасту у „меру раста пуноће (висине) Христове“ (Кол 2,9; Еф 4,13). Јер човек је биће које треба да се изгради - да се увежба у врлини са брачним другом, остварујући притом заједницу кроз Цркву са њеном главом Господом Исусом Христом. најдубља карактеристика човека је чежња за заједницом и љубављу у заједници. Промишљајући о томе, Бог и установљава брак као један од путова човека ка Богу у заједници са својом женом - дакле, заједница мужа и жене и улазак у Царство Божје. Кажем, у заједници, јер тако се и изграђује личност - заједницом. Ово сједињење (заједница мужа и жене у браку) своје основе заснива на природном афинитету личности, и на позиву ка испуњењу Божје заповести: „рађајте се и множите се и напуните земљу“ (1 Мојс 1,28).

Моногамијска природа брака подразумева неодвојиво телесно и душевно јединство две личности. Дакле, брак одражава заједницу између Христа (Жениха) и Цркве (невесте) и између Јехове и Израилја и као такав може бити само један вечни са-

вез који не разрешава ни сама смрт; напротив, са вечним савезом улази се у вечни живот („Најупадљивија разлика између византијске (источне) и латинске (западне) теологије брака је у томе да православни Исток непоколебљиво наглашава да је хришћански брак један и да је брачна веза вечна“ - Јован Мајендорф).

Брак као тајна подразумева излив Божје благодати, али да би ова благодат била делотворна, потребно је људско садејство (синергија). Тако да, када човек схвати да сам по себи представља један дар Божји, тај дар може пружити Богу. „Твоје од твојих приносимо Ти“ каже се у Св. литургији. А у ту своју жртву он (човек) уноси и своје вољено биће и у расцветавању своје радости враћа га Богу (Библијско схватање брака - Православни мисионар). Дакле, тек на висини новог човека може се разумети љубав, као један од главних саставних делова брака, и продрети у њену тајну.

Угледом на Богочовечанско Тело - Цркву, где све потребно долази од Христа као њене Главе, тако треба да буде и у браку и у породици која је црква у маломе. Она је дужна (црква у малом) да се Христу покорава у свему, да се тако усавршава и расте растом Божјим... „у меру раста пуноће Христове“ (Еф 4,13). Покоравајући се тако и љубав у браку бива руководећа. Штавише, одлика такве љубави је жртвеност; а таква љубав је основ хришћанскога брака јер се из љубави жртвујемо за очување те заједнице. Јер, каже и ап. Павле: „тако су дужни мужеви да воле своје жене као своја тела; јер који воли своју жену самога себе воли... тајна је ово велика“ (Еф 5,28 и 32).

Такође, угледајући се на Христа и Цркву, човек - муж мора да се брине о

жени исто као и Господ Христос о Цркви. „Човек се спасава женом, као телом својим о коме божански свестрано брине, а жена мужем као главом својом коју слуша у свему“ (Митроп. Николај, Тумач. посл. Ефес.)

Но, постоји и други пут ка Сладчајшем Господу нашем Христу. То је девичанство, односно монаштво, тако да и брак и безбрачје имају своје различите облике службе и служења Богу. Док брак има старање мужа (главе породице) о малој цркви - породици и о заједници породице кроз љубав, дотле безбрачни живот (дакле безбрачност) ради Господа пружа човеку потенцијал да све своје духовне силе и моћи посвети и управи ка Богу и служењу Богу. Човек, било ожењен, било неожењен; жена, било удата или не - имају исти циљ: да у светости живе свето и богоугодно у Богу Господу. Наравно, на човеку остаје оно што он у себи осећа - да ли може спасење остварити као брачник или безбрачник. Пут безбрачности и девствености свакако је бољи и сигурнији пут на ком су благодатне силе доста обилније и које се по мери уздржања непрестано дају и додају.

Дакле, љубав је откривање тајне унутрашњег привлачења мушкарца и жене ка несливеном сједињењу у једно боголико биће са две ипостаси - личности, како каже Св. Јован Златоуст, док је у девичанству доста више омогућено: да се човек или жена директно усредсреде на основу повратка у прадедовско стање односно прецизно духовно усредсређење на богоугодногичком животу и напоследку достигнуће Царства Божјег - спасење.

*Александар Ковачевић
V разр. Богословије у Србињу*

О РОДОСЛОВУ ИСУСА ХРИСТА

Кад човек чује данашње свето Еванђеље, мора му се из душе отети усклик дивљења, као некад апостолима Павлу, пред мудрости Божјом, како Бог припрема и спроводи дело нашега спасења (в. Рм 11,33-36). Дух Свети, који је надахњивао апостоле и подстицао их на писање Еванђеља, као свезнајући Бог, знао је шта ће све људи говорити о Христу, па је унапред хтео да обеснажи њихова погрешна и злонамерна схватања.

Шта су људи мислили о Христу? У прошлости било је много погрешних и злонамерних схватања и учења о Христу Спаситељу. Ради њих су сазивани многи црквени сабори. Али, истина коју Црква, као „стуб и тврђава истине“ (1 Тим 3,15), чува и исповеда, надвладала је све лажи и изопачења. Овом приликом да споменемо само два таква погрешна учења. Једни су, наима, учили да Исус Христос није био прави човек него неко привиђење у људском телу (евионити), а други да он уопште није постојао као историјска личност (модерни критичари).

Шта нам Еванђеље говори о Христу? Свети еванђелист Матеј, који је три и по године провео поред Христа и био сведок Његовог живота, учења и делања, у почетку свога Еванђеља говори о телесном пореклу Христовом, почевши од Авраама, праоца јеврејског народа, и цара Давида, из чијег ће се потомства, по обећању Божјем (2 Сам 7,12-16), родити Месија. Он наводи поименце четрдесет родоначелника колена од Авраама па до праведног Јосифа, „мужа Марије, из које се родио Исус, прозвани

Христос“. После овога еванђелист наводи да је зачеће Исусово било натприродним путем, од Духа Светога, како је на стотине година раније прорекао велики пророк Исаија: „Ето, девојка ће затруднети, и родиће сина, и наденуће му име Емануил, што ће рећи: с нама Бог“ или Богочовек (Иса 7,14).

Оваплоћење Сина Божјег - велика тајна. Разум људски не може да схвати натприродни начин оваплоћења и рођења Сина Божјег. То је велика тајна вере (III члан симбола вере). Не упуштајући се у сам начин како је Син Божји узео на Себе тело човека, јер је то само Богу познато, Свети оци, просвећени Духом Светим, указивали су само на разлоге таквог Божјег поступања. Тако свети Иринеј Лионски објашњава: „Христос је сјединио човека са Богом. Јер ако не би човек победио врага људског, враг не би био законски побеђен. И опет, ако Бог не би даровао спасење, не бисмо га сигурно имали. И ако се човек не би сјединио са Богом, не би могао бити учесник нетруљења. Јер Посреднику између Бога и људи било је потребно да кроз своје сродство и са једним и са другим обоје у заједници и сагласности и да човека представи Богу, а Бога открије људима. Јер на који бисмо начин ми могли бити усиновљени Богу, ако опет не бисмо од Њега задобили сједињење са Њим кроз Сина, ако Реч Његова не би постала телом и не би се сјединила с нама? Реч Божја постала је човеком и Син Божји - Сином човечијим, да би човек, сјединивши се са Сином Божјим и добивши усиновљење, постао сином Божјим. Јер ми никако не бисмо могли добити нетрулежност и бесмртност, ако не бисмо били сједињени са нетрулежношћу и

бесмртношћу... Син Божји учинио се човеком зато, да би побеђени победио. Свемогући је могао да истргне човека испод власти мучитеља (Сатане) свемогућом својом влашћу и силом. Али би тада мучитељ имао разлог да се жали како је победио човека, али је претрпео насиље од Бога. Зато се милосрдни и човекољубиви Бог, који је хтео да палог човека покаже победиоцем, учинио човеком, да би воспоставио слично сличним“, то јест да би човек победио свога победиоца, Сатану.



Поклонимо се великој тајни и толикој љубави Божјој према нама. Вером, покајањем и љубављу очистимо срце своје од сваке греховне нечистоте и на тај начин га припремимо за стан љубљеног Господа, који силази к нама на Земљу, да би нас узео на небо.

СЛОВО О СЕКТАМА И ОКУЛТИЗМУ

„Изаћи ће многи лажни прорци и превариће многе“ (Мт 24,11). Овим речима је Господ Исус Христос најавио појаву лажних учитеља, који ће се представити као Божји изасланици и многе лаковерне преварити и одвојити од спасења.

Тако се половином деветнаестог века у Америци појавио покрет присталица скорог другог Христовог доласка (Адвентизам). Вођа покрета је био Виљем Милер који је израчунао да ће Христос доћи до 1. октобра 1874. године. Продавши имања присталице покрета у белим хаљинама изађоше у сусрет Господу. Христос није дошао јер је рекао да „дану и часу томе не зна нико осим Оца“ (Мт 24,36). Многи су разочарани напустили покрет, али је Чарлс Тезе Расел окупио нове присталице покрета. Он је 1879. год. основао клуб „Озбиљних истраживача Библије“, убедивши присталице да се 1874. год. Христос зацарио с десне стране Бога, што је супротно написаном у Светом Писму или Библији (Кол 3,1). Тако је Христос поново очекиван после 40 година тј. 1914. године, али ни тада није дошао. Расел је давао нова објашњења Христовог доласка.

Адвентистички покрет се раслојио на више самосталних заједница, чије се учење битно не разликује. Најпознатије адвентистичке заједнице су: Јеховини сведоци и Адвентисти седмог дана (Суботари).

Расел је 1931. године на скупштини у Бруклину (Њујорк) покрету дао нови назив - Јеховини сведоци (јажве - ја сам онај који јесте). Из значења речи Јажве, знамо да једино Он - Бог постоји и као таквом Му није потребно име. Друга божанства су дело руку људских и његове потребе за Богом. Адвентисти произвољно преводе и тумаче Свето Писмо. Својим

члановима дозвољавају читање само оних стихова Светог Писма који су употребљени у њиховим часописима. Углавном су то стихови из Старог Завета.

Супротно речима Светог Писма (Јн 10,30 и 38; Кол 2,9; 1 Тим 3,16 итд.) одабцују Христа као сина Божјега; одабцују поштовање крста супротно (Мт 27,32; 1 Кор 1,17-18; Гал 6,14 ...), одабцују праксу крштења деце, забрањују трансфузију крви, трансплатацију органа (бубрега и др.), брачну заједницу са лицем које није у „истини“, употребу свега што је везано за цркву ... Од својих присталица сакупљају „десетак“, тј. 10% од свих прихода, па су тако финансијски веома моћни. Према визији умоболне Хелене Вајт, суботу признају за дан одмора.

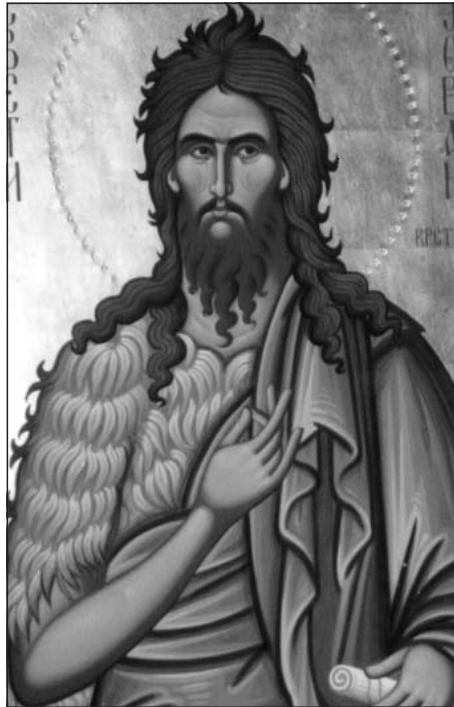
Адвентисти су у почетку приповедали да је број оних који ће се спасти ограничен на 144.000 душа, али су тада измислили реплије у које улазе они који упознају „истину“. Наравно, само је истина оно што заједница држи за истину. Тако на својим скуповима обучавају своје чланове како да приступе „необраћенима“ и обратe их у истину. Неколико научених стихова треба код слушаоца да направи слику Божјега открочења које се поново јавило људима, од којих га је „вавилонска блудница“ - Црква, крила вековима.

Чланови адвентистичких и других сличних заједница пред Управом дају слику своје активности у протеклом периоду, тако да их то тера на већу активност у придобијању нових присталица. Бесплатно деле своје брошуре и часописе (исте су платили чланови заједнице).

Адвентизам је покрет настао издвајањем из саборног јединства Христове Цркве, што је последица учења да је свим људима дозвољено да тумаче Свето Писмо како то сами желе (лажно учење, јерес, раскол, секташтво). Но, на нашим просторима делују огранци других религија, покрета или секти чије је деловање

прикривено, али је веома често, осим за душу, погубно и за тело.

Окултизам подразумева „скривене или тајне науке“: Херметизам (о природи), Кабала (нпр. о духовима), наука о чудима, Кореспонденција - на једној, а на другој страни психоспиритуалне и предсказивачке дисциплине: алхемија, астрологија, магија, мантика (предсказање) и окултна медицина. Постоје две основне категорије окултизма: меки (soft-cor) и тврди (hard-cor). „Меки“ окултизам је, у основи, помодна обнова паганизма кроз обожавање природе, истраживање моћи душе, врачање, магију и др.



„Тврди“ окултизам је свесно слављење сатане, јер се верује да је Бог тиранин свемира и људског рода. Сатана је симбол слободе, јер се први побунио против Бога. Због тога треба одстранити хришћанство, а успоставити царство сатане. О.Т.О. „Ред источних темплара“ (сатанисти) је основао Алистер Кроули, који је 1909. год. стајао у исцртаним знако-

вима круга и троугла и молио Сатану да га прими у своју службу. Један или оба ова знака носе младићи широм света док слушају рок музику која од њих тражи покорност Сатани, а она се показује кроз чињење зла. Током својих сеанси приноје Сатани на жртву најбоље међу собом, јер исти нису били искрени Сатанини следбеници.

Истина је да је деловање сатаниста највећа несрећа човечанства, али ни деловање других окултних друштава (масонство, магија - Златна кора, школа јоге ...) неће дати боље резултате по нас, јер им је циљ скоро исти, али је скривен прихватљивом маском.

Спаситељева порука: „Чувајте се лажних пророка, који долазе у оделу овчијем, а унутра су вуци грабљиви“ (Мт 7,15) опомиње и нас православне Србе да за своје путовође не узимамо Милера, Расела, Кроулија и др. када се само именом Исуса Христа могуће спасти (Дап 4,12). Истина и спасење се налазе у Христовој Цркви, јер је она тврђава истине (Мт 16,18). Сада, када је Христос наш пут, истина и живот, следимо Га са нашим узорима и нашим молитвеницима пред престолом Божјим, а Он ће нас наградити вечним Царством Небеским, које је припремљено свима који верују у Њега (Јн 3,16; 1 Тим 2,4). Добрим делима се спремимо за други Христов долазак у слави, јер лажни пророци и обмане овога света нуде лажна спасења. Спасење је могуће само ако се живи по Божјим законима благодатних дарова које добијамо у св. тајнама. Неискривљена реч Божја и благодатна средства се налазе у Христовој Цркви, коју је стекао својом крвљу (Дап 20,28), којој је Он глава, а ми тело (Кол 1,18-24; Еф 1,22-23; 5,30-32).

Нема другог имена којим би се могли спасти осим имена Господа и Спаси Исуса Христа, нити другог знака којим би се могли хвалити осим Његовог крста (Дап 4,12; Гал 6,14).

О ОПРАШТАЊУ

Грехови су човечији према Богу неизмерни, па ипак, чим се човек искрено покаје, по безграничној милости Божјој, бивају опроштени. Потребно је пак, да и сам покајани покаже дела покајања свога, а то је међу осталим, опраштање грехова који су му други људи начинили, који су, како смо видели, незнатни у односу на грехове према Богу. Немилосрдни слуга није имао самилости и није опростио своје дужнику.

Како се ми понашамо?

Ако нам неко учини добро, још се понекад и деси да му добрим вратимо. Учини ли нам неко зло, међутим, тада му по старозаветном „Око за око, зуб за зуб“, узвраћамо, ако већ нисмо у стању да му већим злом вратимо. Завиримо само у судове. Свакога дана, из године у годину, откако је ове цивилизације, од јутра до мрака тамо се претресају дела увреда, клевета, неплаћених дугова, дела из свих случајева када брат није могао да опрости своје брату. Већина од свих тих дела су заправо најситније штете и увреде. Процеси се воде годинама, на адвокате и судовања се троши новац, који вишеструко премашује нанесену штету. Последица свега је да расте мржња, не само међу њима, него и међу њиховим пријатељима, породицама, а са њом је често заражено и њихово потомство.

Истовремено, многи од нас и свакодневно, читамо молитву, „Оче наш“, и у тој молитви: „... опрости нам грехе наше, као што и ми опраштамо дужницима нашим...“, показујући тако своје лицемерје, а заборављајући да Бога не можемо преварити.

Један такав васпитни пример имамо у животопису Светог Јована Милостивог, александријског патријарха. У Александрији живљаše неки богати велможа. Велможа је имао једног великог неприја-

теља. Свети Јован Милостиви је неколико пута молио велможу да се са непријатељем измири и да му опрости. Овај није хтео ни да чује. Свети Јован Милостиви га позове у придворну капелу на Свету литургију. Он је дошао. У храму не беше других верника. Патријарх је служио. Певао је један појац. Велможа је пришао да му помогне. Када је дошло време да се пева Оче наш, Свети Јован Милостиви је сам почео да пева. Пратили су га и појац и велможа. Када су отпевали речи: „хлеб наш насушни дај нам данас“, Патријарх је намерно ућутао; ућутао је и појац. Велможа је сам наставио: „И опрости нам дугове наше као што и ми опраштамо дужницима својим“. Овде се Патријарх окренуо према непомирљивом велможи и рекао му:

- Видиш ли, сине мој, у каквом страшном часу и шта ти говориш Богу: опрости ми, као што и ја опраштам... Да ли говориш истину? Да ли опрашташ? Речи су толико поразиле велможу, да је пао на колена и кроз сузе рекао:

- Свети владико, све што ми заповедаш учинићу. Само да ми Бог опрости.

И нама је то једини излаз. Похитајмо да одмах опростимо све увреде, непријатности и грехе, које су нам причинили ближњи и даљни. Ми не знамо у којем часу ће нас смрт походити. Знамо, међутим, да иза гроба нема милости и опростаја онима који сами нису показали милост према другима. Ако се понашамо као немилосрди слуга и нас ће Бог казнити вечним мукама. Да завршим речима светог апостола: „Не варајте се, Бог се не да обмањивати; јер што човек посије, оно ће и пожњети.“ (Гал 6,7).

У Сарајеву, октобра 1999. г.

*Припремио Немања Дражић, сјуденић
Духовне академије у Србињу*

СИЛА БОЖЈА

Научивши нас молитви „Оче наш“, Господ наш Исус Христос заповедио нам је да је завршимо речима: „Јер је Твоје царство и сила и слава у векове“ (Мт 6,13). Исус Христос је Домаћин Свога Царства Небеског и Он је Извор силе и Своје вечне славе.

Али Христос није однео ту силу са собом. Узнесавши се на небо, Он ју је оставио светим апостолима, епископима и свештеницима. Он је раздаје кроз свете тајне крштења, причешћа и друге, кроз безбројне редове светитеља и угодника Божјих, када им се ми обраћамо с вером и молитвом, и кроз анђела чувара, којег је сваки од нас добио у светој тајни крштења.

Исто тако сила Божја показује се и у животу сваког појединца. Немогуће је набројати све примере. Навешћемо само један случај:

Данас је обичај, када се неко разболи, да потражи помоћ код лекара специјалиста. Ако они дигну руке, сматра се да је случај безнадежан и тако се обично чека смрт. Тако је у свету у коме се не мисли на Бога и силу Божју. Где је вера јака, тамо се не губи нада, већ се тражи сигуран ослонац у помоћи Божјој. Много пута искрена вера бивала је награђена чудесним исцељењем, као што је ово које ћемо сада споменути.

Неки старац био је шлогиран дуже времена и на самрти. Једне вечери, када је болест кренула на горе, лекар је рекао његовој породици:

- Пазите на старога. Он ће вечерас, или ноћас умрети!

Уплашена жена ушла је у његову собу и прихватила га за руку. Пулс се једва осећао и бивао је све слабији, док су му очи биле затворене. Руке није могао да покрене. Био је без гласа. Тада његова

побожна жена скиде са зида икону Васкрсења Христовог и принесе је његовим уснама. Он отвори очи и покуша да се прекрсти пред иконом, али не успе. Да би му помогла, жена му подиже десну руку. Она је остала и даље крај њега, молећи се тихо за његово оздрављење. Када је откуцала поноћ, она изиђе из собе. Болесник је заспао сном праведника.

Сутрадан, са зебњом у срцу, укућани су се искупили пред вратима и послушкивали. Стари се накашљао. Обрадовани, они уђоше у собу и затекоше га како седи у постељи. Запрепашћење и радост огледали су се у њиховим очима.

- Ја не осећам бол. Мени је сасвим добро, - рече старац.

Тог дана лекар није прекорачио праг њихове куће, рачунајући сасвим сигурно да ће његова помоћ бити излишна. И заиста, његова интервенција није била потребна, јер је болеснику била указана помоћ од горе, од Највећег Лекара душа и тела наших, од Бога живог и свемогућег. Сила Божја сишла је с неба на болесника и исцелила га, показавши још једном да она постоји. Ако је заисте са јаким вером и ми ћемо је добити. Моћи ћемо и горе да премештамо, горе зла и тешкоћа, као што је ова коју смо испричали.

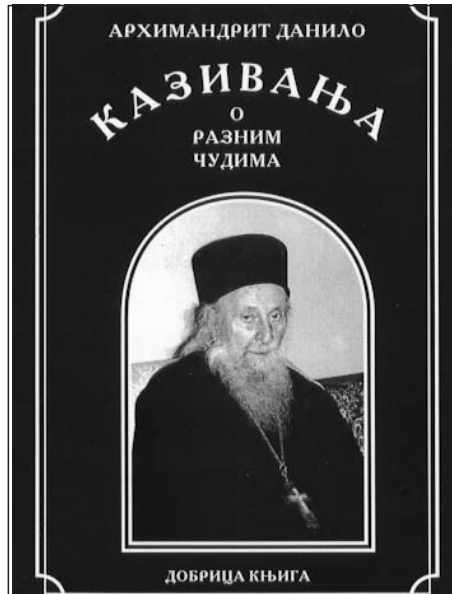
Када му је тога дана у посету дошао свештеник, старац је био расположен и ведар:

- Још мало, па ћу у шетњу, - говорио је он. - Одузетости је нестало. Видите како покрећем руке и ноге и читаво тело. Треба још само мало да прикупим снаге, и ето ме у цркви.

О томе догађају дуго се причало у околини. Ми га спомињемо да бисмо се поучили. То исто могли бисмо да доживимо и сви ми. Потребно је само да искрено верујемо, да љубимо и надамо се у Бога. За Бога нема препрека. Сила Божја све може да постигне.

о. Урош Јованкин

ПРИКАЗ КЊИГЕ



Јеромонах и крстата јела

Ја сам као млад стално ишао за Николајем. Где год се појави да држи говор, ја бих ишао да га слушам. У Монашкој школи у Раковици, као јерођакон, где ме је рукоположио управник, руски владика Митрофан, пожелех да ме владика Николај рукоположи у чин свештеника јеромонаха. Али је то било немогуће. Владика Николај је био охридски владика, а у мојој епархији владика је био Јефрем (Бојовић). А ја сам желео да имам упомену на владика Николаја. На сабору, у Карловцима, владика Николај замоли владика Јефрема да дозволи да се ја рукоположим у Сремским Карловцима. Владика Јефрем пошаље мени депешу на манастир, да хитно дођем у Карловце. Депеша је преко општине касно стигла па сам ја закаснио на службу. Јавим се владници Јефрему.

- Чекај ту - каже.

Кад, ево иде владика Николај. Владика Јефрем каже:

- Његова Светост је дозволио да га ви рукоположите где хоћете у Београду. И да изаберете цркву коју ви хоћете.

Владика Николај је изабрао Вознесенску цркву. Ја одем код владике Николаја да му помогнем око ствари, а он каже:

- Ето видиш. Ја сам пошао у Охрид, а Бог каже да не путујем недељом. Слутим, ово је промисао Божја, да данас служим, и тебе рукоположим.

Ја га отпратим у Патријаршију, у његову собу, а он ми каже:

- Иди код брата Лазара, ноћи, и дођи у осам сати у Патријаршију.

Ујутру узем такси, седнемо нас двојица, и право пред Вознесенску цркву. Силан народ нас је дочекао. Ја правим ред да прође владика, али тешко. Да сте ме тада видели тамо. Штета што није било ових апарата и камера па да се подсетимо. После рукоположења, владика Николај је одржао говор. Пошто је била Крстопоклона недеља, говорио је о крсту. Ја сам упамтио ово:

- У Македонији постоји једно поље које се и данас зове Крстово поље. Ту је била крвава али равна борба Срба и Турака, тако да није преживео ни један Србин и ни један Турчин. Народ је био очајан. Не зна се ко је победио, да ли крст или некрст. После кратког времена на том пољу, у тој цркви, изникла је крстата јела. Народ је био одушевљен, радостан. Крст је победио!

Владика Николај је мени дао нафору да делим Београђанима који су ми са обе руке честитали рукоположење. А сам владика је давао деци. Мили Боже мој, једини, каква лепота!

† Витомир Папоњак



рођ. 1950 - † 1968

† Миломир Папоњак



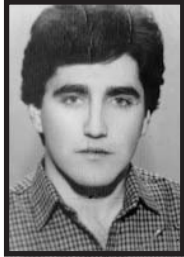
рођ. 1953 - † 1961

† Милева Станић



рођ. Папоњак
рођ. 1963 - † 1998

† Предраг (Слободана) Гуњак



рођ. 1959 у Брезе
пог. 16.06.1995., Чекрчићи

ПРИЛОЖНИЦИ ДАБРА

Из Штутгарта:

1. Зора Јагодић 10 DM
2. Јагода Симовић 10 DM
3. Олга Ћировић 10 DM
4. Слађа Ланговић 10 DM
5. Зорица Миљевић 10 DM
6. Љубица Микавица 10 DM

7. Мила Јовановић 10 DM
8. Видоје Шљука 10 DM
9. Вељко Шљука 10 DM
10. Милка Трифковић 10 DM
11. Весна Мотика 10 DM
12. Нада Тучев 10 DM
13. Перо Тучев 10 DM

Чедомир и Борика Папоњак из Рудог, за покој
душа своје дјеце Миломира, Витомира и Милеве 100 KM

Слободан Гуњак, Пале
за покој душе сина Предрага 20 KM

Породица Вујић, Српско Сарајево 90 KM

Дејан и Иван Тотић, Добрунска Ријека 20 KM

Јелица и Саво Ћосовић, Бјељина
за покој душе сина Бориса 20 KM

† Борис (Сава) Ћосовић



рођ. 1975 - † 1998.

*Тужни су дани без тебе ал се
Боџом њјешим, Њему ћу се
молиши, јер Он ме чује, да твоја
душа радості задобије.*

**На насловној сѣрани: Храм Светих Апостола
Петра и Павла у Какњу, након обнове 1998.**



Добруша 1344.

ДОБРУША



Баня 1341.

ИНФОРМАТОР

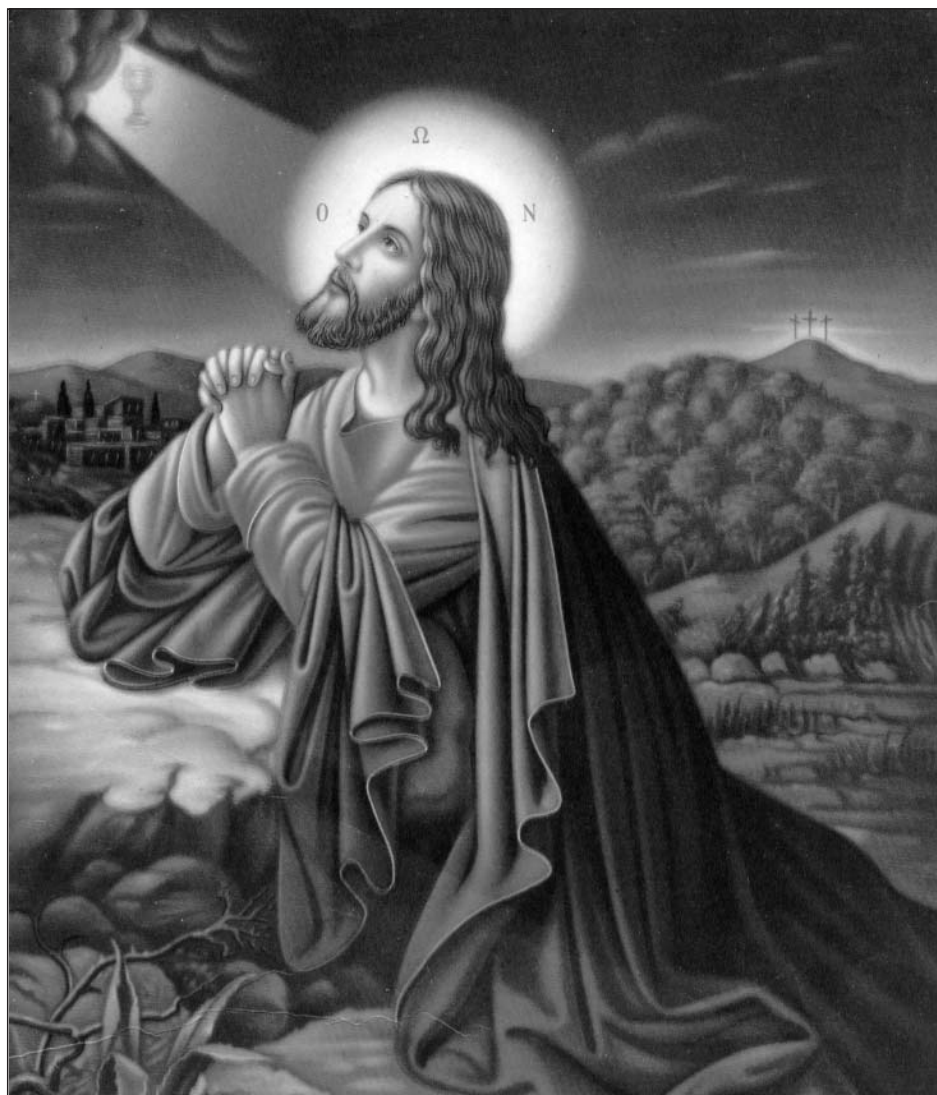
Број 17

МОЛИТВА ГОСПОДУ ХРИСТУ

Оче Анђела и Спаситељу људи, Господе Исусе Христе Боже наш, пробуди нас да би Те чули, када звезде звоне Твоје име. Ти ниси један, јер да си то био би ограничен. Ти ниси многи, јер да си то знао би се Твој број. Ти си ван броја, а сви бројеви су смештени у Теби. Ти се не даш сместити ни у један број.

Човек је један међу многима и мора да броји и да се броји. Он је тачка усред тачака. Ти, Господе, не спадаш у нашу математику. Ти личиш на број, но ниси број. Ти ниси време, јер да си прошао би. Ти својом простотом окрећеш точак времена и наслађујеш се бојама времена. Време је у Теби, али не дохвата Тебе. Ти си ван времена као и ван броја. Ти си кружење око броја и времена, - моћни Океан око острва од пене.

Ти си присуство, о најближи и најудаљенији. Ми те очима нашим не видимо, нити чујемо, нити миришемо - но ипак осећамо Твоје присуство. Ми осећамо Твоје присуство -



у нама је једно чуло хармонија - што осећа Твоје присуство.

Ти си ванмени, ванвремени, ванбројни. Име је Твоје неисказано. Све наше речи о Теби нису ни почетно слово Твог имена. Ћутање у Твом присуству ближе је истини Твог Имена, но ма која реч.

Људски докази вапију за доказима. Људска питања претрпана су одговорима, а људско љубопитство све жедније путује по безводној пустињи. Ако Ти ниси доказ свим доказима, онда су сви докази питања. Зато ни једно питање није пуно питање док не куцне на Твоја врата.

Ми Ти се молимо, са трепетом душе своје, Изворе мира и добре воље међу људима, приближи нас к Себи. Не најмање колико можеш - сходно греховима нашим - но највише колико можеш - сходно доброты Твојој. Наша цивилизација, наша најгордија реч, није ништа друго но прошња хлеба и Тебе, хлебодавче! Наша цивилизација копа многе бунаре у пустињи да би напојила жедне. Но ако Ти не сиђеш у те бунаре и бунари ће бити жедни, а камоли ми који стојимо око тих бунара са препланулим устима од жеђи.

Молимо Ти се, сви ми, браћа Твоја по рођености, да нам подариш мир Божји, да нам оплемениш срца, како би и ми са Твојим светим анђелима могли запевати: „Слава на висини Богу, а на земљи мир међу људима добра воља“.

Амин.

Е. Николај

СВЕТОСАВСКА ПОСЛАНИЦА

НИКОЛАЈ

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ, СЕМУ СВЕШТЕНСТВУ, МОНАШТВУ И БОГОЉУБИВОЈ ПАСТВИ НАШОЈ, БЛАГОДАТ, МИЛОСТ И МИР ВАМ ОД БОГА И СВЕТОГА САВЕ СРПСКОГ, СА СВЕРАДОСНИМ ПОЗДРАВОМ НЕКА ВАМ ЈЕ СВИМА БОГОМ БЛАГОСЛОВЕНА ОВА НАША ЗАЈЕДНИЧКА КРСНА СЛАВА СВЕТИ САВА

Многи свети људи својим животом, вером и љубављу према Богу и ближњима сведочили су о вечним Божјим вредностима на земљи. Таквих људи било је и у роду Српском. То су светитељи Српски, а мајка наша Црква Српска, приводила их је исто онако као што је духовник из Русика привео Светог Саву на монашење.

Тај младић из лозе Немањића, још у родитељском дому запалио је светлост љубави према монаштву и роду Српском у срцу своме. Није то било случајно нити по неком плану оца му Немање, мајке или браће. Био је то промисао Божји да преко тог младића, као некада преко тројице младића у зажареној пећи, које Анђео Божји орошаваше росом благодати Божје и прославе име Божје. Тако је Бог орошавао Светог Саве и душу, и срце и тело за неке узвишене планове са Српским народом.

Сетимо се само те свете породице Немањића, како су и колико су ревновали за Јеванђеље Божје. Била је то српска кућа, која је горела огњем љубави према Богу и народу своме. Али не само то, она је горела љубављу и према другим народима, нарочито комшијама. Нису то била времена као ова данас, када нико никога не воли и радује се што је комшији горе него њему. Не зна јадник, да је то баш његова највећа не-

воља, доводећи себе у опасност и да је пред Богом мали по добру. Не зна да нема онај аспект који изграђује, ствара и умножава међусобну љубав и све обједињује једино добрим делима.

Ово је наше време многе у црно завило, сузу многу пролило и мржњу многу излило према свима и свакоме. А онај ко то чини, не чини само другоме него и себи самом. Речено је давно још у Старом Завету: „Како је лепо и красно када браћа живе заједно“. То заједништво, та саборност, то међусобно с љубављу размењивање мисли је велика ствар. Доносити корисне закључке, јесте оно што је Бог рекао: „Где су двоје или троје скупљени у име моје, онде сам и Ја међу њима“. Шта има лепше од тога? Шта значајније и по људе корисније него када је Бог са нама и када је Он председа-тељ сваког договора и учесник благодатју Својом у сваком решавању проблема живота.

Свети Сава својим животом, умношћу и делима, високо се уздизао изнад свих наших људских индивидуалности и личних интереса. Он је био човек небески и земни анђеол, који је гасио пожаре у интересу добра где су се појављивали. Повлачио се у самоћу и молио, учио и размишљао, преводио и писао, обнављао и зидао, ишао у дипломатске мисије и хаџилуке, носио се са браћом владарима, говорећи им истину у очи, из земље љут одлазио и опет се у њу враћао, јер је волео свој народ и трудио се свим снагама да га учини народом Божјим. Олакшавао је и улепшавао живот других. Тиме је прибављао себи ону велику радост живота. Мудро и пажљиво проводио је свој монашки, доцније пут старешине манастира Хилендара и Студенице, као и пут поглавара Српске Цркве. Бог му је на том путу био стални помагач, а он је осећајући десницу Господњу, помно слушао Господа и извршавао вољу

Његову. „Како су красне стазе светих Твојих Господе“, писао је псалмопевац Давид, и „како је диван Бог у светима својим“!

Пут Светога Саве првенствено је био пут Божји и није хтео да зна за некакав други пут, попут апостола Господњег Павла који рече: „Нећу да знам низашто, сем за Христа распета и васкрсла“ Замислите, како је топло прострујао благодатни живот кроз Светог Саву, када је тако истински и тако дубоко животом својим служио Богу своме? Колико је пута осетио моћну десницу Његову, како га милује и улива му све већу и већу снагу за даља прегнућа на делу Цркве своје и отачаства свога. Како му је само у тим тренутцима био близак Бог његов? Нека вас не збуњује све ово што вам говорим, јер тако живе и делају свети у дому Божјем, а дом Божји је и овај свет који је Он створио.

Као што се увек треба сећати живота по Богу и у Богу, који нарочито струји у светима Његовим. Тако треба имати на уму и онај други живот који није по Богу, и на који је Свети Сава са пуном озбиљношћу указивао деци својој светосавској. Загледајмо се мало у свој живот. Зар смо и ми мало пута занети собом заборавили на Бога и на људе око нас? Колико смо пута презрели сиромаша и намрштили се на њега, када нам се са пуно наде обраћао за помоћ? Сетимо се колико смо пута прошли као онај свештеник и левит поред претученог до смрти човека из Спаситељеве приче о милостивом Самарјанину. Сетимо се само колико смо пута сконцентрисали се сами на себе, на своје планове, захтеве и задовољења, не марећи за друге који би били задовољни са мало наше милости и жртве? Још се сетимо колико смо пута нанели бол, некада намерно, а некада не намерно, оном нашем најближем и оном који је далеко? Рањавали смо срце своје и њихово,

остајали мирни и уверени да смо у праву, да је то и по Божјем закону. Велики наш светитељ Сава, противио се таквој немилосрдности и личним задовољењима, која су погубна за душу нашу. Треба знати, уколико је самозабрав и самопрегорење потпуније, утолико је љубав већа. Уколико је предавање себе Богу усрдније, утолико је у души топлије. Уколико се личност већма проширује и богати животним снагама, утолико се више постиже и дела су трајнија и јача.



Нема већег блаженства и радости у човеку него осетити Христа у себи и нема већег задовољства него учинити добрим другог. Ко то не осети, живот његов је празан, без садржаја и радости нема у њему.

Поменућемо, ретки су они у читавој историји света који нису штедели себе ради дела Божјег, а ради општег човековог добра. Такав је био апостол Павле. Треба читати његове посланице па видети, шта је све чинио и претрпео за дело Божије. Тај, растом мали и болешљив човек, помоћу Божјом срушио је читав стари многобожачки свет, са свима његовим схватањима, веровањима и заблудама и на њиховим рушеви-

нама подигао један нов свет чија је атмосфера зрачила благодатним озарењем душа.

И у нашем народу Српском, нико тако истински није живео и толико богоугодно као млади принц Растко, Он је потоњи монах и на крају први српски просветитељ и учитељ, оснивалац Цркве наше, школства нашег и извршилац државних планова оца свога Стевана Немање у монаштву Преподобног Симеона. Пре њега, у његово време и после њега, колико је само владалачке деце чувало свој удобан живот и одживело свој бесплодан век, не оставивши чак ни имена за собом?! Свети Сава је жртвовао свој лични живот. Подвизавао се, мучио се, трчао, учио, поучавао. Босоног светогорске испоснике посећивао и оно мало насушне хране носио им. Тако он помаже, мири сачувавши живот свој по Богу за себе и вечност.

Можда Бог није дао свакоме да чини дела која су чинили св. апостол Павле и св. Сава. Али ми чинимо оно што нам је Бог дао по мери вере и духовне моћи наше, па ћемо опет учинити много и пред Богом биће велико. То све бива онда када Богу, као дете мајци својој прилазите. Када осећате у молитви, како вам присуство Божје загрева душу. Када све што примате из руке Божје, примате са захвалношћу. Када радите Његово дело и вршите вољу Његову, стојећи увек на страни истине и правде. Када горећи од жеље да чините добро и када сте и где сте год могли сејали радост, онда сте деца Божја и Светог Саве и именован светосавци.

Молитвено од Бога и Светог Саве желимо свима у домовима вашим, и у њима нарочито дечици вашој, благодат, милост и мир. Богу Духу Светом, поздрављајући вас поздравом: *Срећна вам Крсна слава Свети Сава.*

*Мийројолић
добробосански Николај*

БОЖИЋНИ ПРИЈЕМ У САРАЈЕВУ

Најрадоснији празник Рођења Богомладенца Христа прослављен је у свим храмовима Митрополије дабробосанске веома свечано. Најсвечаније је ипак било у Саборном храму Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву гдје је Св. Архиепископу литургију служио Високопреосвећени митрополит дабробосански господин Николај. Послије седам година служена је о Божићу Св. литургија у обновљеном катедралном храму. Сарајевски Срби су са сузама радосницама дочекали Рођење Спаситеља.

Другог дана Божића Св. Арх. литургија служена је у храму Св. пророка Илије у Сокоцу. Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Господин Г. Николај произвео је у чин чтеца петорицу ученика и једног студента и тако их наградио у ове дане божићне радости за њихов труд и редовно учење у богослужењима.

Истога дана на Сабор Пресвете Богородице уприличен је божићни пријем у Сарајеву. Пријем је одржан први пут у обновљеној згради Владичанског двора и складно уређеним салонима намјенски опремљеним и стилски украшеним управо за овакве прославе. Атмосфера овога пријема није била уобичајена. Све је одисало радом Христовог доласка на земљу, али пропраћено лијепо српским обичајима. У трону митрополита дабробосанских домаћин Господин Г. Николај дочекао је и срдечно поздравио све госте и званице, а затим поздравио бираним рије-

чима добродошлице и најрадоснијим хришћанским поздравом: Мир Божићу! Христос се роди! и Ваистину се роди! Пријему су се одавали и честитке Митрополиту упутили представници свих религија у БиХ. Са римокатоличке стране кардинал Винко Пуљић, а Јевреје и муслимане су представљали изасланици. Учешће су узели и представници власти, културног и јавног живота

само пријем већ истинска агапа Божићне радости. Можда је мање познато да Срби у овим крајевима приређују Божићне трпезе љубави. Не себично дјелећи духовну православу и хришћанску суштину празновања Божића са другима, спремио се и потрудио домаћин да све госте послужи и погости чесницом, веселицом, гибаницом. Остаће тако упамћен овај Божићни пријем, не са-



из Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине. Комплетан дипломатски кор амбасадора или њихових замјеника акредитованих у Сарајеву, на челу са Високим представником за БиХ, Његовом Екселенцијом Волфгангом Петричем те Амбасадор УН Жак Клајн присуствовао је овом слављу. Ни по свом трајању, јер су се сви гости, без изузетка, дуже задржали, ово није био

мо по томе што је био први, већ по свом значају за православне Србе у Митрополији дабробосанској и настојањима мајке Цркве да их окупи под свој кров. И обнова Саборног сарајевског храма као и зграде Митрополије у Сарајеву и организовање богослужбеног и вјерског живота, које практично полази испочетка, само су основни и полазни кораци у цјелокупном плану Цркве.

Иначе већ дуже времена трају припреме у Епархији дабробосанској за прославу 2000 год. хришћанства. Прослава је практично отпочела јубилејом 780 година од оснивања Митрополије, обиљежавањем 480 година горажданске штампарије, а биће настављена у овој двомилениумској години хришћанства прославама 385 г. богословије Света Три Јерарха, 120.г. сарајевске богословије која је свој рад наставила у Духовној академији у Србињу, 110 г. музеја Старе православне цркве у Сарајеву и 120 г. постојања и рада црквеног хора „Слога“ који поје при Саборној цркви у Сарајеву.

Испунили су се коначно и сви услови да Његово Високопреосвештенство Митрополит Дабробосански Господин Г. Николај, у овој јубиларној години хришћанства, буде устоличен у трон Митрополита дабробосанских.

Трећег дана Божића и на празник Св. апостола, првомученика и архиђакон Стефана, по већ устаљеној пракси служио је Господин Митрополит Св. литургију у храму Успења Пресвете Богородице у Палама и честитао дан државности и Крсну славу Републике Српске.

Сва богослужења и прославе Божића била су изузетно добро и професионално пропраћена од средстава информисања, поготово телевизије, па им овим путем захваљујемо. Света Архиепископска литургија служена у Саборној цркви у Сарајеву преношена је директно и може се видјети на интернету.

*Пројојереј
Момир Васиљевић*

У ДВОРУ САРАЈЕВСКЕ МИТРОПОЛИЈЕ

Како се судбина градова одређује према ратовима или временским катаклизмама, тако се оне највише огледају, на сакралним објектима, на вјерским светињама, које или потпуно нестају, или поново васкрсавају на путу Божје правде и љубави.

У протеклом, трећем рату у Сарајеву, поред хиљада ненадокнадивих људских живота, нарочито Срба, страдале су поново српске православне цркве и српска православна гробља.

сарајевске митрополије ушле су у програм опоравка и санације ратних штета, у чему је учествовао и кантон Сарајево.

Радови су трајали скоро двије године, а о Малој Госпојини, на славу, 1999. године, Саборна црква Рођења Пресвете Богородице отворила је, послје седам година, царксе двери, за своје вјернике, којих у Сарајеву још увијек има мали број, али Бог ће дати да буде сваке године више.

Санирани и уређени зидни витражи у



Одмах послје рата, Божјом вољом и донацијом европских земаља, опорављене су дјелимично: прво, црква Св. Преображења у Новом Сарајеву, а затим стара црква Св. Архангела Михаила и Гаврила, на Башчаршији, као и капела са криптом - Видовданским јунацима - на старом православном гробљу.

Тек почетком 1998. године, захваљујући нашим пријатељима, Саборна црква Пресвете Богородице, као и Двор

чијим су стаклима исписана имена богатих сарајевских Срба, ктитора цркве, још из прошлог вијека, обасјали су цркву и Свети олтар, а свјетлост, не само запаљених сивјећа, кристалних лустера и кандила, него и Божја свјетлост, скинула је дугогодишњу таму са љепоте велике иконе Пресвете Богородице, за срећу и душу сарајевских православних вјерника да се чешће моле Богу и у већем броју долазе на Свету литургију.

Исти дан, отворен је званично и Двор сарајевске митрополије, а Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај, коначно је ушао у свој прави дом после шест година боравишта на Соколцу, гдје је била привремено смјешена резиденција Митрополије дабробосанске.

Овај двор, према писању сарајевског архитекте мр Боре Спасојевића, саграђен је 1899. године, по пројекту архитекте Рудолфа Тонниеса. Објекат је смјештен у апсидални дио Саборне цркве. Повезујући с њом стилску везу, Тонниес се определио за неоромански израз, али неки елементи на објекту (платна, отвори лизене, фризови) ушли су у директне романске елементе Дечана и Студенице. Тако ансамбл тробродне цркве прекривене са пет византијских купола са објектом Митрополије већ у прошлом вијеку означио је своју конфесионалну (ортодоксну) припадност... у граду, у коме је тада био велики број Срба православца.

Данашњи обновљени и отворени Двор сарајевске Митрополије са Његовим високопреосвештенством митрополитом дабробосанским господином Николајем, најљепши је Божји дар који је сарајевски православни народ добио, али и читава дабробосанска епархија, као и сам град - кантон Сарајево.

Познато је, да и данас, у старим европским градовима, бар један конфесионални двор обиљежава дотични град дајући печат и времену и сопственој историји... зашто да не будемо и ми Срби, посебно из Сарајева, поносни на свој Двор сарајевске митрополије, и на своју историју...

Уређење резиденције и њених просторија, према времену у коме је грађена, повјерена је познатом србском професору историје умјетности Аники Скворан која је на ненаметљив, духован, српско-православан, естетски значајки начин, истанчаним укусом за вријеме и мјесто, уредила све просторије двора (које, ипак се мора рећи, нису у потпуности довршене, због материјалних разлога).

Марица Бузачић

ПРИЈЕМ ХОРА САБОРНЕ ЦРКВЕ „СЛОГА“ У ДВОРУ САРАЈЕВСКЕ МИТРОПОЛИЈЕ

У недељу 16. јануара 2000. године, уприличен је пријем хора саборне цркве „Слога“ у Двору сарајевске митрополије код Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја, а поводом 120. годишњице од оснивања - како се у почетку звало - Српског пјевачког друштва „Слога“. У алманаху пише да је Друштво основано због србског народа у Сарајеву са циљем „да својим појањем уљепшава благољепије црквено и да код Срба православних развија жељу за похађањем цркве, да приређивањем чисто српских забава користи материјално србској школи, србској сиротињи, друштвеној благајни, а да шири у србском народу у нашој вароши пренебрегнуту слогу и љубав“.

Глигорија Глише Јефтановића (Глиша је био познат и као власник сарајевског хотела Европа, саграђеног 1882. године). Он је лично донирао и учествовао у организацији кад је гостовало славно мостарско друштво „Гусле“, чији је предсједник и диригент хора био још славнији српски пјесник Алекса Шантић. Њихов долазак у Сарајево, њихов концерт у згради „Слоге“, заједнички наступ и са другим хорovima, записале су тадашње новине не само у Сарајеву него и шире. Било је то 1896. године. Пјевачко друштво „Слога“ узвратило је посјету Пјевачком друштву „Гусле“, такођер са слављем на дочеку у Мостару, али тек после 26 година, односно 1922. године.

Данашњи хор саборне цркве „Слога“



У дугој историји овог друштва и хора, чија делатност је у три рата била прекидана и поново настављана, уписана су имена најпознатијих сарајевских, српских трговаца и грађана, имена свештеника као и имена најпознатијих диригентата и музичара.

Једно од великих имена сарајевских богатих и виђених трговаца и донатора Пјевачког друштва „Слога“, било је име

под диригентским руководством професора Бранке Бошњак која је имала вјере, снаге да у најтежим ратним условима окупи прво мањи број пјевача који се сваке године повећавао (али никад у довољном броју као што је некад било), настављајући завјет свога упокојеног брата, господина Бранка Глумца, који је, прије овог рата, водио велики хор саборне цркве, данас продужава традицију старог Пјевачког

СРПСКА НОВА ГОДИНА

друштва „Слога“ на оним циљевима који су били уписани прије 120 година.

Између осталог, учествовање у Светим литургијама, концертним приредбама, сопственим или заједнички са другим конфесионалним хорovima, у дружењима, у гостовањима.

У аналима је уписано да су у Пјевачком друштву били чланови из других вјера, и католици и баптисти и јевреји.

Данашњи хор „Слога“ има мали број чланова али, ако Бог да, кад буде више србске православне популације, па кад се дошколују будући музичари и диригенти који похађају новоосновани одсјек за црквено појање и дириговање у саставу Музичке академије у Лукавици (јединствена на овим просторима) онда ће се стање измјенити. Хор саборне цркве „Слога“ ће се повећати а биће и других мањих хорова.

Великом броју награда које су дате у дугој историји, да истакнемо Орден Светог Саве V степена Пјевачком друштву „Слога“, 1928. год., затим друге награде хорovima између ратова, од којих је веома успјешно дјеловао, и остао незабораван међу старијим сарајевским Србима и пјевачима, хор ПСЦ „Слога“, под руководством блаженопочившег проте Милорада Ајвазовића, придружила се и награда данашњем хору саборне цркве „Слога“, Захвалница од Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја, поводом 120. годишњице.

У пријатном дружењу на пријему који је био најљепша награда члановима хора у пригодној бесједи, Митрополит Николај истакао је улогу кроз 120 година рада иако у прекидима у разним условима овај хор, као и Друштво „Слога“, пронијели су своје славно име кроз цијелу Југославију, и ондашњу стару, и нову, и својим радом овјенчали себе онолико колико је било потребно и достојно.

На пријему чланови хора саборне цркве „Слога“ извели су три пјесме: Отче наш - Николајев, Боже во имја Твоје - Ф. Синика и Многаја љета.

Марица Бузанчић

Достојно испраћамо стару годину, молитвама и благодарeњем Богу за све што нам је подарио. Знамо да са старом годином одлази и дио нас самих. Растајући се са њом са сјетом прелиставамо све што нам се догодило и што је прошло. Мину година, као што оду мили и драги сродници и преселе се у вјечност. Као кад вриједни орач дооре још једну бразду на својој њиви, или усрдна плетиља отпочне нови ред на џемперу који плете. Нечујно као кад трава расте и цвијеће цвијета, као смјена дана и ноћи, као годишња доба, тако се нижу и пролазе године нашега живота. Шта је дакле важно, какве поуке да научимо од старе године која се више не може вратити? Да искрено анализирамо све своје погрешке и гријехове, покажемо се и чврсто обећамо пред собом и Богом да их више нећемо понављати. Православни хришћани би морали да буду сви заједно у вјери и једнодушју као што су њихови представници били за Божић у Јерусалиму у цркви Рођења Христовог. Православни Срби требају да знају да су као Христоносци и потомци Св. Саве, док су се Богу молили и Бога бојали имали све. Данас када сводимо биланс свих наших заблуда и погрешака, увиђамо да се на почетку новог миленијума налазимо и сами на почетку, осуђени да поново стичемо оно што смо имали и што нам припада.

И као што је протекла година, тако су брзо прошла два миленијума, па и читав стари вијек. Укупно људи - путници на земљи броје 7500 година од стварања свијета. Брзо пролази вријеме и све кратко бива: „јер је дан пред Господом као хиљада година, и хиљаду година као један дан“. По тачно одређеном току свога Творца ево сад откуцава 2000. година. Те године бројимо од Христо-

вог Рођења. А зашто? Христос је до-нио све ново. „Старо прође, гле све ново постаде“ (2 Кор 5,17). Нова је искупитељска жртва Христова, јер долази на земљу и живи као човјек, разапиње се на крсту да би нас тако избавио од гријеха, али и васкрсава. Памтићемо прошло вријеме и годину прошлу по прогону православних хришћана и Срба. Памтићемо их по страдањима нашим. Фаворизују моћници и владари овога свијета безбожнике и поново убијају свете, поново затиру следбенике Христове. Опомињу нас додуше ови догађаји на времена која предстоје?

Зато је добро и похвално драга дјецо, браћо и сестре што смо се вечерас на расстанку од старе године и два миленијума нове ере и дочеку Нове двије хиљадите године сабрали у храму Божјем нашој Романијској Лазарици. Помолимо се Богу за време добро, здравље, мир и слободу, али се молимо Дародавцу и Створитељу свега за вјечна и непролазна добра, за спасење душа наших за царство небеско и за вјечни живот. Знамо и вјерујемо да си Ти једини истинити Бог. Знамо да и ми ноћас учествујемо по 2000 - дити пут као свједоци Истине, јер си ти Христине наша Истина. „Ништа нас не може одвојити од љубави Божје, која је у Христу Исусу Господу нашем“ (Рм 8,35). Зато испунимо срца и душе љубављу Божјом и искупљујемо вријеме своје, јер је сваки дан дат за спасење. Вријеме живота свога испунимо молитвом, љубављу, благошћу и врлинама, постанимо у Новој години нови и бољи људи. Са вјером покајањем и духовном радошћу у име браће свештеника и у своје име поздрављам вас благодаћу Господа Исуса Христа и мајке наше цркве:

Мир Божји! Христос се роди!

Срећна и Богом благословена нова година! Срећна српска нова година!

*Пројтојереј
Момир Васиљевић*

СВЕТОСАВСКИ ПРИЈЕМ У ЗГРАДИ МИТРОПОЛИЈЕ У САРАЈЕВУ

Поводом прославе великог српског прародника Светог Саве Његово Високопреосвештенство митрополит дабробосански Николај, у обновљеној згради митрополије дабробосанске у Сарајеву, 27. јануара ове године, приредио је пријем за представнике дипломатског кора у БиХ и угледне личности из политичког, културног и јавног живота.

Пријему су, поред осталих званица, учествовали: министар вањских послова БиХ, Јадранко Прлић, савјетник потпредседника Федерације, декан римокатоличког богословског факултета у Сарајеву Јосиповић, амбасадори (у БиХ): Русије, Кине, Португалије, Румуније, Хрватске, Ирана, Шведске и Египта.

Поздрављајући госте и захваљујући им се што су се одазвали позиву Митрополит Николај је рекао:

„Добро је Екселенције, оставити с времена на време свакодневна занимања, и о празницима од свега тога одахнути. Празници су зато од Бога дати и од људи успостављени, да би се погрузили у велика дела Божја и пробрали духовну снагу за даље жртве и уздицања.

Тако, данас наша света Црква и наш народ српски прослављају Светога Саву, првог српског просветеитеља и учитеља. Данашњи празник нама Србима пружа мисли које освежавају, код деце, нарочито школске, обogaћује знањем и загрева срца свију за даља богоугодна прегнућа попут данашњег Светитеља. То су мисли које нас враћају првим светлим данима самосталности наше Цркве, просвете, културе, црквене архитектуре, светим богослужењима на нашем језику, иконописању, и другом племенитом послу.

Само два дана раније од данашњег прослављања Светог саве, по вољи Божјој, његов одлазак 1236. године из овог света, Богу на истину. Било је то у Бугарском граду Великом Трнову, престоном граду Бугарског царства. Овај светац Божји дошао је овдје са другог поклоничког путвања по Истоку, а тамо је ишао ради поклоњења светињама, које обзнањују успомене на живот и рад Господа Христа и његових следбеника. Тај човек располагао је узорним, светим животом, па не само Српски, него и Грчки и Бугарски

народ, те хришћани Египта, Јерусалима, Палестине и други, сматраше га светим човеком. И онда су људи били жедни нечега дубљег, племенитијег и животијег, као и данас.

Изазио је он пред свет и објављивао не себе него науку Божју, тако потребну овом свету. Он је носио Божје благо у себи, дато му с неба и био га је увек свестан. Зато га је Бог постепено духовно узвишавао, њему у дужност дао, да пре 780 година издејствује самосталност Српске православне Цркве и буде, по вољи Божјој, њен први Архиепископ. А у тој Цркви, он је свакоме прилазио у њему један свет лепоте, попут једног непоштеног Закхеја, грешнице Марије Магдаделе, апостола Петра и у распетом разбојнику.

Објављивао је, да сва несрећа у овом свету лежи у томе, што људи заузимају погрешан став, што слуге, проналазе и виде један у другоме оно рђаво, а не оно што је добро. Што траже оно што храни мржњу и убија дух, а не оно што подиже дух и рађа љубав и радост. Говорио је: „Престаните да тражите оно што је рђаво у вашим ближњима, потражите и заволите оно што је добро и спасићете себе и њих. То говорим ради тога, јер сваки човек воли своју доброту и сваки осећа божански зов ка савршенству. Требало би га у томе подржати, поверовати му и помоћи да се добро, које живи у њему и које он цени у себи, развије, ојача и однесе победу над злом“.

Констатцијом: „Само се добро у човеку може волети и само се с љубављу у овом свету може живети“. Овом истином данас желим да Вас поздравим и захвалим на одзиву, на наш позив за овај светосавски пријем.

Нека би Бог и Свети Сава учинили све најбоље, да и код нас у Босни и Херцеговини и још шире на Балкану, што пре завлада мир и добра воља међу људима, са благодарношћу свима који на томе раде. Да се сви избегли брзо врате својим домовима, јер се без тога овде не може изаћи пред свет, а Свети Сава није излазио пред свет оружјем и није користио силу, него с љубављу, а она је спасење и радост живота“, рекао је митрополит Николај.

*Пројојереј
Ранко М. Билинац*

СРБИЊСКЕ СВЕТОСАВСКЕ СВЕЧАНОСТИ

У Србињу су у част Светога Саве одржане бројне, црквене, културне, просвјетне и забавне манифестације.

Светосавске србињске свечаности почеле су 26. јануара ове године у поподневним часовима, када је у сали клуба Војске Републике Српске у Србињу одржана традиционална Светосавска академија, као централна манифестација Српског Просвјетног и културног друштва „Просвјета“, чије се сједиште главног одбора налази у овом граду.

Потпредседник Главног одбора СПКД „Просвјета“ и председник црквене општине у Србињу, професор Михаило Јеремић, одржао је пригодну бесједу о Светом Сави, док је светосавску посланицу митрополита дабробосанског господина Николаја прочитао протојереј Ранко Билинац.

У оквиру културно-забавног дијела програма изведен је рецитал савремене поезије о велико српском Светитељу, у којем су учествовали чланови рецитаторске секције под руководством професора Бранке Станић. Чланови дјечијег хора Музичке школе под руководством диригента Александре Ивановић, а уз клавирску пратњу магистра Рада Радовић - професора Богословије Света Три Јерарха, извели су више пригодних хорских пјесама.

На крају светосавске академије наступио је и народни гуслар из Србиња Милорад Чанчар епском пјесмом о Светом Сави.

Истог дан, навече, у хотелу „Бриони“ одржан је Светосавски бал у организацији СПКД „Просвјета“ на коме се обратио председник СПКД

„Просвјета“ академик Војислав Максимовић.

На дан Светог Саве у Цркви Светог Николе у Србињу, након Литургије и обреда ломљења славског колача, одржан је рецитал посвећен великом Светитељу и Просветитељу, у којем је учествовало више од двадесеторо дјеце предшколског узраста.



Своју школску славу достојанствено су прославили Средњошколски центар, Основне школе и Српско Просвјетно и културно друштво „Просвјета“.

У Галерији Српске централне библиотеке „Просвјета“ у Србињу у 12 часова отворена је изложба слика академског сликара Мишка Мрдака из Подгорице. „Ове слике сликар је открио у својој души. И ништа није мијењао. Само их је онако, непатворене, снажним потезима претворио у слике на платну. Тај крик који се дичи својом хармонијом - то је онај знак који ове слике чини и познатим и тајновитим“, истакао је пјесник Ранко Јововић из Подгорице у каталогу припремљеном за ову изложбу.

Прошјојереј
Ранко М. Билинац

БЕСЕДА МИТРОПОЛИТА НИКОЛАЈА У КАТЕДРАЛИ

Душа која жели поучавати се из закона Божјег дан и ноћ, ничим се не може тако користити као читањем Светог Писма. Овде су скривене од „премудрих“, а откривене простима, намере благодати Светог Духа које, кад се постигну, производе у души насладу. То уздиже душу изнад свега земаљског на небо, помажући њој да мисли само на божанско, само то да жели, а на земљи да живи анђелским животом.

Има и међу хришћанима таквих који верују да многе тајне у људима и међу људима могу остати неоткривене и несазнате. Такво веровање стоји у супротности са Јеванђељем, али не и у вези са „премудрима“ овога света. Ово је једна од великих истина, која се лако може доказати животним искуством, а врло су ретки људи који могу држати тајну у себи, па чак и непријатну за себе.

Битно својство тајне је да хоће да се објави. Очи издају лажљив језик. Цело понашање издаје крадљивца, као и свеца и хероја. Да се тајна не да сакрити, народна традиција је ту истину уздигла чак до неба и исписала с краја до краја неба, оном причом како је кум куму крао сламу. Није узалуд народ (ти прости) приковао за свод небески, не тако големо дело, лопова кума кога нико није видео у крађи. Зна народ да нарамак украдене сламе, коју је лопов кум просипао, не може то недемо обележити с краја до краја неба. Шта је народ онда уздизао на небо? Уздизао је морални закон. Послужио се огњеним звездама да испише по своду небеском заповест

Божју: „Не укради“! А данас се много краде!

Бог је употребио звезде, да изнад глава свих људи на земљи испише ову Божју заповест. Та проста, верујућа народна душа, позвала је васиону да послужи Христовом Јеванђељу, а јеванђеље је веће од васионе и морални закон већи од свега осталога што се назива законом.

Може ли неко посумњати, сем неверујућих - оних „разумних“, да је ово народно тумачење сазвезђа, више донело користи од свих астрономских књига што описују то сазвезђе. Какву би корист имало једно дете, коме би мајка показивала звездани свод говорећи: толико и толико има звезда у кумовој слами; или њихов ток је такав и такав? Или оне се појављују на тој и тој страни у то и то време? Какву би корист имали ми када би тачно знали, колико је градова и села у Европи, и шире од Европе и колики је број становника свакога града и села? Једва - икакву.

Али ако би мајка показујући детету, онај дивни рој звезда на небу казала: кроз тај рој звезда жива небеса објавила су крађу Кумове сламе и то је његов кум учинио, то сведочи о, дете моје, да ништа људи на земљи не могу учинити тајно што неће небеса објавити. Тиме би мајка чеду своме, дала незаборавну поуку за цео живот његов, и то не само у добу детињства, него и дечаштва и младости, па и када буде зрео човек и у годинама старости његове.

Шта Спаситељ мисли када каже: „Нема ништа тајно што неће бити објављено“? Свакако, Он не мисли на природне тајне у васиони, које би као требало да буду једног дана, без изузетка знане и јавне људима. Како то може бити, кад су људи, престани сарадници Божји и Бог престани стваралац овога света?

Било је у Европи неколико озбиљних научника, који су исказивали своје уверење, да се многе тајне природе - и то најкрупније - никада неће открити људима. Искреност и скромност тих научника, који су се почели хранити најпре млечном храном, тј. основним истинама вере, узрасли су до велики истина, и они су међу „простима“. Они знају и мисле, када би знање свих поднебесних тајни биле откривене и биле од пресудног значаја за човеково спасење, Бог би њих открио. Открио би чак и оне за које ови умни људи признају да су недостижне за ум човечији. На жалост, ево у наше време гледамо, како људи своја открића употребљавају на своју несрећу, на штету својих ближњих, на уништење своји ближњих и даљњих.

Јасније је данас него икада, да карактер човеков не бива бољи од множине знања. Да се разумемо, нисмо, и никада нисмо били против интелектуалних достигнућа, али се слажемо са објективним научницима, да су нека научна достигнућа по човечанство опаснија сада, него пре док нису била откривена. Па када је у овом нашем, Духом Божјим, сиромашном времену, у коме се највише ослањамо на разум људски све неизвесно, кажите ми ви родитељи, да ли је извесно, можете ли тврдити и бити уверени, да ће брак ваше кћерке са зетом математичаром, или астрономом, или светским путником, бити трајнији и срећнији него са зетом зидаром, пиљаром или тежаком? Па када је јасно да људи не бивају бољи од множине знања, тј. од мноштва информација у природи физичкој и у свету материјалном, онда је схватљиво што Господ Христос није мислио на физичке тајне света, нити на спољашња знања, када је изговорио речи: „нема ништа тајно што

неће бити јавно“. У том истом смислу треба схватити и речи прочитане на овом молитвеном скупу, из Јеванђеља апостола Луке 10. глава од 21-24 стиха. На речи одушевљених Апостола, успехом свог проповедања „изгубљенин овцама дома Израилјева“, Христос је узвикнуо: „Хвалим те Оче, Господе неба и земље, што си ово сакрио од мудрих и разборитих, а открио си безазленима. Да Оче, јер је тако била воља Твоја“ (Лк 10,21).



Поздрављајући вас вечерас са ових неколико јеванђелских, а не мојих личних мисли, желим свима Вама Божји благослов и безболно путовање као верујућих људи, овим светом у наручје Господа нашег Исуса Христа.

*Митрополит
дабробосански Николај*

РУКА КОЈА УВИЈЕК ДАЈЕ

Богословија Света Три Јерарха у Србињу, 12. фебруара 2000. године, прославила је своју крсну славу. Уочи празника служено је бденије, а на сам празник свету Архијерејску литургију служили су митрополит црногорско-приморски Амфилохије, митрополит дабробосански Николај и епископ будимски Јоаникије, уз саслужење протојереја-ставрофора Новице Јањића, Милојка Топаловића, декана Духовне академије Светог Василија Острошког протојереја др Предрага Пузовића, декана Богословског факултета протојереја др Радомира Поповића, протојереја др Љубодрага Стојановића, протојереја Данила Црногорца, протонамјесника Милорада Сређојевића, јеромонаха Лазара Лазаревића, протођакона Радомира Ракића и јерођакона Данила Павловића.

За вријеме Литургије о светим јерарсима Василију Великом, Григорију Богослову и Јовану Златоусту и чувеној Богословији у Крки говорио је ученик петог разреда Миливој Пајић.

На слави Богословије, поред многобројних гостију били су: специјални изасланик високог представника међународне заједнице за БиХ за Србиње Георгиос Влахојанис, декан Медицинског факултета Универзитета у Српском Сарајеву академи проф. др Олга Благојевић, изасланик министра вјера у РС господин Душко Антељ, представници локалне извршне и законодавне власти, једна група ученика Богословије Свети Петар Цетињски, велики број свештеника и многи други гости, који су помогли да крсна слава овог духовног расадника буде достојанствено прослављена.

БЕСЈЕДА БОГОСЛОВА

*Ви сће свјетлості свјејша; не може се гряд са-
криши кад на гори сіюји (Мтш 5,14)*

У златној епохи хришћанства за-
сијале су три звијезде, три сјајне
свјетлости пред престолом Божјим.
Хорови анђела прослављају име
Божје славећи три велика јерарха:
Василија Великог, Григорија Бого-
слова и Јована Златоустог.

Василија који је анђео у тијелу,
човјек који је заповијести Христове
претворио у правила свога живота.
Слугу Божјег који сија као огањ
пред лицем Господњим. Светите-
ља који је јеванђеље Христово прет-
ворио у монашка правила.

Славимо и Григорија, Богом об-
дареног пјесника и Богослова. Бо-
гобојажљиво створење Божје које с
правом носи назив Богослов, јер је
својим божанственим стилем поби-
једио све у науци и догматима вјере.
Његов свети живот је узор свима
нама који настојимо да задобијемо
царство Божје.

Трећи у реду великих јерараха
који слави Свевишњега Бога јесте
Јован Златоусти. Светитељ са ан-
ђелским гласом, раб Божји који је
доста прогањан и мучен у земаљ-
ском животу. Али који ни тренутак
није поклекао пред земаљским
владарима. Божанствени пропов-
једник који је својом речитошћу
превазишао све мудраце и реторе
грчке. Он је, као нико други, обја-
снио и протумачио Свето Писмо и
оставио мноштво својих бесједа.

Сваки од ова три богоносна оца
празнује се засебно, а разлог због
кога је установљен празник Св. Три
Јерарха, био је овај:

У једанаестом вијеку за вријеме
Алексија Комнена настао је међу
ученим и врлинским људима у Ца-
риграду спор око тога ко је од ова

три светитеља највећи. Због тога су
се и образовале три струје: Васили-
јани, Јованити и Григоријани.

Василијани су говорили да је Ва-
силије Велики највећи: јер је дубоко
зашао у тајну бића; јер се врлинама
уподобио Ангелима, јер није лако
опраштао грешницима, него је био
строг по нарави, јер није имао у себи
ничег земаљског.

Јованити уздишаху божанственог
Златоуста, јер је веома човјекољуб-
бив, јер разумије слабост људске
природе, јер својим слаткоречивим
и јасним учењем све нас води, и греш-
нике покајању приводи.

Григоријани највише величаше
Григорија Богослова јер својим див-
ним и китњастим стилем, узвише-
ношћу и дубином мисли, и свјежи-
ном израза, превазилази све старе
мудраце грчке и све нове мудраце
црквене.

Но промислом Божјим овај спор
би ријешен на корист Цркве и на још
већу славу тројице светитеља. Јер-
арси су за то одредили епископа
евхаитског Јована, коме су се у сну
јавила сва три светитеља, најприје
засебно а затим заједно. Наши ду-
шебрижници су му рекли: „Ми смо
једно у Бога, као што видиш, и ништа
нема у нама противречно, него смо
сваки у своје вријеме, побуђивани
Духом Божјим, писали разне књиге
на спасење људима. И чему нас је
учио Дух Свети, то смо и предали
људима ради њиховог спасења. И
међу нама нема првог и другог, него
ако једнога споменеш одмах су и
друга двојица ту. Зато нареди да се
престану дијелити они што споре
око нас. Јер, и за живота нашег на
земљи а и сада, наша је главна бри-
га и настојање: мирити и у јединство
и сагласност приводити свијет, а не
дијелити. Осим тога, установи нама
тројици заједнички празник, и саста-
ви нам службу по твоме разумијева-
њу, па је предај хришћанима, јер смо
ми једно у Бога. А нема сумње да ће-
мо ми притицати у помоћ спасењу

Након Свете литургије, у анфите-
атру Духовне академије Светог Ва-
силија Острошког, ученици осмог-
дишње школе из Соколца, са својим
свештеником протојерејем Моми-
ром Васиљевићем, извели су богат
културно-забавни програм. Ово је
уједно била и порука ученицима Бо-
гословије, шта и они сјутра као све-
штеници могу и треба да чине са
младима за добро и народа и Цркве.



У здравици за ручком, митрополит
Николај захвалио се Богу и
Светим Јерарсима на овако лијепо
доживљеном дану. Захвалио се и
свима који су узели учешће у овом
слављу.

Говорећи о успјеху ученика Бого-
словије и професора, Митрополит
је истакао: „За сада успјешно ради-
мо, и од себе дајемо оно што треба.
А ово што смо учинили и што чини-
мо, и што наши професори чине и
дају од себе, то је та отворена рука
која увјек даје, али зато и примамо,
и Бог даје добро. Богу хвала, идемо
добро напријед“.

*Пројтојереј
Ранко М. Билинац*

оних који буду празновали наш заједнички празник, јер очигледно је да и ми имамо извјесну слободу и силу пред Богом".

Овај божанствени муж, преподобни Јован, показао је много мудрости одредивши тридесети јануар као заједнички празник трију светитеља.

Небески јерарси су се у свом животу доста борили и писали против јеретика и лажних учитеља којих је било у апостолско вријеме. Тадашњи Аријевци, Македонијевци, Несторијевци и Евтихијани су својим јересима, односно лажним учењима скретали људе с правога пута који води у Царство Божје. Нажалост, и данашњи Аријевци и други јеретици, у виду разних сатанистичких и других секти одвајају вјерне од свете Православне цркве. Обмањују људе чинећи им разне „услуге“ или их помажу материјално док их не приведу себи. А кад упадну у њихову „мрежу“ полако их искориставају ради остварења својих циљева. Њихове душе се отуђују од Бога и постају „гнијездо“ сатанистичких гријехова и жеља.

Зато, чувајмо се „лажних пророка, који долазе у одијелу овчијем, а изнутра су вуци грабљиви“ (Мт 7,15). Чувајмо се ђаволових посланика који се представљају као разна библијска друштва или новоосноване „цркве“ Христове, јер они хоће да нас обухвате својим „канџама“ и предају наше душе Господару Таме. А угледајмо се на Св. Василија, Јована и Григорија који су се борили против лажних учитеља. Угледајмо се на те три божанске звијезде и боримо се против оних који душу људску убијају. Не дозволимо да нам ближње одвлаче и отуђују од Православне вјере да би смо и ми засијали пред престолом Божјим као и ова небеска три јерарха.

Сјетимо се да се Света Три Јерарха у богослужбеним молитвама називају највећима међу учитељима. У њиховом тропару се каже да

су истог значаја као и апостоли. Да ли је то тачно? Да ли је истина да су они једнаки апостолима? Наравно да јесте! Јер сваки од њих је допринио да се вјерске истине утврде и растумаче. Јер су се они, као и апостоли, опомињали ријечи: „Служите Господу са страхом, и радујте се Њему с трепетом“ (Пс 2,11).

Велики светитељи Божји постали су велики тиме што су Спаситеља уселили у себе, у своје биће. Њихов живот представља примјер уподобљавања Господу. Њихова



дјела означавају вјечно живе истине које им је објавио Дух Свети.

„Будите ви, дакле, савршени, као што је савршен Отац ваш небески“ (Мт 5,48). Савршенство је дакле идеал, који је Господ поставио човјеку, идеал на коме су угодници Божји Свети Василије, Јован и Григорије ишли, идеал ка коме и ми треба да идемо. Трудимо се да одбацимо све страсти, грехољубиве помисли и жеље и будимо у стал-

ном духовном посту да би умилостивили Милостивога да нас спаси од гријеха, смрти и ђавола.

Милошћу Божјом наша школа носи назив Света Три Јерарха и налази се под духовном заштитом ова три богобојазна мужа. Ова Богословија је основана још давне 1615. године у манастиру Крки; и ово је прва стручна регуларна школа која се званично спомиње у српској културној историји. Ради сталног прогањања она је радила са прекидима. Међутим, предавачи и ђаци нису поклекли пред тиранским властима него су се као лавови држали пред њима, сјећајући се Христових ријечи: „Благо вама ако вас узасрамоте и успрогоне и рекну на вас свакојаке рђаве ријечи лажући, мене ради“ (Мт 5,11). Кад год је запријетила озбиљна опасност школа се селила у Задар, Шибеник или Бенковац, а у новије вријеме и на Дивчибаре да би на крају дошла овдје гдје ћемо уз молитве упућене Богу ове године прославили јубиларних 385 година постојања ове школе.

Треба истаћи да је из ове школе изашло доста Богом одабраних и праведних мужева који су доста учинили за Цркву Христову.

„Нека би велики светитељи Божји, Свети Василије Велики, Григорије Богослов и Јован Златоуст, Господа молили и за нас грешне данашње хришћане, нарочито за нас грешне, многогрешне Србе, да идемо њиховим путем. Да нас они воде путем јеванђелске вјере, путем јеванђелске Љубави, Правде и Истине, да не погрешмо у страшне и смртоносне гријехе, него да и сами подстичемо себе и припремамо себе за Живот Бесмртни и Вјечни у Небеском Царству. Њиховим светим и славним молитвама нека Господ Бог помилује и нас грешне. Амин“ (Архим. Јустин Поповић; Празничне бесједе; Београд 1998.).

*Миливој Пајић ученик V разреда
Бољословије у Србињу*

СТУДЕНТИ У МОНАШКОМ ЧИНУ

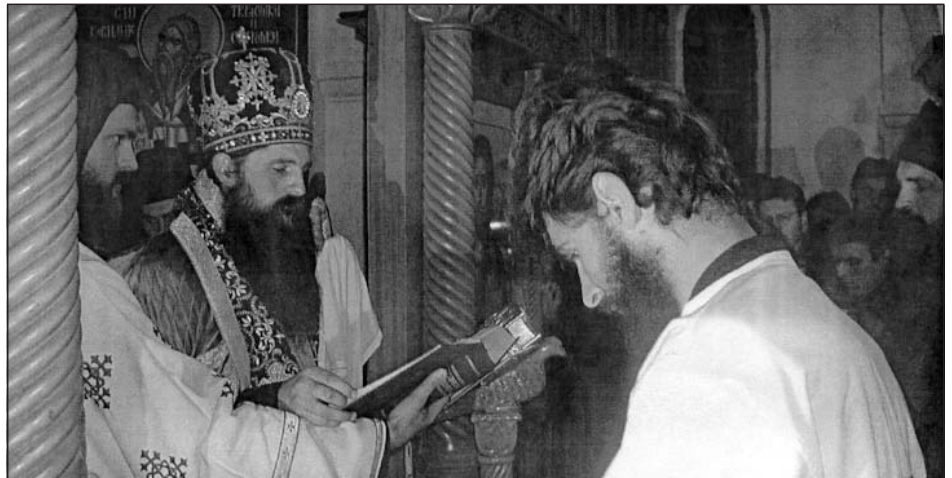
Рукоположења

У недељу 28. новембра 1999. године, за вријеме Свете архијерејске Литургије посвећене 800 годишњици Епархије захумско-херцеговачке и приморске, Митрополит црногорско-приморски Амфилохије у чин јерођакона рукоположио је оца Данила (Павловића).

Двије недеље касније, Владика Григорије је 12. децембра рукоположио у чин јерођакона оца Лазара (Лазаревића), а на дан Светог Николаја Мирликијског у чин јеромонаха.

За Духовну академију Светог Василија Острошког у Србињу, на дан њеног освећења, на Покров 1994. године, један од њених оснивача Митрополит дабробосански господин Николај, је рекао да је то школа побожности и прозор кроз који ћемо, појединачно и сви заједно, моћи да видимо даље. Та школа ће, како је тада говорио Митрополит Николај, научити своје студенте да отварају прозоре ума, душе и срца и долазе до јеванђелске истине. Научиће да Православље није само наука која се учи умом, него и наука којом се свакодневно живи и поступа.

За шест година постојања Духовна академија Светог Василија Острошког, као једина високошколска установа Српске Православне Цркве у БиХ, показала се као једна од важних духовних грађевина коју су Срби отворили у новије време. По угледу на Светог Саву отворили су још један прозор у



свијет науке Божје, која нас учи истини о Богу, о свијету, о нама самима, по којој сазнајемо ко смо, зашто смо на овом свијету и какав је циљ нашег живота.

На дан освећења Духовне академије Митрополит црногорско-приморски господин Амфилохије је рекао:

„Нека Господ својом вечном мудрошћу обасја ум сваког од нас и нека свако знање овде буде зачињено тим светим квасцем те непролазне и вечне мудрости. Нека Господ обасја и Духовну академију и цео Универзитет, и све душтвене и просветне установе у РС и свим српским земљама. Нека тај свети квасац закваси и све нас који смо с оне стране Дрине.“

„Није снага у броју, него је снага у Господу“, истакао је Митрополит Амфилохије, а затим додао: „Снага је ондје гдје је Бог. А снажни и моћни су они који имају Бога са собом, који су остали вјерни правди Божјој.“

Говорећи тада о значају оснивања Духовне академије Епископ захумско-херцеговачки и приморски господин Атанасије, први декан - ректор Академије, зажелео је да та школа буде што су биле школе у вријеме Немањића, Лазаревића, Бранковића, Хранића и Црнојевића, у вријеме ропства - ослобођења - да се вратимо том јединству, том саборном карактеру, бићу и битисању нашем.

„Ми хоћемо саборност човјека. Нема веће вриједности за Бога, за човјека, за нас, од људске живе боголике - христолике личности и за њу радимо. Због тога је улога Духовне академије веома важна“, истакао је Епископ Атанасије.

О Духовној академији Светог Василија Острошког, за шест година њеног постојања, не говоре само подаци о успјеху њених студената на крају године и њиховом стварала-

штву, него и чињенице које напрви поглед нису много важне, али у духовном смислу изузетно значајне.

Крајем минуле године, уочи Светог Јована Златоустог, Владика захумско-херцеговачки господин Григорије постригао је у анђелски образ тројицу студената србињске Духовне академије Светог Василија Острошког: Славољуба Грујичића, давши му име Петар, по Новомученику Светом Петру Херцеговачком и Сарајевском; Сергија Павловића, давши му име Данило, по Светом Данилу Хумском, другом Архиепископу српском; и Предрага Лазаревића, чије је ново име Лазар, по Светом Великомученику цару Лазару Косовско-Метохијском.

Прије њих, као први студент Духовне академије који се определио за спасење у монашком чину, био је Слободан Мирић, из Чекрчића код Високог. Замонашио се на Ваведенье 1998. године и добио име Сава.

У Духовној академији Светог Василија Острошког о монашењу четворице студената говори се с радошћу. Није ријеч о обичном бројчаном податку који ће утицати на успјех школе, него о чину чија је величина у потпуном посвећењу Богу и своме спасењу а тиме и добру свих људи. Тај чин који су четворица студената, на истеку двадесетог вијека, одлучили да иду јеванђелским путем, путем наших Светих Отаца, говори и о путу којим иде србињска Духовна академија.

Студенти - монаси ријетко говоре о томе ко је на њих пресудно утицао да спасење потраже у монашком чину, али из њихових кратких исказа могу се назријети утицаји њихових професора који се никако не могу занемарити.

*Пројојереј
Ранко М. Билинац*

О ВЈЕРСКОМ ОБРАЗОВАЊУ

Наш однос према вјерском образовању је оптерећен различитим разумјевањем великих промјена европске цивилизације, које су се на посебан начин одсликале на овим нашим просторима.

Да подсетимо: ток је ишао од прихватања вјере као начина живота и пуне тематске и мотивацијске везаности за садржаје Светог писма - у образовању и свим умјетностима њеног ауторитета у праву и економији, све до половине 18. вијека - да би се у савремености вјерски утицај повукао у домен активности цркви.

Вјерско образовање се, на Западу, најчешће практикује као допунска настава за оне који то желе, рјеђе као обавезан наставни предмет.

Да бисмо се правилно одредили према тако значајном питању, веома је упутно чути спонтани глас саме дјеце која су већ имала праксу тога образовања. У великом броју основних школа у РС, од јануара 1994. г. до јуна 1996. године, проведена је анкета у којој су ученици писмено изразили утиске о настави вјеронауке.

Старији су исписали читаве есеје, овдје нудимо неколико одговора оних најмлађих:

„Ја тако мислим, која школа не учи вјеронауке, та се школа покајала.“

„Кад не би било Бога, не би било живота.“

„Вјеронаука нас учи и изводи нас у велику памет.“

„Ја имам лошу оцјену, али је смамтрам најбољим предметом.“

„Вјеронаука нас учи - кад све изгубимо (на примјер кућу, или ближње своје), да се не требамо предати, јер је Бог уз нас и Он је наше свјетло будућег пута.“

ХРОНОЛОГИЈА ДОГАЂАЈА У Ц.О. СОКОЛАЦ У 1999. ГОДИНИ

„Вјеронаука води побожности и миру.“

„Без вјеронауке човјек може бити опасан.“

„Најпотребнија је вјеронаука.“

„Вјеронаука је један добар час, који проучава добро, а зло не употребљава.“

„Ја волим вјеронауку, она се јавља сваке седмице, у четвртак.“

Један је првачић све утиске о вјеронауци исказао у три ријечи: „да је буде“

Коначни показатељ анкете био је: да је од 77.777 анкетираних, 26% ученика задовољило критерије „изузетног интересовања“, 55% „надпросјечног“, 15% „просјечног интересовања“, 1% их је било критичног односа, а 2% ученика није одобравало учење вјеронауке у школама.

Намеће се недвосмислен закључак: дјеца воле вјерско образовање и својим чистим срцима разумијевају те садржаје као оно што је најважније; оно што даје основ моралу, истинску циљевитост и смисленост живљењу.

Обилје разноликих појава душевних криза које је произвела савременост, култовима оствареним на подилажењу људским слабостима свих врста и културом у којој доминира начело задовољства у једином, смрћу ограниченом животу - даје пуно право опредјељењу да се вјерско образовање изводи на начин афирмације живог присуства Божјег, а не тек као историја религије и њом одређене културе.

Из одговорности пред истином о људској природи, пред будућношћу и душама ове дјеце, неопходно је на свим плановима култивисати традиционалну максиму - да је душевни живот једини спасоносни процес, промјена од гријеха ка бестрасности и да је безгрешност стање највиших доживљајних могућности, али и са знајних, у питањима душевног.

Пале, јула 1999. год.

КАБИНЕТСКА НАСТАВА ВЈЕРОНАУКЕ

Од самог увођења вјеронауке у образовни систем Републике Српске у нашим основним школама осјећао се проблем недостатка простора (кабинета) за извођење наставе. Ове школске 1999-2000. године тај недостатак је отклоњен у ОШ Соколац и наставе се изводи у кабинету музичког васпитања и вјеронауке. Због сродности и заједничког циља оба два предмета, духовног и културног оплемењивања младих нараштаја, већ од самог почетка рада осјетило се спонтано задовољство дјеце и наставника. Убрзо су се показали први позитивни резултати и помак напријед. Нови кабинет још није адекватно опремљен, што слиједи одмах послуже реновирања школе, које је предвиђено у љетном периоду ове године.

ДОЛАЗАК ТРОЈЕРУЧИЦЕ

Народ Гласинца имао је и ове године велику радост, да у Сокоцу поново дочека икону Тројеручицу. Мјесец дана раније почеле су припреме за дочек Тројеручице у којима је био задивљујући одзив вјерника свих узраста, од дјеце из вртића, основаца, омладине, војске, спортиста. Свечана литија кретала се главном градском улицом од Митрополије према цркви, дочекана молитвама вјерника и свечано украшеним градом. На радост многих душа Икона је у нашој цркви остала дуже времена, до 6. јула када је припремљен испраћај. За све вријеме боравка Тројеручице, служене су свакодневне Свете литургије и молебни Пресветој Богородици. Народ из читаве наше Митрополије и шире, долазио је организовано и самоиницијативно на поклоњење. Приликом испраћаја Тројеручице заискрила је многа суза у очима присутних са жељом да нам опет дође јер се осјећамо сигурнији и спокојнији кад је она међу нама.

ЦЕНТРАЛНА ПРОСЛАВА ВИДОВДАНА

Централна прослава Видовдана за нашу Епархију одржана је већ по традицији у Рома-

нијској Лазарици на Сокоцу. Као и претходних година одслужена је Света литургија уз учешће већег броја свештенства, а потом је одржана академија. Општој духовности Литургије и академије нарочито је допринео својим учешћем хор Старе цркве у Сарајеву.

СВЕТИ ПРОРОК ИЛИЈА - СЛАВА ЦРКВЕ И ОПШТИНЕ

У част пророка Илије који је слава соколчке цркве и општине, приређене су бројне културне манифестације у граду. На сам дан славе Свету литургију су служили свештеници соколчких парохија и пресјекли славски колач, а потом је слиједила литија до зграде Скупштине општине гдје је такође обављен обред сјечења славског колача. Дружење домаћина и гостију уз скромни ручак трајало је до послеподневних часова.

СВЕТИ ОТАЦ НИКОЛА

Већ неколико година се о Никољдану припрема за наше најмлађе пролазак „Светог Николе“ кроз град, на њихово свеопште задовољство. Уз дивно опремљене кочије, свечаној атмосфери је допринео и снијег који је неколико дана прије обилно пао. Дјеца су у пратњи старијих испунила градске улице, а за труд су награђени скромним поклонима које је „Свети Никола“ дијелио. Наравно, поклоне су добили и код својих кућа у чарпае које су за ту прилику нарочито припремили.

ДЈЕТИНЦИ, МАТЕРИЦЕ, ОЦИ

Ови традиционални празници који се у нашем народу славе вјековима у последње вријеме су замјењивани некаквим бјелосвјетским (међународним) слављима која су на жалост ухватила дубок коријен у Срба. Ипак, они који су остали вјерни правим вриједностима и традицији са нестрпљењем и угодним ишћекивањем сваке године их прослављају са великим жаром. Поготово јер нам они најављују скору долазак празника Христовог рођења. За сваки од њих чланови хора „Романијска Лазарица“ припремили су скроман али достојан програм слављеници-

ма. Тих дана су, нарочито дјеци, дијељени скромни поклони како то већ обичај и традиција налаже. Најмлађи епархиоти и ове године честитали су празник Отаца Његовом високопреосвештенству у његовом дому „вежући“ га и на тај му начин искрено желећи да нас још пуно година мудро води у Христовој науци.

БОЖИЋ

Предбожићно славље на Бадњи дан, почело је вечерњим богослужењем послје кога су у порти наложени бадњаџи. Народ се убрзо послје тога разишао својим кућама да у топлини свога дома и породичној атмосфери проведе Божићну ноћ. Ујутро у 6 сати је служена прва Света литургија на којој се већина присутних и причестило, а друга литургија је служена у 9 сати. На овој се литургији осјетило веће присуство вјерника јер су у раним јутарњим часовима обавили кућне божићне обичаје, а послје пожурили у своју цркву да се Богу помоле како је то код правих Срба и ред. Празнична атмосфера се осјећала у цијелом граду.

НОВА ГОДИНА

Уобичајено је у Сокоцу годинама да они који желе Нову годину дочекати у мирној и молитвеној атмосфери, буду у оноћу у својој цркви. Тако је било и ове године, када смо дочекали и посљедњу годину овог вијека. Молихме захвалности Господу за протеклу и жеље за благословом у идућој години, мистично су одјекивале у тишини ноћи, да би завршиле тачно у оноћу. Тада су се огласила звона те поздрављени њиховим радосним и распјеваним звуцима уђосмо у Нову годину мирно и достојанствено, а опет радосно. Истога дана је хор соколачке цркве скромно и достојанствено прославио своју Крсну славу примајући честитке од пријатеља и сарадника.

ПОСЈЕТА БОГОСЛОВА ИЗ СРБИЈА

Пријатно су освјежили атмосферу у нашем светом храму богослови Богословије Света Три Јерарха из Србија својим складним и молитвеним пјевањем на Светој литургији. Тога дана су били гости наше ЦО и провели пријатне тренутке у молитви и дружењу са омладином која се окупља око свегтог храма.

СВЕТИ САВА

Успомену на првог просвјетитеља и духовног пастира Српског народа ове године су обиљежиле оба двије соколачке школе, основна и средња. Послје Свете литургије прешло се у школске просторије гдје су званнице имале прилику да погледају изложбу дјечјих радова, плод заједничког труда и залагања ученика и наставника. Најбољи литерарни и ликовни радови награђени су скромним наградама, захваљујући добротворима из Сокоца. Услиједиле су приредбе које су дјеца са својим вриједним наставницима и професорима спремила да увеличају прославу. Послје сјечења колача и ручка, домаћини и гости су наставили дружење.



ПОКЛОНИЧКО ПУТОВАЊЕ ЧЛАНОВА ХОРА „РОМАНИЈСКА ЛАЗАРИЦА“

Послје темељитих припрема чланови црквеног хора ходочастили су многим нашим светињама у Црној Гори. Манастири: Острог, Пива, Морача Дајбабе и духовна престоница - Цетиње за многе од њих су по први пут отворили своја врата. Поклонци су имали прилику да се поклоне светим моштима и чудотворним иконама на бистрим изворима православља. У свакој прилици је отпјеван тропар храма и по још која прикладна духовна пјесма. Вративши се својој Романијској Лазарици, духовно окријепљени и освјежени, наставили су свој рад славећи Бога и учвршћујући вјеру у нашем народу.

ВИЈЕСТИ

ПРИЈЕМ У ОБНОВЉЕНОЈ ЗГРАДИ МИТРОПОЛИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ У САРАЈЕВУ

Поводом обиљежавања празника Христовог рођења и два миленијума хришћанства, Његово Високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај, другог дана Божића, приредио је свечани пријем у недавно обновљеној згради митрополије дабробосанске у Сарајеву.

Пријему су, поред осталих присуствовали: Епископ Захумско-херцеговачки и Приморски господин Григорије са господином Јовом Марићем, Његова узоритост надбискуп врхбосански Винко кардинал Пуљић, изасланик Реисулу Улеме Мустафе ефендије Церића, сарајевски муфтија Смајић, затим специјални извјестилац генералног секретара УН за БиХ господин Жак Клајн, високи представник међународне заједнице господин Волфганг Петрич, предсједник Федерације БиХ господин Ејуп Ганић, министар за цивилна питања БиХ господин Марко Ашанин, представници министарства вјера РС Душко Антељ и Војислав Топаловић, начелник сарајевске општине Центар Игор Гаон, гувернер сарајевског кантона Мустафа Мујезиновић и други представници јавног, културног и политичког живота из РС, Федерације и иностранства. Пријему су присуствовали и амбасадори (у БиХ): Грчке, Шпаније, Бугарске, Мађарске, Русије, Словеније, отправник послова аустријске амбасаде, предсједник сарајевске општине и изасланик папског хушџија.

Пригодним ријечима Митрополит Николај се захвалио високим гостима што су се одазвали његовом позиву и израдио радост што их дочекује у обновљеној згради митрополије.

*Пројтојереј
Ранко М. Билинац*

У УНДРУЉИ КОД БИЈЕЛОГ БРДА ПОДИГНУТ СПОМЕНИК ЖРТВАМА 1946.

Пријатељство између Ц.О. Бијело брдо и С.О. Крагујевац траје више година. С.О. Крагујевац је својим прилозима помогла изградњу нове цркве Св. Петке на Бијелом брду.

На предлог С.О. Крагујевац, градоначелника Верољуба Стевановића, а иницијативом борачке организације Рудог и народа бјелобрђанског краја постављен је споменик у Ундруљи, мјесту гдје је ухваћен генерал Драгољуб Михаиловић а убијени мајор Драгиша Васиљевић, Благоје Ковач и Никола Мајсторовић. Све трошкове је носила С.О. Крагујевац, а освећење је уприличено уочи саме годишњице трагичног догађаја.

У чину освећења, као и парастосу жртвама, учествовало је шест свештеника. На малом, препуном платоу госте је поздравео предсједник борачке организације Рудо, Предраг Остојић, рекавши:

„Позвао бих све присутне да забораве страначка одређења, да схвате да смо данас сви у истој колони, дошли на час историје и поклоњење овом споменик-обилежју и сјенима праведника који почивају у овој долини. На данашњи дан прије 54 године с нестрпљењем и зебњом чекао је генерал Михаиловић сусрет са Николом Калабићем, командантом Горске гарде.

Само пар сати после сусрета у праскозорје 13. марта 1946. г. генерала Михаиловића ухватила је ОЗНА и спровела ка Београду на пут без повратка. На овом мјесту, у овој долини, остала су тјела његових равногораца: Драгише Васиљевића, Благоја Ковача и Ника Мајсторовића. Ту недалеко одавде они су и сахрањени и ево данас ми смо се окупили да им одамо помен и да освештамо овај споменик - крајпуташ, да би вјечно свједочио о српском страдању и голготи.

Овај крај је у послеријатном периоду страдао због своје припадности идеји равногорства. Нека ово буде мали до-

принос рехабилитацији свих невино страдалих жртва овог краја од комунистичког терора...”

Затим се скупу обратио градоначелник Београда Војислав Михаиловић, унук Драже Михаиловића, захвалио се свима за истрајност на отимању од заборава трагичног догађаја, те да вјерује да ће српски народ и поред свих недаћа и притисака опстати. Скупу су поред осталих присуствовали Владан Михаиловић, Милија Секулић, Рато Рајак предсједник С.О. Рудо, Дражен Перендија предсједник Б.О. Вишеград, брат Драгише Васиљевића и други.

У наставку овог скупа приређен је ручак у сали Ц.О. Бијело брдо гдје су се сви окупљени кроз садржајне говоре подсјетили на дијело и лик жртва трагичног догађаја.

Посебну пажњу изазвао је говор градоначелника С.О. Крагујевац Верољуба Стевановића, који је нагласио да ће Српски народ уз све недаће наставити да чува своју вјеру и нацију и радити на зближавању, као што је то случај са С.О. Крагујевац и Ц.О. Бијело брдо.

јеромонах Јован

О ХРИШЋАНСКОМ КАРАКТЕРУ ЂЕНЕРАЛА ДРАЖЕ МИХАИЛОВИЋА

Био сам изузетно дирнут изразима велике симпатије и дубоког поштовања, које су у америчкој штампи исказали пет стотина храбрих авијатичара (пилота) према ђенералу Дражи Михаиловићу.

Пошто је ђенерал Михаиловић рођен у мојој епархији, у малом граду Ивањици, сматрам својом пастирском дужношћу да кажем шта знам о хришћанском карактеру тога ђенерала.

Родитељи су му били побожни људи. У њиховој кући даноноћно је горело кандило пред иконом. Одраставши у таквој религиозној атмосфери, наш ђенерал никада није напустио веру. Напротив, његова вера у Бога временом је јачала, и постала као гранитна стена, посебно последњих пет година крвавог рата и сталних борби.

Његови четници, који су као заробљеници надживели Матхаузен, причали су ми у Салцбургу и Минхену у току моје последње године боравка тамо, следеће:



СТИЖЕ ЛИ АНТИХРИСТ

„Наш ђенерал је носио крст који је наследио од своје мајке. Често је примећен, да се ноћу, тајно, у својој соби моли Богу. Опомињао је своје војнике да се моле Богу пре сваког јела, па макар да имају и само парче хлеба, пре сваког посла, пута, или борбе. *Без Бога ни преко прага* - често је понављао познату пословицу.“

Као невидљиви дух, крећући се годинама кроз шуме и планине, ноћу је посећивао наше древне светиње, да би се молио и причестио над моштима наших светих краљева и мученика.

„Једнога дана“, сећа се командант његових герилаца „ђенерал и ја смо били опкољени од Немаца. Истрчали смо на једно брдо где смо приметили две сеоске куће. - У коју ћемо кућу ићи - упитао је ђенерал. - У леву - рекао сам ја. Застали смо на моменат, прекрстио се и рекао: "Не у леву, већ идемо у десну, с Божјом помоћи!"

Кад смо ушли у кућу, људи који су били ту гледали су нас уплашено и зачуђено.

- Зашто сте сада дошли? Овог момента Немци су претресли кућу тражећи Вас.

- Где су они сада?

- Претресају ону другу кућу!

Ђенерал је уздахнуо и рекао: „Бог нас је опет спасао!“

Ђенерал Дража је показао велико поштовање према свештеницима. Очевици су ми говорили о чувеној Скупштини одржаној почетком 1944. године у селу Ба, на којој је донета кратка декларација о принципима за које су се герилци борили и који могу бити основа будућих демократских институција Југославије. Пред отварања Скупштине ђенерал је рекао: „Нека свештеници дођу напред и прочитају молитву“.

Конгрес (Скупштина) је завршен ватреним говором ђенерала:

- Браћо - рекао је - будимо достојни наших предака мученика и идимо њиховим стопама без страха. Боримо се као што су се они борили - За Крст часни и слободу златну! Нека нам Бог помогне!"

*Ејиској Николај
Велимировић*

„Доћи ће Антихрист и родит ће га грешна жена и лажна девица" (прича за Христа и Антихриста од Св. Иполита Римског).

Сведоци смо преломних светских историјских догађаја карактеристичних за борбу једне међународне снаге и њених националних елита са групом нација.

Ова међународно организована снага арогантно претендује да буде светска елита и даје себи право да управља свим народима света. Ова снага, припремана и планирана десетљећима, данас уводи у праксу своју идеологију уз помоћ масовног испирања мозга православних народа.

Покушавајући да унапред унифицира православне народе према својим стандардима ОНА фактички хоће да уништи њихову самобитност, а после тога и њихову независност. Ова међународна снага и њена елита, која је најгрознија компилација јудеизма, баптизма и масонства потпуно је супротна и ипоиларна истинском православљу у којем она види свог главног и смртног противника.

Она је створила моћни међународни кредитно - банкарски систем уз помоћ којег доводи у економску, а после тога и у политичку зависност, монархе, аристократе, религиозне личности, велике слојеве становништва државе.

Такозване цивилизоване државе Европе и Америке: Енглеска, Француска, Њемачка и САД (које играју водећу улогу) окосница су ове нове, агресивне, злоћудне међународне снаге.

Елите које управљају овим државама, елите њихових сателита: (Бугарска, Румунија, Македонија, Мађарска, Чешка, Пољска), део елите Русије, прихватиле су као своју обавезу да помажу денационализацији и унифицирање својих властитих народа. Они тако помажу стварање једине светске елите, клањају се идеологији и моралном кодексу новог светског поретка. Ова, да-

нас нам туђа снага, има бројне појаве наступања: као моћна државна формација (нпр. САД), као војно политички савез, (војни блок НАТО), као међународне међувладине и невладине организације (ОУН, ОЕБС, Билдерберски клуб, Римски клуб), као међународни економски савези (ММФ).

Да чак и не говоримо о хиљаде културних и религиозних фондација. Све оне су створене са јединим и јединственим циљем да у свим разлозима гурају нос у све, да би могле да држе све под контролом, користећи сва могућа средства, (од носача авиона и Томахавак па до екуменизма). По сваку цену ОНИ хоће да одбране нови светски поредак који су ОНИ успоставили - и на крају да постану господари целог света. На њиховом путу стоје православни народи, ПРАВОСЛАВЉЕ са својим супротном идеологијом, моралом и културом.

Зашто ПРАВОСЛАВЉЕ толико узнемирава нову светску елиту, зашто ритери новог светског поретка толико упорно раде на уништавању православља?

Пре свега због тога јер је православље морални кодекс, који противуречи финикијској етици, а која је исповедана од Јевреја, финикијаца, касније од романске и англо - саксонске групе, за које материјално начело има водећу улогу.

На рационалистичко - индивидуалистичку западну тенденцију супроставља се мистичко - колективистичка православна цивилизација. Појава првих апостола цркве диже на ноге противнике Христа. Од тада почиње стварање лажних хришћанских учења и њихови фалсификати. У једанаестом веку, због принципјелно различитих схватања, хришћанство се дели на два велика дела.

Размимомлажења су била по два основна питања: један је везан са улогом првосвештеника према глави државе или Цезару.

У Константинопољу тада је сачуван Цезаро - папизам, а католички свеште-

ник прима папо - цезаризам. Католици дижу у култ папу као намесника Бога на земљи, што је озбиљно отклоњење Христовог учења. Сва отклоњења од православља покушавају да негирају Исуса Христа као Сина Божјег и као недељивог дела од Свете Тројице: Бог Отац, Син Божји и Свети Дух. Модерна лажна учења као што су окултизам, тесософија, масонство сугестирају, да је Христос само „један од учитеља који су силазили на земљу”. Они тако понижавају Божијег сина до нивоа обичног проповедника, малтене, обичан јага.

Многа данашњих политичара из православног света (што је посебно изражено у Бугарској) отворено се стиде од провинцијалног православља.

Без преседана и без стида они прихватају и хвале католицизам, протестантизам, деноминације и све нове имитације хришћанства. Истим путем се предлажу и покрети за екуменизам, који се финансирају од америчких институција као што је Баптистичка конвенција или Међууниверзитетско хришћанско удружење, издавачка кућа „Паулист прест”. Све оне тврде да је грех ако хришћани не подрже „нови привредни ред” и „нови светски поредак”. А тај „нови светски поредак” већ се убедљиво демонстрира авионима и томахавак ракетама НАТО-а, једне одређене антиправославне организације.

Нове моралне вредности новог светског поретка које се нама сада прокламирају имају дубоке библијске корене. Објављујући наређење за ракетне нападе на православну Србију, издату 24. марта 1999. године, Клинтон је изјавио: „Са садашњим дејствима ми потврђујемо наше вредности”. То је било у трећој недељи великог поста, званој крступоклоњена. Прве бомбе оштетише Манастир Грачаницу из четрнаестог века. Божји храм не беше срушен од Вавилонске империје - рушитеља Јерусалимског храма, нити од Римске империје, која је наложила свој нови ред Палестини 63 године пре Христа, а сруши га Америчка империја. На дан када је папа поздрављао католике по свету, на Васкрс, САД ракетираше православну Србију. После

тога дођоше на ред путнички воз, колоне шиптарских избеглица на Косову, национална телевизија, резиденција главног човека државе, један аутобус, други аутобус, рафинерије и хемијска индустрија, национални електросистем... Не зна се још колика су зверства нама припремиле инфатилне психопате НАТО алијансе.



Сви мислећи људи у свету са запретањем се питају какве су суштинске моралне вредности новог светског поретка, НАТО - а и њиховог духовног вође - Америке. Но, отворимо Библију. Господ посла Христа на земљу да би спасао човечанство, да плати кривицу за његове грехе, да жртвује сам себе. Он је Месија о којем пишу старозаветни пророци. Јудејски духовници почињу борбу са Христосом одмах по његовом уласку у Јерусалим. Кад су видели његова чудеса они су рекли „Ако га оставимо таквог сви ће њему поверовати и доћи ће Римљани, и одузет ће нам државу и народ”. То је први пример „мо-

ралног императива” у служби коњуктеуре и интереса касти, који се супроставља Богочовеку, да би сачувао паре и своју власт.

Данашњи ужасни догађаји сасвим логично потврђују да смо сведоци доласка Антихриста, што се спроводи са интезивним испирањем мозга људи у читавом свету. Данас се спроводи тотално подчињавање материјалном, телесном разуму и потпуно замрачење истине. Без логике су тврдње које хоће да споје православље са другим верама, пошто је, како они кажу, слабо. *Циљ православља није да се намеће свету јер је то противно његовом смислу.* Онај ко хоће да се намеће целом свету види се и простим оком. Он то демонстрира са силом својих бомби и ракета. Један светитељ је прорекао да ће се после великог рата појавити потреба за новим уређењем земље. Заплашени догађајима сви народи ће примити своју унификацију и систем за једину контролу и управљање.

Појавиће се Антихрист тајно одгајан до тада - како прориче Свети Јован Дамаскин.

Слагаће он цео свет да је Месија и „владаће над свакиим коленом, језиком и народом”. Трон његов, разуме се, биће у новом Јерусалиму - Америци. Место његове појаве биће ваздух у коме ће ОН приказати страшну и велелепну представу. Ошамућени његовим чудесима милиони будала аплаудираће као данас ракетама томахаук.

Али, долазак Христа неће бити таква. Он ће бити изненадан, истовремен за цео свет. До тада - водиће се битка против њега, да би се видело ко су слуге Антихриста.

Због тога, данас, у овим епохалним одлучујућим временима, свечани дуг и обавеза сваког право православног је да се одмах укључи у заједничку борбу против Антихриста за заштиту свих православних народа, за заштиту и очување Православља.

*Др Михаил Николов
избеглички лођор Околицы
Вишеград*

СЈЕЋАЊЕ



СЛАВКО КОНТИЋ
1920-1997

Боловао је кратко. Могло би се рећи да није ни боловао, јер откако је у новембру месецу 1997. године осетио знаке умора, по савету лекара петог јануара је отишао у болницу, где је констатовано да срчане тегобе нису скорашње.

Славко Контић је рођен 1920. године у Бијељини у српској патријархалној породици, у којој је од раног детињства васпитаван у национално патриотском духу. Одрастао је у традицији борбе против страних утицаја, нарочито оних левокрилних, и његовања култа јунаштва, храбрости и родољуба, што је утицало и на његово животну опредељење. Био је поносан на своје порекло и српство, достојанствен и велики идеалиста, а изнад свега мио и добродушан.

Тако васпитан и одрастао, ратним страхотама очеличен, он није тим тешкоћама придавао пажњу. Чак је са својима разговарао о скоријем изласку из болнице. Није био свестан да те срчане тешкоће нису болест од које се болује него посебно одабраном терапијом прати и лечи.

И тако, овога путе његово велико и племенито срце, уморно од тешких ратних прилика, мукотрпног живота у туђини, стално прогањано носталгијом за завичајем не издржа, него се 15. јануара 1998. године угаси у превеликој, али нажалост неиспуњеној жељи, да се врати у своју вољену отаџбину.

Живот према њему није био нимало нежан. Отрпео је многобројна ратна страдања, хапшења, затвор и логор у ишчекивању и оног најгорег губитка живота. Носио је пуних педесет година тешко бреме избеглиштва у туђем свету у далекој земљи Бразилији.

Живео је неугасивом љубављу према свом народу и дубоком чежњом за својом отаџбином, Босном поносном и надасве родном Семберијом. Писма која је слао друговима и пријатељима у домовину су му била пуне туге и бола и искреног саосећања са патњама српског народа. Својим животом и радом био је мисионар српке православне цркве, неуморни борац за српско историјско памћење и то баш у право време, у време кад смо на путу да изгубимо историјску и националну патриотску свест, уз то и изванредан апологета хришћанског и српског индентитета. Као личност био је оплемењен изузетним врлинама, а оне су се у њему темељиле на чврстој вери у Господа живота, великој љубави према отаџбини и истрајној нади у боље дане васколиког српства и православља.

Тако је из наших проређених редова, отишао један од најбољих богослова задње генерације сарајевске богословије. Из овоземаљске генерације матураћна преселио се „небеску генерацију“ која је по величини бројнија, а по квалитету боља, јер на челу има као предводника Славка, који је још као ђак (богослов) надмашио своје другове по знању и умећу. Да га рат није омео израстао би у врсног богослова и апологета Јеванђелских истина и православља. Из скромности он то није истицао ни видно показивао, али је полако и сигурно корачао путем који је водио у круг високих интелектуалаца богослова. Са правом се може рећи да његов живот није прошао узалуд. Био је то заиста пун живот, достојан правог хришћанина и великог хуманисте. Пословно успешан, вредан и марљив. Човек који својим радом и моралном чистотом није створио велико имање, али је, и у туђој земљи постао велико име уважавано у тамошњем пословном свету.

Вест о његовој смрти је потресла све који су га познавали, а веома ожалостила нас, његове школске другове, са којима је растао од дечака до пунолетног младића, делећи међусобно згоде и незгоде интернатског и школског живота. Заједнички смо се радовали успеху, а јадиковали због неуспеха. Христова наука, заједнички интернатски и школски живот толико нас је зближио, да смо заиста живели и волели се као (рођена) сложна браћа.

Славко и његов верни сапутник, узорна супруга Јелена, свој дом украсили су најлепшим даром сином Браниславом и кћерком Љиљаном. Они су права хришћанска српска православна породица, чија су врата и срца увек била широко отворена за све добронамерне посетиоце. Њихов дом радо посећују црквени достојанственици и бројни виђени Срби из земље и расејања. Велики су приложници црквама и манастирима, црквео школским установама и црквеним листовима. Својим прилозима даровали су и бројне појединце.

У знак захвалности Славку и Јелени за све што учинише за Српску цркву и свој Српски народ, Славко 4. јула 1993. године би одликован Орденом Светог Саве I степена.

Ту велику част и признање он је заслужио и својим скромним и богоугодним животом, својом чврстом вером у Господа и великом хришћанском љубављу према својој вери православној и светим храмовима и манастирима, које је широке руке даривао.

Имајући то у виду са пуним правом се може рећи да смрт таквих људи као што је био он, није и крај, јер се гробом не могу покрити његова велика дела (љубави и хуманости) и усмене, које настављају да живе. Зато он остаје у срцима свих нас, његових школских другова, ако диван светли лик, да живи у најлепшим успоменама.

Тај и такав Славко морао је да се воли, цени и поштује као школски друг, брат Исусу и велики пријатељ.

*Његов школски друг
Дико Д. Лазаревић
сарајевски богослов*

ТУГА ОВОГ СВЕТА СМРТ ЈЕ ЗА ДУШУ

Који има имовину, кад доживи штету горко тугује, а који презире имовину без туге је.

Славољубив се жалости кад га срамоте, а смирени прима брукање као свога друга.

Ко презире светско задовољство, тога неће узнемирити светске помисли (Нил Синајски).

Туга не влада оним ко је победио страсти, а страсти је победио онај који је победио жеље.

Тако, уздржљив не тугује што није дошао до хране, чедан не тугује што није учинио срамно дело. Негњевљив не тугује што му се није дала прилика да се освети, смирени не тугује што је лишен људске почести, онај који не мари за стицање имовине не тугује што је претрпео неуспех и штету. Они су у себи потпу-

но угасили све такве жеље, па зато и не осећају тугу, јер онога без страсти не може ранити туга, као што ни стрела не може ранити онога који је обучен у оклоп...

Не дај своје срцу да тугује, него теши себе Господом...

Не мисли да само ти трпиш невоље више од сваког. Као што живоме на земљи није могуће да избегне ваздух, тако човеку који живи у овом свету није могуће да буде без искушења жалостима и болестима...

Не треба бити малодушан у искушењима, већ бодрити се молитвама и добрим делима, подражавајући оне који плове по мору. Они, кад се подигне бура, пажљиво гледају на све, бдију и призивају Бога у помоћ. Господ не презире оне који Га призивају у невољи... Море није увек мирно, и овај живот није могуће препливати без

искушења. Али ако се будемо држали вере у Бога као кормила, оно ће нас одвести у пристаниште живота...

Ако је на нас наишла туга, очекујмо приближавање радости. Узмимо за пример оне који плове по мору. Кад се на њих подигне ветар и силна бура, они се боре са таласима, очекујући тихо време. А кад настане тишина, они очекују буру. Зато су увек будни, да их изненадни ветар не би затекао несремне и не би свалио у море.

Тако и ми треба да чинимо. Кад нас задеси жалост и невоља, очекујмо олакшање и помоћ Бога... А за време радости, очекујмо жалост, да при изобиљу радости не заборавимо на сузе.

СВЕТ И СВЕТСКО

На питање једног брата: Шта је свет? - старац је одговорио:

Свет је бављење нижим природним пословима и испуњавање своје воље; свет је кад се неко више стара о телу него о души и хвали се материјалним богатством. Зато је љубљени ученик Христов Јован рекао: Не љубите свет ни што је у свету (1 Јов 2,15).

Свет је простор греха... испуњавање својих телесних жеља; свет је мишљење да ћеш вечно пребивати у овом свету; свет је веће старање о телу него о души (ава Исаија).

Свет је збирна именица, која собом обухвата оно што се зове страстима. Кад скупа хоћемо да именујемо страсти, називамо их светом, а кад хоћемо да их разликујемо по њиховим именима, називамо их страстима...

Свет је телесни живот и телесно мудровање (Исак Сириј).

13

ТУГА

Постоји туга по Богу и туга овог света.

Прва је - туга која одводи покајању због грехова и ватреној жељи савршенства, односно будућег блаженства. То је туга по Богу, о којој говори апостол Павле: „Жалост по Богу производи спасоносно покајање, за које се никад не жали, док жалост овога света доноси смрт“ (2 Кор

7,10). Ова туга по Богу је покорна, смирена, кротка, пријатна, трпелива, јер она проистиче из љубави према Богу... и има у себи плодове Духа Светога: љубав, радост, мир, дуготрпљење, благодат милосрђе, веру, кротост, уздржање (Гал 5,22).

Друга туга, то је туга овога света, која је ропотна, нетрпелива, сурова, пуна пргавштине и... погибелног очајања; она онемогућава молитву и уништава све духовне плодове... (Јо-



ДАБАР

16

ДУША

Душа не може бити сама: или је у заједници са Богом и анђелима, или са демонима (Макарије Велики).

Душа ако није стан Божји, онда је стан сатанин (Василије Велики).

Људи се брину о дому у коме живе: чисте га, украшавају, одржавају,

оправљају. Мало њих брину о души, која је, како учи апостол Павле, дом Божји, храм Духа Светога (1 Кор 6,15,19; 2 Кор 6,16).

Али душа може да постане и пећина разбојничка, кад се у њу уселе разбојници - зле жеље и страсти, а за њима зли демони.

Родитељи треба свим силама да настојавају да душе њихове деце буду уистину храм Духа Светога (Златоуст).

15

СМРТ

Права је смрт кад се душа одвоји од божанске благодати и удружи са грехом. Такву смрт треба избегавати и плашити се више него мука паклених (Григорије Палама).

Смрти телесне не треба се бојати, већ се бојати душевне погибије, која је незнање Бога. Ето то је ужасно за душу (Антоније Велики).

Смрт је страшна за грешнике, а радост за праведнике (Јефрем Сириј).

Смрт за праведнике је прелаз у бољи живот (Василије Велики).

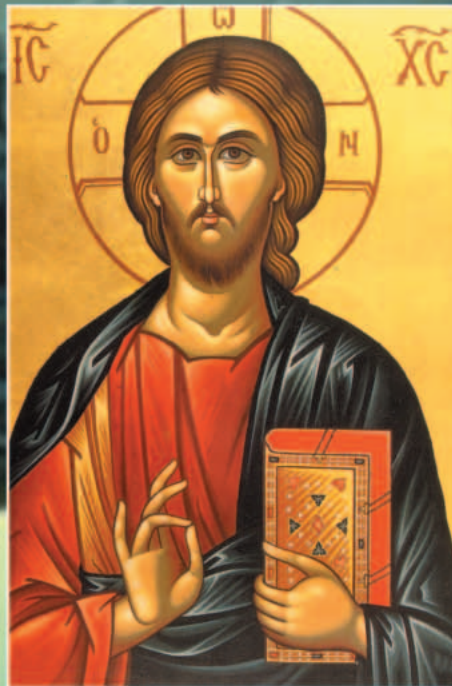
После Господњег васкрсења смрт није више страшна за оне који верују у Христа (Златоуст).

Смрт за хришћанина треба да буде радост, јер из овог живота прелази у Царство Небеско и вечни живот (Теодор Студит).

Постни су настали. Као и многи други желим и хоћу да своје тјело и свој дух прочистим и на тај начин приступим светој тајни - причешћу. И ево ме сада у дугом реду испред исповједонице и мислим шта да кажем свештенику, колико погријешних и колико се огријешних.

У мојих једанаест година ухватила сам неколико шарених лептирића и можда сам неком повриједила крила, али знам да то ни сам хтјела и да је сваки одлетио са мог раширеног длана. Затим сам погазила мноштво главица бијелих рада, разасутих по тепиху испред моје куће. Покушавала сам да заробим сунчев зрак и да га стрпам у џеп мале хаљинице. Жељела сам да као сребрна пахуљица блистам међу вршњацима. И жељела сам ... да имам тату! Жељела сам да имам срећно дјетињство, које ми је прекинуто у мојој четвртој години. Па, да ли се огријешних што ово жељех? Опрости ми Боже, али ја још увијек и још јаче желим све ово! Још више чезнем за изгубљеним и вољеним, иако знам да је то била воља Твоја. Опрости ми Боже, што често у тишини ноћи заплачем над својим животом. Плакати горко у дјетињству, најљепшем дијелу живота, знам да није добро, али морам кад пожелим раширене чврсте руке и топли загрљај. Пожелим да заборавим стварност и да узлетим бар на тренутак у царство раја, гдје бих пронашла оне чврсте, раширене руке, које ми недостају да ме бар још донекле испрате у живот. То су моје жеље стиснуте у

дно моје душе, које ником не могу да испричам, које ником не могу да повјерим. Боже, опрости ми маленој, на болу који носим у срцу! Али, желим да моја душа буде чиста и настојаћу да остане таква, ма какви ме вјетрови живота шибади и ударали.



Још увијек стојим пред исповједоницом с погледом упртим у свијећу која догоријева. Исповједих се у себи пред Богом, и не знам да ли ми се учинило или је стварно један бијели анђео са икона рекао да овако живјети није гријех.

Ушла сам у исповједоницу и све своје гријехе рекла Богу. Свештеник ме разријеша и рече да приступим Светом причешћу.

*Ивана Ивановић
Соколац*

Билтен излази тромесечно

**С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОВОСАНСКОГ НИКОЛАЈА**

Главни и одговорни уредник:
Јеромонах Калисџирај (Бобушић)

Технички уредник:
Јеромонах Јован (Гардовић)

Редакција:
*јројојер. Бојдан Сјанишић,
јројојер. Рајко Цвјетковић,
јројојер. Милосав Видаковић,
јројојер. Момир Васиљевић,
јројојер. Ранко М. Билинац,
јерођ. Михаило (Боровић),
Злашко Бојдановић*

Фотографије:
*Саша Савовић, Љубе Јакшић
Рајко Орозовић*

Сарадници:
*Теодора Пајић, Рајко Боловић,
Ненад Сјвјетић, Марица Бузачић
Мирко Кошлаци, Радоје Тасић,
Милош М. Мочевећ*

**Уредништво
и администрација:**
**МАНАСТИР УСПЕЊА
ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ
Добрун, Република Српска**

Адреса редакције:
*Манастир Добрун, 73247 Добрун, РС;
Манастир Добрун, 31243 Мокра Гора, ЈУ*

Телефон:
(+ 381) 058/ 612-603; 612-747

Рукописи и фотографије се не враћају

Тираж:
2000 ђимерака

Штампа:
„Мићо Соколовић“ Рођајица

Припрема штампе:
Издавачка кућа „ДАБАР“

**Решењем Министарства информација
Републике Српске, број 01-280/96 од
12.7.1996. године, Билтен Манастира
Успења Пресвете Богородице
у Добруну под називом „Дабар“ је
уписан у Регистар јавних гласила
под редним бројем 152.**